

Ainevaldkond “Kunstiained”

1. Üldalused

1.1. Valdkonnapädevus

Kunstiainete valdkonnapädevuse arendamise peamine alus on huvitada õpilasi kunstimaailmast ning säilitada nende huvi. Kunstiainete valdkonnapädevus on laiapõhjaline ning väljendub selles, et Narva Vanalinna Põhikooli lõpuks suudab õpilane:

1. mõista oma seost muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
2. luua, uurida ja tõlgendada, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ja meetodeid;
3. mõtestada ja peegeldada erinevaid kultuurinähtusi, oma ning kaasõppijate loometegevust;
4. mõista muusika ja kunsti tähtsust tänapäeva ühiskonnas;
5. olla kaasatud kunstide suhtluse nii sõnumite edastamise kui ka vastuvõtmise poolel, olles informeeritud ja kriitiline;
6. omada loovat eluhoiakut ning lahendada probleeme loovalt.

1.2. Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mida õpitakse 1.–9. klassini. Ainekavades kirjeldatud õpitulemuste saavutamiseks on õppeainete arvestuslikud nädalatunnid kooliastmeti järgmised:

õppeaine	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
kunst	4,5	3	3
muusika	6	4	3

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstiainete pädevus lähtub arusaamast, et õpilase areng on elukestev protsess, mida tugevalt mõjutab kultuur. Kunstid, sealhulgas muusika, kunst, kirjandus, draama, film ja tants, ning kultuur üldisemalt, nagu visuaalkultuur, pärand- ja pärimuskultuur, on inimese kaaslased kogu elu jooksul ning nad moodustavad dialoogi õppijaga.

Kunstid on olulised väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ja kriitilise mõtlemise arendamisel ning need on väärtuslikud tööriistad ka professionaalse kõrgkultuuri loomisel. Lisaks on oluline rõhutada uuriva ja leiutava loominguga seotud aspekte ning kultuuri tõlgendamist inimtegevuse laiemas kontekstis.

Narva Vanalinna Põhikoolis õpetatavad kunstiained rõhutavad õppe koondumist viie põhimõtte ümber:

1. **Kunstide tõlgendamine.** Kunsti mõistmine eeldab tõlgendamisoskust, kuna kunstiteosed pakuvad erinevaid tähendusi, mis sõltuvad vaataja maailmavaatest ja kogemustest.
2. **Loovus.** Kunsti ja muusika õppimine arendab õppija loovust ja isiksuse omadusi, mis võimaldavad originaalseid ja eetilisi lahendusi igapäevaelu probleemidele.
3. **Esteetiline tundlikkus.** Kunsti ja muusika õppimine võimaldab õpilasel tajuda ja hinnata subjektiivset ilu ning see toetab heaolu ja tähenduse leidmist.

4. **Kinesteetilised ja kognitiivsed oskused.** Kunstiained arendavad kehalisi ja vaimseid võimeid ning süvendavad õppimist, kui see toimub kooskõlas keha ja vaimu ning erinevate meeltega.
5. **Eneseareng.** Kunstide õppimine toetab eneseusalduse ja eneseväärikuse kujunemist ning aitab omandada nii kognitiivseid kui ka mitte-kognitiivseid oskusi, mis on olulised üldpädevuste omandamiseks.

Valdkonnasisene lõiming kunstis ja muusikas põhineb nende kahe kunstiala kokkupuutepunktidel. Kuigi kunst ja muusika jagavad sarnaseid põhimõisteid, väljendavad nad neid erinevate vahendite kaudu, mistõttu on nende sisu ainulaadne. Samuti võivad kontseptsioonid erineda. Seega on kunsti ja muusika lõiming keskendunud järgmistele ühistele aspektidele:

1. teose, autori ja loomingu määratlemine;
2. esitamine, tõlgendamine ja kriitika;
3. ajalooliselt interdistsiplinaarsed kunstivormid (nt sõna-, muusika- ja tantsuteater, film);
4. kaasaegsed mitmemeelsed kunstiväljendused (nagu video- ja performance-kunst, tänapäeva tsirkus, installatsioonid, uusmeedia kunst jne).

1.4. Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks

Kunsti ja muusika õpetamise kaudu toetatakse õpilaste arengut kõikides riikliku õppekava üldpädevustes. Üldpädevuste saavutamist toetab nende õppeainete sihipärane integreerimine teiste ainevaldkondadega ning läbivate teemade olulisuse arvestamine õpilase õppeprotsessis. Selle tulemusel arendavad õpilased võimet rakendada oma teadmisi ja oskusi erinevates olukordades, kujundada isiklikke väärtusi ning mõista ühiskonna üldist arengut.

Oluline on, et aineõpetajad teeksid süsteemset ja järjepidevat koostööd, et toetada õpilaste arengut kogu nende õppeperioodi vältel. Üldpädevuste kujundamise, läbivate teemade käsitlemise ja lõimingu korraldamise põhimõtted on sätestatud kooli õppekava üldosas ning nende rakendamist täpsustatakse valdkondlikes õppekavades.

1.5. Õppe kavandamine ja korraldamine

Õpe on suunatud õppija arengule, toetades õpimotivatsiooni ja aidates õpilastel saada aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks. Samuti soodustab see loovat ja kriitilist mõtlemist, et õpilased oskaksid teha teadlikke valikuid ning võtta vastutust oma õppimise eest. Õpetamisel lähtutakse õppekava üldpädevustest, kooli väärtustest, kooliastme lõpus taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest, samuti õpitulemustest ja kooli õppekavas määratletud õppesisust. Lisaks võetakse arvesse kooliastme õppe- ja kasvatuse prioriteete ning rakendatakse läbivate teemade ja lõimingu põhimõtteid.

Narva Vanalinna Põhikoolis õppetööd kavandades ja korraldades on oluline, et õpetajad teeksid koostööd, arvestades järgmist:

1. **Õpilaste individuaalsed eripärad, eelteadmised ja huvid.** Pakkuda tuleb diferentseeritud ülesandeid, mis toetavad iga õpilase arengut, reageerida õpi- ja eluraskustele ning pakkuda vajadusel õpiabi ja tuge.
2. **Kohaliku kogukonna eripära ja ühiskonna muutuste arvestamine.** Õpetamisel tuleks rakendada kunsti ja muusika viimaseid arengusuundi.
3. **Õpikoormuse tasakaalustamine.** Tagada, et õpilaste õpikoormus oleks mõõdukas ja ühtlaselt jaotunud kogu õppeaasta jooksul, jättes piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevusteks.

4. **Individuaalse ja grupitöö julgustamine.** Aidata õpilastel arendada õpiharjumusi ja -oskusi ning teha teadlikke valikuid.
5. **Õpilaste kaasamine õppetöö kavandamisse.** Võtta aega õppe eesmärkide, õpitulemuste ja hindamiskriteeriumide arutamiseks ning refleksiooniks.
6. **Terviklike õppeüksuste ja mitmekesiste ülesannete planeerimine.** Pakkuda võimalusi erinevate oskuste arendamiseks ja tähendusrikaste tulemuste saavutamiseks.
7. **Uuriva ja aktiivõppe rakendamine.** Kasutada mitmekesiseid õppemeetodeid ja tegevusi, mis soodustavad loovust, koostööd ning pakuvad konstruktiivset tagasisidet.
8. **Kaasaegsete ja traditsiooniliste õppevahendite kasutamine.** Integreerida õppetöösse nii info- ja kommunikatsioonitehnoloogia põhiseid keskkondi kui ka klassikalisi õppematerjale.
9. **Mitmekesise õpikeskkonna tagamine.** Kaasata loodus- ja linnakeskkondi, virtuaalmaailma, muuseume, kunstigaleriisid ning korraldada õppekäike ja väljasõite.
10. **Õppe sidumine koolivälise eluga.** Kasutada näiteid nii Eesti kui ka maailma kunstist ja kultuurist, et muuta õpe elulähedasemaks ja tähenduslikuks.

1.6. Hindamine

Hindamine kunstialadel suunab ja innustab õpilasi õppimisel, samuti ergutab huvi kunsti ja muusika vastu. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas määratletud suunised, kunsti ja muusika ainekavas esitatud õpitulemused ning kooli poolt kehtestatud hindamisjuhised.

Hindamise nõuded ja korraldus, sealhulgas mitte numbrilise hindamise kasutamine ning mitteformaalhariduses omandatud teadmiste ja oskuste arvestamine, täpsustatakse Narva Vanalinna Põhikooli õppekavas.

Hindamise käigus saavad õpilased mitmekülgset tagasisidet oma töö ja individuaalse arengu kohta, aidates neil kujundada positiivset minapilti ning adekvaatset enesehinnangut. Hindamise kaudu julgustatakse õpilasi esile tooma oma edusamme ning arendama uusi oskusi. Õpilastele võimaldatakse erinevaid viise eneseanalüüsiks ja kaaslastelt tagasiside saamiseks ning selle vastuvõtmiseks.

Õpetajatele annab hindamine teavet nende õpetamise tulemuslikkuse kohta ning aitab neil oma õppe- ja pädevuste arendamiseks. Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilased nii oma töö hindamisse kui ka kaasõpilastele tagasiside andmisesse.

Õpilased teavad õppetöö alguses, millal ja mida hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse, ning millised on hindamiskriteeriumid. Õpilasi juhendatakse õppimise ja seatud eesmärkide saavutamise analüüsimisel ning reflekteerimisel.

Lisaks aineteadmistele antakse tagasisidet üldpädevuste arengu ja väärtushoiakute kujunemise kohta. Hoiakute kujunemise kohta antakse suunavaid ja toetavaid sõnalisi hinnanguid. Õpilaste seisukohtadele ühiskonnas ja maailmas antakse kirjeldavat suulist tagasisidet.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid pööratakse tähelepanu ka õpilase keelekasutusele, sh kunsti- ja muusikaterminite õigeks kasutamiseks ning õigekirjale, mis arvestatakse hindamisel vastavalt ülesande eesmärkidele ja kokkulepitud hindamiskriteeriumitele.

Hindamisel keskendutakse õppimise eesmärkidel ning rakendatakse diagnostilist, kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, kasutades nii sõnalist tagasisidet kui ka numbrilisi hindeid. Diagnostilise hindamise kaudu selgitatakse välja õpilaste eelnevate teadmiste ja oskuste taset ning võimalikud õpiraskused, et planeerida edasist õpet.

Erineva raskusastmega teadmiste, oskuste ja hoiakute hindamiseks kasutatakse mitmesuguseid hindamisviise ja -vorme, sõltuvalt seatud õppe-eesmärkidest ja oodatavatest õpitulemustest. Kujundav hindamine on oluline kunstialade valdkonna pädevuse kujunemisel, toetades õpilaste enesekindlust ja innustades neid oma võimeid arendama. See annab õpilastele suulist ja kirjalikku tagasisidet nende õpitulemuste, tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta.

Kujundava hindamise käigus ei keskenduta ainult õpitulemuste saavutamisele, vaid ka loovuse arendamisele, huvi kasvatamisele kunsti- ja kultuurielus osalemise vastu, isikliku suhte loomisele kunstiainetega, samuti sallivuse ja silmaringi laiendamisele.

Narva Vanalinna Põhikooli õppekavas kehtestatud hindamisjuhendi alusel võidakse arvestada ka õpilase osalust tunnis ja väljaspool tunde toimuvates muusikategevustes, nagu esinemised üritustel ja võistlustel.

Kokkuvõtlik hindamine toimub tavaliselt õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpus, võttes arvesse õpilaste õpitu terviklikkust ja seatud õpitulemusi. Hindamiskriteeriumid kujundab õpetaja koostöös õpilastega, arvestades Narva Vanalinna Põhikooli kehtestatud hindamisjuhendit.

1.7. Õppekeskkond

Narva Vanalinna Põhikooli õppekeskkond põhineb riikliku õppekava põhiväärtustel, pakkudes turvalist ja toetavat keskkonda, kus austatakse ja hoolitsetakse üksteise eest ning ei sallita kiusamist ega vägivalda. Selle raames kujundatakse suhtlemiskeskond, mis põhineb usaldusel, sõbralikkusel ja vastastikusel tunnustusel õpilaste pingutuste ja õpiedu suhtes.

Kunstialade pädevuste arendamiseks vajalik õppekeskkond toetab õpilaste õppimist, loovust ja eneseväljendust ning on sotsiaalselt-emotsionaalselt, vaimset ja füüsiliselt toetav. See soodustab õpilaste iseseisvust, on kaasav ning piisavalt struktureeritud, vastates samal ajal õpilaste vanusele ja võimetele ning arvestades nende psühholoogilisi baasvajadusi.

Narva Vanalinna Põhikooli tagab turvalist vaimset keskkonda, kus õpilased saavad avatult arutleda ning õpetajatel on pädevus lahendada tekkivaid väärtuskonflikte.

Kool loob füüsilise õppekeskkonna, tagades ruumid, kus on kvaliteetsed töövahendid ja materjalid, mida õpilased saavad vabalt kasutada, toetades seeläbi nende valikuid ja loovat eneseväljendust. Lisaks toimub õpe autentsetes keskkondades, nagu linnaruum, kontserdisaalid, näituse- ja etendusasutused, kooli läheduses paiknevad kultuuriasutused ja muud sarnased kohad.

Kunsti õpetamiseks on vajalik:

- 1) Ruumi, kus on piisavalt pinda nii iseseisvaks kui ka rühmatööks, sealhulgas suure formaadiga tööde tegemiseks;
- 2) 500-luksine päevavalgusspektriga valgustus tööpinnal ning võimalus puhastada käsi ja töövahendeid;
- 3) Reguleeritava kõrgusega molberteid või laudu koos joonistusalusatega, samuti võimalused tööde kuivatamiseks, hoiustamiseks ja eksponeerimiseks;
- 4) Kunstiraamatud, ajakirjad ja teatmeteosed;
- 5) Videoprojektor, foto- ja videokaamerad, arvutid, skänner ja printer, samuti internetiühendus.

Muusika õpetamiseks on vajalik:

- 1) Sobiv, piisavalt ventileeritav ruum, kus on teisaldatav mööbel, et mahutada muusikategevusi (sh rühmatööd ja liikumist);
- 2) mitmesugused vahendid: klaver, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- 3) Musitseerimiseks vajalik pillide kogum, sealhulgas Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid või väikekanded, akustilised kitarrid, ukuleled jms;
- 4) Tehnilised vahendid kontakt- ja digiõppe korraldamiseks: ono- ja videoteek, sobivad voogedastusplatvormid, salvestatud muusika esitamise seadmed (muusikakeskus, arvuti koos kõlaritega), muusika õppimiseks ja loomiseks mõeldud rakendused (nt noodistus- ja salvestusprogrammid) ning videoprojektor.

2. Ainekavad

2.1. Kunst

2.1.1. Õppeaine kirjeldus

Nädalatundide jagunemine kooliastmete sees:

Kooliaste	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl
I kooliaste	2	1,5	1						
II kooliaste				1	1	1			
III kooliaste							1	1	1

Kunsti õppeaine eesmärk on innustada õppijat avastama ja arendama oma võimeid kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning suhestujana, olles seeläbi ka kultuurikandja. Kunstiõpe tugineb visuaalkultuuri mõistmisele ja arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas oluline igapäevaseks toimetulekuks.

Kunst aitab toetada õppija loovust ja isiksuseomadusi, andes talle oskused ja eeldused lahendada probleeme uuenduslikult, jõuda originaalsete ja eetiliste lahendusteni ning saavutada vähemalt iseendale rahuldust pakkuvaid tulemusi, olenemata valdkonnast.

Õppeaine lähtealused on:

1. Maailma kunsti ja visuaalkultuuri laiahaardeline käsitlemine. Visuaalselt tajutav inimese loodud ja mõtestatud keskkond (visuaalkultuur) hõlmab kujutisi, tekste, esemeid, ehitisi, ruumisuhteid jms ning nende erinevaid ja muutuvaid tähendusvälju. Visuaalkultuur sisaldab nii tahtlikke ja kavandatud artefakte (nt kunstiteosed, graafiline disain, reklaam, fotograafia, mood jne) kui ka juhuslikke ja plaanimata visuaalseid märke ning kooslusi (nt tänaval või meedias kõrvuti sattunud reklaamid, kasutatud tüpograafia, muruplatsi niitmine ja sissetallatud teerada, aja jooksul kujunenud kodusisustus jne). Visuaalkultuuris on teadlik toimimine seotud suhtlusega – erinevate sõnumite ja tähenduste loomise, säilitamise, muutmise ja edastamisega; nii esteetiliselt mitmekesise keskkonna kui ka emotsionaalse ja intellektuaalse keskkonna loomisega ning majanduse toimimise ja majanduslike väärtuste loomisega. Kunstipädevuse omandamist toetab maailma kunsti ja visuaalkultuuri käsitlemine nii nüüdisaegses kui ka ajaloolises kontekstis.

2. Kunsti vormide ja tähenduste pidev muutumine, eksperimentaalsus ja areng, mis võivad ühiskonda proovile panna. Kunstis kui visuaalkultuuri kitsamas osas luuakse uut inimkogemust, väljendust ja tähendusi teadlikumalt ning sihipärasemalt, suhestudes valdkonna eripäraga, otsinguliselt ja eksperimenteerivalt. Kunsti pidev uuenemine peegeldab muutusi nii teadustes kui ka ühiskonnas, väärtustes ja hoiakutes. Kunst tohib võtta endale fantaasia, moraali ja ühiskondlike kokkulepete piire kompava ning nihutava rolli, et mõtestada ja arutleda, samuti katsetada erinevaid ettekujutusi ja võimalikkusi.

3. Õpetaja on aktiivne kunstiga suhestuja, kes toetab õpilasi kultuuri muutuvates mitmekesisuses. Täpsema õppesisu valib õpetaja, kes juhib õpet ja õpikeskkonna loomist. Õpetaja hoiakud, avatus ja sallivus, mitmetähenduslikkuse ja muutlikkuse taluvus, samuti aktiivne dialoog ja mõtestatus vana ja uue kunstiga on äärmiselt olulised. Kunstiaine on samuti seotud pidevate muutustega – uue kunstiloomega, uute avastustega kunstiajaloo, seniste väärtuste ümberhindamisega ühiskonnas, uute väärtuste leidmise ja loomisega. Kunstiõppeainet on võimalik üles ehitada eri kunstikäsitlustele tuginedes. Valdkonnast saab ehedama pildi, kui õppijad ja õpetaja saavad mõtiskleda mitme kunstikontseptsiooni üle ning teadvustada kunsti loomise ja hindamise erinevaid aluseid (nt funktsionaalne, realistlik, idealistlik, estetistlik, kontseptuaalne, pragmaatiline, institutsionaalne jne).

4. Kunstitundides on võrdselt oluline nii kunstikogemus kui ka õppimiskogemus. Sageli on teosest kui lõpptulemusest tähtsam loominguiline ja otsinguline tee, tagasiside ja refleksioon, üldpädevuste kujundamine ning motivatsiooni leidmisele ja hoidmisele suunatud tegevused. Kunstis on oluline väärtustada õppija isikliku tasandi loomet, avastusi, pingutust ja sõnumit, sest just õppijale endale tähtis tegevus loob talle tähendusliku kunstikogemuse, isegi kui lõpptulemus ei ole originaalne või sisukas laiemas kunsti ja visuaalkultuuri kontekstis. Kui lõpptulemus, nagu visuaalkultuuri-, disaini- või kunstiteos, on õppes oluline, peab õpetaja toetama kvaliteedi muutuste teket valmivas teoses eesmärkide ja hindamiskriteeriumide sõnastamisega.

Kunsti osaoskused võimaldavad kunsti õpetamist mitmekülgsest käsitleda ja järgivad disaini tsüklist loogikat, mis on maailmas järjest laiemalt käibel nii kunstiteoste, toodete, protsesside kui ka uuringute kavandamisel.

Kunsti kompetentsid on:

1. **väljaselgitamine, teadmine, mõistmine** (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine);
2. **plaanimine ja ideede arendamine** (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);
3. **loomine** (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, toimetamine, täiendamine, esitlemine);
4. **refleksioon, analüüs ja kriitika** (uurimine, tõlgendamine, retsenseerimine, tagasisidestamine, arutlemine, väärtushinnangute arendamine ja andmine).

2.1.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
<p>Õpilane:</p> <p>1) kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires;</p> <p>2) teab kujutiste kasutamise ja jagamise head tava;</p> <p>3) kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult;</p> <p>4) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnikaid ja töövõtteid;</p> <p>5) kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires;</p> <p>2) teab autorsuse üldisi põhimõtteid;</p> <p>3) kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult;</p> <p>4) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikaid, võtteid ja kompositsiooni;</p> <p>5) analüüsib oma teost ja tööd;</p> <p>6) trutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) analüüsib õpetaja abiga enne kasutamist visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid;</p> <p>2) käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades enamasti turvaliselt ning arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust;</p> <p>3) rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel;</p> <p>4) katsetab, julgeb eksida ja langetab töö käigus otsuseid õpetaja abiga;</p> <p>5) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid ja väljapanekuid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendades protsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnikaid, töövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid;</p> <p>6) analüüsib õpetaja toel loodud ning arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt.</p>

2.1.3. Õpitulemused

I kooliaste

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

- 1) uurib ja selgitab visuaalseid pilte, jooniseid ning sümboleid (nt õpetaja valikul: sildid, liiklusmärgid, kaardid, õpikute illustratsioonid, multifilmide ja arvutimängude pildiline külg, mänguasjade väljanägemine ja roll, reklaam linnaruumis ja meedias, riietus, kaupluste vaateaknad, veebikeskkonnad) oma kogemuse piires;
- 2) nimetab visuaalteose tähtsamaid tunnuseid, lähtudes ülesandest (tehnika, vorm, värv, kompositsioon, meeleolu, sisuelemendid);
- 3) leiab muuseumis, galeriis õpetaja abiga näituse mõistmiseks vajaliku info;
- 4) mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;
- 5) uurib õpetaja abiga esemete vormi ja otstarbe seoseid;
- 6) teab, kes on autor;
- 7) loob kahe- ja kolmemõõtmelisi kunstitöid spontaanselt, kasutades lihtsamaid tehnikaid ja töövõtteid;
- 8) lahendab disainiprotsessi lihtsamaid ülesandeid, esitades nii verbaalselt kui ka visuaalselt oma ideede lahendusi.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- 1) kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklike seoseid (*See oleks justkui... See meenutab mulle...*);
- 2) kirjeldab etteantud küsimustele tuginedes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: *mida ma tegin, kuidas ma tegin, miks tahtsin neid vahendeid kasutada, kuidas tulemusega rahul olen, mida õppisin?*

1. klassi ainekava

Õppesisu

Kavandamine

- Ümbritsevate esemete vaatlemine, nende disain minevikus ja tänapäeval.
- Rahvuslikud mustrid ja motiivid.
- Ideede otsimine ja valimine, abimaterjali ning info kasutamine.
- Ideede visandamine paberil.
- Idee esitlemine.
- Lihtsate esemete ja keskkonna kavandamine.

Kujutamise- ja vormiõpetus

- Objekti kujutamine šablooni või orientiiride abil (vaatluse- ja võrdlemisoskuse, koordinaatsiooni arendamine).
- Portree ja miimika (oma pere ja sõprade kujutamine, erinevate emotsioonide väljendamine töös).
- Modelleerimine ja erinevad materjalid.
- Värvus-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus:
 - Põhivärvid ja nende segamisel saadud II astme värvid.
 - Värvide helestamine ja tumestamine (loodus- ja pildivaatlused, lähiümbruse värvitoonide leidmine ja nimetamine).

Disain ja kirjaõpetus

- Ruumikujundus (klassi kaunistamine tähtpäevadeks, koostööoskuste arendamine).
- Kunstnik ja kujunduskunst (raamatuillustratsioonide, kunstitööde vaatlus ja analüüs).
- Kirjakunst (tähemustrid ja täht kui mustrielement).

Tehnikad ja materjalid

- Skulptuur (voolimine ja meisterdamine, tutvumine erinevate materjalidega, sh looduslikud materjalid).
- Modelleerimine ja meisterdamine erinevatest materjalidest; paberist ja kartongist tasapinnaliste ja ruumiliste esemete valmistamine.
- Maal (maalimine kattevärvidega, individuaalsete ja ühistööna).
- Graafika (templitrükk, materjalitrükk ja trükkimine näidise järgi).
- Materjalide saamislugu, omadused, otstarve ja kasutamine.
- Katsetused erinevate materjalidega ning nende omaduste võrdlemine.
- Ideede leidmine materjalide korduvkasutuseks.

Töötamine

- Töötamine suulise juhendamise järgi.
- Kirjaliku tööjuhendiga tutvumine ja sellest arusaamine.
- Oma idee teostamine, toetudes õpitud oskustele ja iseseisvatele katsetustele.
- Töökoha korras hoidmine ning selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.
- Rühmatöös ülesannete täitmine, ühiselt ideede genereerimine, üksteise arvamuste arvestamine ja kaaslaste abistamine.

Tööviisid

- Materjalide lihtsamad töötlemisviisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, heegeldamine, detailide ühendamine, liimimine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine).
- Sagedasemad töövahendid (käärid, nõel, heegelnõel, naaskel jne), nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine ning hooldamine.
- Töötlemisvõtte valik sõltuvalt ideest ja materjalist.
- Jõukohaste esemete valmistamine.
- Materjalide säästlik kasutamine.

Digikunst

- Joonistamine (pintslid, kustutuskummi ja värvipoti vahendite kasutamine).
- Paberjoonistuse skaneerimine.
- Foto eksportimine/importimine kaamerast või nutiseadmest arvutisse, arvutis avamine.
- Printimine. Resolutsioon, printeri seaded (mustvalge/värviline, kahepoolset trükkimine).
- Heli salvestamine ja arvutisse liigutamine; levinud faililaiendid.
- Video filmimine ja arvutisse liigutamine; pildi, heli ja video kombineerimine algtasemel.
- Autoriõigus ja ohutus: eetika digikunstis, teiste autorite teoste kasutamine (sh taaskasutus ja viitamine).
- Digikunsti ohutu jagamine.
- Seadmete (fotoaparaadi, nutiseadme, mikrofoni, kõlari, kõrvaklappide, videokaamera) ohutu ja eesmärgipärane kasutamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- kirjeldab, esitleb ning hindab oma ideid;
- kavandab lihtsamaid esemeid/tooteid;
- märkab esemetel rahvuslikke elemente;
- kujutab esemeid ja olendeid;
- kasutab šablooni abivahendina, eristab kurba ja rõõmsat nägu;
- eristab näidistelt nelja aastaagega ja suudab neid oma töös kujutada;
- voolib õpitu piires pehmest materjalist palli ja silindri, kasutades mõlemat kätt;
- tunneb ära ja nimetab õpitud värve, helestab värve;
- tõmbab jooni pintsli ja pliiatsiga vasakult paremale ja ülevalt alla;
- kujundab mustrit orientiiride abil;
- täidab kunstiopetuse ülesandeid koostegevuses, eeskuju ja näidise järgi;
- moodustab tähtedest mustreid orientiiride abil;
- leiab õpetaja suunamisel tekstile vastava kujunduse;
- võrdleb erinevaid materjale ja värve (pehme, kõva, hele, tume) ning nimetab nende nähtavaid ja kombitavaid omadusi;
- eristab õpetaja suunamisel looduslikke ja tehismaterjale (nt paber, tekstiil, nahk, plast, puit, traat);
- võrdleb materjalide üldisi omadusi;
- oskab materjale ühendada ja kasutada;
- töötab õpetaja suulise juhendamise järgi ning kasutab abivahendina lihtsat tööjuhendit;
- julgub oma idee teostamiseks ise võimalusi valida ja mõelda;
- toob näiteid õppetunnis käsitletud temade seotusest igapäevaeluga;
- arvestab ühiselt töötades kaaslastega;
- arutleb ohutuse vajalikkuse ja töökoha korrashoiu üle;
- tutvustab ja hindab oma tööd;
- kasutab materjale säästlikult;
- valib erinevaid töötlemisviise ja -vahendeid;
- käsitseb kasutatavamaid töövahendeid õigesti ja ohutult;
- kasutab paberit ning kartongi tasapinnaliste ja ruumiliste esemete valmistamiseks;
- modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid;
- valmistab tekstiilmaterjalist väiksemaid esemeid;
- oskab salvestada ja jagada oma digikunsti teistega;
- teab, mis on virtuaalne kunstinäitus;
- oskab otsida sobivaid fotosid ja arvestab autoriõigustega;
- oskab oma kunstitööd arvutisse salvestada ja veebi üles laadida.

Hindamine:

Kunstivaldkonna ainete õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust ja õpitulemuste saavutatusest. Õpilase teadmistele, oskustele ja tegevustele antakse kirjeldavat tagasisidet, et innustada ja motiveerida teda oma töötulemusi parandama. Hindamisel arvestatakse õpilase püüdlikkust, osalemist õppeprotsessis ja teoreetilisi teadmisi. Tagasiside andmine toimub suuliselt, rõhutades õpilase edusamme ning juhtides tähelepanu võimalikule edasisele arengule ja puudustele.

Praktilised tööd:

- Õppekäigud kooli ümbruses: Park EV100, Narva promenaad, Narva raamatukogu, Narva muuseum, Narva kunstigalerii, Narva linnuse põhjahoov jne.

- Võimalusel osalemine koolivälistel kunstialastel konkurssidel.
- Klassi- ja kooliruumide kaunistamine.

2. klassi ainekava

Õppesisu

Vestlused kunstist:

- Kunsti töövahendid ja nende korrashoid (pintslite jt vahendite õige hoidmine, kasutamine ja puhastamine, turvalisus).
- Kunstide seosed (maalikunst, teatrikunst jne) ning süžeeväg rühmas.

Kujutamise- ja vormiõpetus:

- Objekti kujutamine šabloonide või orientiiride abil (vaatlus- ja võrdlemisõskuse, koordinaatsiooni arendamine).
- Portree ja miimika (oma pere ja sõprade kujutamine, erinevate emõtsioonide väljendamine töös).
- Modelleerimine ja erinevad materjalid (voolimine ja modelleerimine erinevatest materjalidest, sh jääkmaterjalid).
- Keskkond ja selle kujutamine (looduskeskkond ja aastaajad, linnaruum, kodukoht jne).

Värvus-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus:

- Põhivärvid ja nende segamisel saadud teise astme värvid; värvide helestamine ja tumestamine (loodus- ja pildivaatlused, lähiumbruse värvitoonide leidmine ja nimetamine).
- Rõtm ja liikumine (erinevate mustrite kujundamine).

Disain ja kirjaõpetus:

- Ruumikujundus (klassi kaunistamine tähtpäevadeks, koostööõskuste arendamine).
- Kunstnik ja kujunduskunst (raamatuillustatsioonide, kunstitööde vaatlus ja analüüs).
- Kirjakunst (tähe mustrid ja täht kui mustri element).

Tehnikad ja materjalid:

- Skulptuur (voolimine ja meisterdamine, tutvumine erinevate materjalidega, sh looduslik materjal).
- Maal (maalimine kattevärvidega individuaalsete ja ühistööna).
- Graafika (templitrõkk, materjalitrõkk ja trõkkimine näidise järgi).
- Looduslikud ning tehismaterjalid (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, puit, traat jne).
- Materjalide saamislõgu, omadused, otstarve ja kasutamine.
- Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine.

Tõõtamine:

- Tõõtamine suulise juhendamise järgi.
- Tutvumine kirjaliku tõõjuhendiga ja sellest arusaamine.
- Oma idee teostamine, toetudes õõpitud õõskustele ja iseseisvatele katsetustele.
- Tõõkoha korrashoid, selle mõju tõõ tulemustele ja õõhutusele.
- Rõõhmatõõs õõlesannete täitmine, õõhiselt ideede genereerimine, õõksteise arvamuste arvestamine ja kaaslaste abistamine.
- Tõõ tulemise uudsuse, kasutamise ja esteetilisuse hindamine.

Tööviisid:

- Materjalide lihtsamad töötlemise viisid (mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, detailide ühendamine, liimimine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine).
- Sagedasemad töövahendid (käärid, nuga, nõel, naaskel jne), nende õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine ning töövahendite hooldamine.
- Töötlemisvõtte valik sõltuvalt ideest ja materjalist.
- Jõukohaste esemete valmistamine.

Digikunst:

- Nutiseadme jm digitehnika turvaline kasutamine.
- Nutirakenduste turvalisus (milliseid programme valida, milliseid mitte).
- Pahavara ja viirusetõrje; turvariskid programmide allalaadimisel.
- Infosüsteemid ja keskkonnad (eKool, Google Drive, sotsiaalmeedia).
- Identiteedihaldus (kasutajatunnus, salasõna, kasutajaprofiil, seaded).
- Nutiseadme turvalisus paroolide ja liikumispuhkuste abil.

Õpitulemused

Õpilane:

- Tunneb ja nimetab kasutatavaid töövahendeid ja materjale.
- Valmistab ette ja korrastab õpetaja suunamisel oma töökoha.
- Oskab õpetaja suunamisel jäljendada mõnda tuttavat looma hääle või kehakeele kaudu ning osaleda süžee mängudes rühmas.
- Võrdleb 2–3 tajutava tunnuse alusel (värvus, kuju, suurus) näidiseid ja valminud kujutisi.
- Kujutab kõrvuti asetsevaid sarnaseid figuure.
- Eristab kurba ja rõõmsat nägu ning oskab neid emotsioone töös edastada.
- Kujutab tuttavat keskkonda sellele omaste objektide kaudu.
- Voolib tuttavast materjalist.
- Leiab paberilehel ja pildipinnal otsitava.
- Segab põhivärvidest teise astme värve näidise järgi.
- Kujundab mustrit orientiiride abil.
- Leiab lähiümbruses erineva heledusastmega värvitoone ja nimetab neid.
- Kujundab mustrit erinevates tehnikates eeskujuga ja näidiste järgi.
- Täidab kunstiõpetuse ülesandeid koostegevuses, eeskujuga, näidise ja omandatud oskuste piires suulise juhendamise järgi.
- Kujundab piiratud pinnale mustrit.
- Kujundab teemakohast õnnitluskaarti või kutset.
- Võrdleb erinevaid materjale ja värvusi (pehme, kõva, hele, tume) ning nimetab nende nähtavaid ja kombataavaid omadusi õpitu piires.
- Osaleb ühistöös, arvestades kaaslastega.
- Töötab õpetaja suulise juhendamise järgi ja kasutab abivahendina lihtsat tööjuhendit.
- Julgeb oma idee teostamiseks ise võimalusi valida ja mõelda.
- Oskab selgitada töökoha korrashoiu vajalikkust oma töö tulemusele.
- Toob näiteid õppetööga seotud igapäevaelust.
- Arvestab ühiselt töötades kaaslastega.
- Tutvustab ja hindab oma tööd.
- Kasutab materjale säästlikult.
- Valib erinevaid töötlemisviise ja -vahendeid.
- Käsitseb sagedamini kasutatavaid töövahendeid õigesti ja ohutult.

- Kasutab paberit ning kartongi tasapinnaliste ja ruumiliste esemete valmistamiseks.
- Teab, mis on tugev ja nõrk salasõna, ning oskab salasõna luua.
- Kasutab erinevates keskkondades erinevaid salasõnu.
- Teab, mida nutiseadmes avada.
- Oskab nutitelefoni ohutult kasutada liikudes tänaval või muudes olukordades.
- Oskab teha liikumispause ja silmaharjutusi.
- Oskab muuta oma nutiseadet turvalisemaks, kasutades parooli.

Hindamine

Õpilase teadmistele, oskustele ja tegevustele antakse kirjeldavat tagasisidet, mis innustab ja motiveerib õpilast oma töötulemusi parandama. Hinnatakse püüdlikkust, osalemist õppeprotsessis ja teoreetilisi teadmisi. Tagasiside andmine on suuline, rõhutades õpilase edusamme ning juhitakse tähelepanu puudustele.

Praktilised tööd

- Õppekäigud kooli ümbruses: Park EV100, Narva promenaad, Äkkeküla spordi- ja puhkeala, Narva Laste Loomemaja, Narva Kunstikool, Narva raamatukogu, Narva Muuseum, Narva Kunstigalerii, Narva Linnuse Põhjahoov jne.
- Võimalusel osalemine koolivälistel kunstialastel konkurssidel.
- Klassi- ja kooliruumide kaunistamine.

3. klassi ainekava

Õppesisu

Vestlused kunstist

- Erinevad kunstistiilid, voolud.
- Kunstnike elulugude ja loominguga tutvumine.
- Ümbritseva keskkonna (kool, kodu, kodukoht) kujundamine.
- Raamatute kujundused.
- Kodukoha kunstnikud ning loodusvaated.
- Tutvumine erinevate kunstiraamatute ja internetimaterjalidega, näituste külastamine.

Kujutamise- ja vormiõpetus

- Inimese kujutamine.
- Täisfiguur eest- ja külgvaates liikumises.
- Eluslooduse (loomad, linnud, putukad), eluta looduse (kivid, vesi) ja tehisllooduse (sõidukid, ehitised) osade kujutamine joone ja silueti abil.
- Värvus-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus.
- Kuue värvi ring: põhivärvid (kollane, punane, sinine) ning nende segamisel saadud (oranž, roheline ja violetne) värvid.
- Helestamine ja tumestamine, külmad ja soojad toonid.
- Meeleolu väljendamine värvide kaudu.
- Pildi kujutava suuruse ja paberi formaadi erinevad suhted.
- Pea- ja kõrvalelemendid, taust, üksikosade tasakaal pildil.

Disain ja kirjaõpetus

- Meisterdamine (mänguasjad, ruumikaunistused, pakendid jm) looduslikest ja tehismaterjalidest.

- Rütmi- ja kirjaharjutused, rahvusmuustrid.
- Tööd joonlaua ja sirkliga.

Tehnikad ja materjalid

- Voltimine – karbid, papp, paber, värvipaber.
- Maal, disain- ja kirjaõpetus – enamasti guaššvärvid, mis võimaldavad erinevate värvide segamist ja mitmekihilist maalimist; värvi- ja viltpliiatsid.
- Graafika – värvi- ja viltpliiatsid, harilik; punkti ja joone kasutamine – joonlaud, sirkel. Trükk – taimed, papp vm.
- Töötamine iseseisvalt ja rühmas.
- Materjalide, töövahendite ja töökohta otstarbekas kasutamine.
- Looduslikud ja tehismaterjalid (paber, kartong, papp, tekstiil, nahk, plast, puit, traat jne).
- Materjalide saamislugu, omadused, otstarve ja kasutamine.
- Katsetused erinevate materjalidega, nende omaduste võrdlemine.
- Ideede leidmine materjalide korduvkasutuseks.

Kavandamine

- Ümbritsevate esemete vaatlemine, nende disain ja kujundus minevikus ja tänapäeval.
- Rahvuslikud muustrid ja motiivid. Ideede otsimine ja valimine, abimaterjalide ja info kasutamine.
- Ideede visandamine paberil. Lihtsate esemete kavandamine.
- Idee esitlemine.

Töötamine

- Töötamine suulise juhendamise järgi.
- Tutvumine kirjaliku tööjuhendiga, sellest arusaamine.
- Oma idee teostamine, toetudes õpitud oskustele ja iseseisvatele katsetustele.
- Töökohta korras hoidmine, selle mõju töö tulemusele ja ohutusele.
- Rühmatöös ülesannete täitmine, ühiselt ideede genereerimine, üksteise arvamuste arvestamine ja kaaslaste abistamine.
- Töö tulemuse uudsuse, kasutamise ja esteetilisuse hindamine.

Tööviisid

- Lihtsamad materjalide töötlemise viisid, sh mõõtmine, märkimine, rebimine, voltimine, lõikamine, liimimine, punumine, kaunistamine, värvimine, viimistlemine.
- Sagedasemate töövahendite (käärid, nuga, nõel, naaskel jm) õige, otstarbekas ja ohutu kasutamine, töövahendite hooldamine.
- Töötlemisviisi valik olenevalt ideest ja materjalist. Jõukohaste esemete valmistamine.

Kodundus

- Arutelu hubase kodu kui perele olulise väärtuse üle.
- Ruumide korrastamine ja kaunistamine.
- Riiete ja jalatsite korrashoid. Isiklik hügieen.
- Tervislik toiduvalik.
- Laua katmine, kaunistamine ja koristamine.
- Viisakas käitumine.
- Säästlik tarbimine (nt prügi sorteerimise võimalused kodukohas).

Digikunst

- Avalik ja privaatne suhtlemine.
- Avalik ja privaatne digisuhtlus, koostöö veebikeskkonnas.
- Küberkiusamine ja viisakas käitumine võrgus.
- Eetiline käitumine piltide ja videote loomisel, jagamisel, avaldamisel.
- Internetisuhtlusel kasutatav släng ja lühendid.
- Terviseriskid.
- Digivahenditest tulenevad terviseriskid.
- Tervisekaitse reeglid ja harjutused.
- Tehnika üle- ja väärkasutus.
- Tehnilised probleemid.
- Tehniliste probleemide kirjeldamine ja lahendamine tõrkuva digivahendi või rakenduse puhul.

Õpitulemused

Õpilane:

- Kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes.
- Oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte.
- Arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle.
- Rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid.
- Oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned.
- Uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid.
- Rakendab oma töödes mitmekesiseid kunsti tehnikaid ja töövõtteid.
- Esitab oma ideede erinevaid lahendusi.
- Modelleerib ja meisterdab erinevatest materjalidest esemeid.
- Võrdleb materjalide üldisi omadusi.
- Eristab erinevaid looduslikke ja tehismaterjale (paber, tekstiil, nahk, plast jne).
- Oskab materjale ühendada ja kasutada ning tarbida säästvalt.
- Tuleb toime virtuaalsetes keskkondades, teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.
- Julgeb oma ideed teostades pakkuda välja erinevaid võimalusi ja valida nende seast tööks sobivaim variant.
- Kirjeldab, esitleb ja hindab oma ideid.
- Kujundab lihtsamaid esemeid.
- Töötab õpetaja suulise juhendamise järgi ja kasutab abivahendina lihtsat tööjuhendit.
- Kasutab tööks vajalikke vahendeid ohutult ja hoiab oma töökoha korras.
- Arvestab ühiselt töötades kaaslastega ja järgib viisakusreegleid.
- Kirjeldab, esitleb ja hindab oma ideid.
- Esitab oma ideede erinevaid lahendusi.
- Rakendab oma töödes mitmekesiseid kunsti tehnikaid ja töövõtteid.
- Kujundab lihtsamaid esemeid.
- Modelleerib erinevatest materjalidest esemeid ja valib materjalide käsitlemiseks erinevaid töötlemisviise ja -vahendeid ning kasutab materjale säästlikult.
- Kasutab tööks vajalikke vahendeid ohutult ja hoiab oma töökoha korras.
- Teab isikliku hügieeni vajalikkust ning hoolitseb oma välimuse ja rõivaste eest.
- Teab, mis on digitaalne jalajälg. Oskab avada ja sulgeda brauserit. Teab, mis ohud võivad varitseda internetis.
- Teab, kes on autor. Teab, mis on autoriõigused. Viitab autorile.
- Teab erinevaid otsimootoreid. Oskab leida internetiotsinguga teksti-, pildi- ja videomaterjali. Tutvub erinevate otsinguviisidega.

- Teab, mis on identiteet. Oskab oma kasutaja profiili seadetest muuta. Oskab kirjutada ja saata viisakat e-kirja. Oskab e-kirjale manust lisada. Oskab e-kirjale vastata.

Hindamine

Hindamise aluseks on põhikooli riiklikus õppekavas esitatud õpitulemused. Kunstivaldkonna ainete õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimete kohasest arengust ja õpitulemuste saavutamisest. Toetatakse õpilaste arengut, innustatakse neid isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel ning suunatakse neid sihikindlalt õppima; suunatakse õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitatakse neis kunsti- ja kultuurihuvi ning luuakse alus elukestvale kunstiharrastusele; suunatakse ja toetatakse õpilasi haridustee valikul kunstide valdkonnas.

Hinnatakse:

- oskust kasutada kunstimõisteid ning teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- oskust kasutada loovtöodes erinevaid töövõtteid ja tehnikaid, käsitledes materjale otstarbekalt ja töövahendeid ohutult;
- loovat, isikupärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- või rühmatöös;
- oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle.

Praktilised tööd:

Õppekäigud kooli ümbruses: Vaba Lava, Park EV100, Narva promenaad, Äkkeküla spordi- ja puhkeala, Narva Laste Loomemaja, Narva Kunstikool, Narva raamatukogu, Narva Muuseum, Narva Kunstigalerii, Narva Linnuse Põhjahoov jne. Võimalusel osalemine koolivälistel kunstialastel konkurssidel. Klassi- ja kooliruumide kaunistamine.

4. klassi kunstiõpetuse ainekava

Õppesisu:

1. Visuaalne kirjaoskus

Visuaalne kirjaoskus kunstiõpetuse raames viitab võimele mõista, tõlgendada ja luua visuaalseid kujutisi ning sõnumeid. See hõlmab mitmeid oskusi ja teadmisi, nagu: visuaalse tajumise oskus (võime näha, mõista ja hinnata visuaalseid elemente, nagu jooned, värvid, kujundid ja tekstuurid), kunstiteoste mõistmine (võime analüüsida ja tõlgendada erinevaid kunstiteoseid, sealhulgas nende stiili, tehnikaid, sõnumeid ja konteksti), loominguline eneseväljendus (võime kasutada erinevaid kunstilisi tehnikaid ja materjale enda ideede ja emotsioonide väljendamiseks kunstiteostes), kriitiline mõtlemine (võime küsitleda ja hindama visuaalseid kujutisi ning mõista nende taga olevaid ideid ja sõnumeid), visuaalse kommunikatsiooni oskus (võime luua visuaalseid sõnumeid, mis edastavad selgelt ja tõhusalt ideid, emotsioone või lugusid teistele).

Igapäevane visuaalkultuur

Õpilased õpivad tundma igapäevaelus esinevaid visuaalseid elemente ja nende tähendust, nagu logo, reklaamid, sildid, märgid ja plakatid.

Mõisted: logo, reklaam, silt, märk, plakat.

Kujutamise baaselemendid ja kompositsiooni põhimõtted

Õpilased tuvastavad kunsti põhielemente, nagu jooned, kujundid, värvid ja tekstuurid, ning nende kasutamist kompositsiooni loomisel.

Mõisted: joon, kuju, värv, tekstuur; suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel; horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, sujuv, kandiline, ümar; primaarvärvid, sekundaarvärvid, soojad toonid, külmad toonid; taust, esiplaan, tagaplaan, keskpiaan.

Kunstiliigid

Joonistus, maal, skulptuur, arhitektuur, tarbekunst, disain.

Kunstižanrid

Õpilased avastavad erinevaid kunstižanre, sealhulgas portreed ja natüürmorti, ning mõistavad nende eripära ja ajaloolist konteksti.

Mõisted: portree, natüürmort.

Kujutavus

Figuraalne, abstraktne.

2. Kunstitehnikad ja loominguline eneseväljendus

Kunstitehnikad ja stiilid: maal, joonistus, kollaaž, foto, mosaiik, origaami, akvarell.

Etikett: töö vormistus (autori nimi, teose pealkiri, materjal, kuupäev, klass), näitusetöö nimesilt (autori nimi, klass, teose nimi, töö tehnika, töö mõõdud, aasta, juhendav õpetaja).

3. Disain ja disainiprotsess

Disaini baaselemendid: õpilased tutvuvad disaini põhielementidega, nagu vorm, ruum, värv ja tekstuur, ning nende rakendamine praktilistes disainiprojektides.

Tarbeesemed ja levinumad materjalid: õpilased uurivad erinevaid tarbeesemeid ja nende disainilahendusi, samuti levinumaid materjale, mida kasutatakse nende valmistamiseks.

Kunstiajalugu, visuaalkultuur ja kunstnikud

Kunstiga seotud elukutsed: õpilased tutvuvad erinevate kunstiga seotud elukutsetega ja karjäärivõimalustega, nagu kunstnik, illustraator, kunstiõpetaja.

Kunst ja kultuur ühiskonnas

Jätkusuutlik mõtteviis: õpilased õpivad mõistma kunsti ja disaini rolli jätkusuutliku arengu edendamisel, töövahendite säästlikku kasutamist ja hooldamist ning keskkonnasõbralike materjalide ja meetodite kasutamist.

Mõisted: keskkonnasõbralik, säästlikkus.

Teabe otsimine ja infokeskkonnad: õpilased arendavad oma võimet leida, analüüsida ja kasutada kunstiga seotud teavet õpetaja juhendamisel muuseumide ja galeriide kodulehelt.

Kunstieltu: õpilased tutvuvad kohaliku kunstielluga, külastades näitusi ja kunstigalerii.

Autorsus ja autoriõigused: õpilased õpivad mõistma autoriõiguste olulisust ja austama teiste loometöid, samuti hindama oma loomingut ja arendama autoriidentiteeti.

Mõisted: autor, autoriõigused.

Õpitulemused

Õpilane:

- tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires ning kasutab seda arusaama kunstitööde loomisel.
- tunneb autorsuse üldisi põhimõtteid ning oskab neid rakendada kunstiloomingu kontekstis.
- kasutab osalist disainimist probleemi lahendamiseks jätkusuutlikult, saades juhendamist õpetajalt ja arvestades kohalikku kultuurilist konteksti.
- loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnika võtteid ja kompositsiooni.
- kirjeldab oma teost ja tööd, reflekteerides oma kunstiloomingu protsessi ning tuues esile saavutused ja võimalikud arenguvõimalused.
- arutleb loodu üle, seostades loomingu oma kogemuse piires teiste kunstivaldkondadega.

Hindamine

Kunstiõpetuse tunnis 4. klassis toimuv hindamine põhineb riikliku õppekava ja kunsti ainekava sätestatud õpitulemustel ning toetab õpilaste arengut mitmeti. Kunstiõpetuse hindamine neljandas klassis hõlmab mitmeid aspekte, sealhulgas õpilaste teadmiste ja oskuste mõõtmist, loomingu eneseväljenduse toetamist ning nende üldise arengu jälgimist kunstis.

Hindamisel võetakse arvesse õpilaste suutlikkust rakendada õpitut kunstiliseks väljenduseks, nende suhtumist õppimisse ning võimet anda ja vastu võtta tagasisidet. Hindamismeetodid hõlmavad nii praktilisi loomingu ülesandeid kui ka suulisi või kirjalikke eneseväljendusi ning õpilaste võimet analüüsida ja hinnata kunstiteoseid. Õpilastele antakse konstruktiivset tagasisidet, mis aitab neil arendada oma kunstilisi oskusi ja eneseteadvust.

Hindamisel võidakse kasutada nii sõnalist tagasisidet kui ka numbrilisi hinnanguid, sõltuvalt hindamise eesmärgist ja kokkulepetest.

Õpilasi kaasatakse hindamisprotsessi, võimaldades neil oma õpitulemusi analüüsida ja hinnata. See aitab õpilasel paremini mõista oma arengut kunstialastes oskustes ning toetab eneseusu ja iseseisvuse arengut. Hindamise kaudu antav mitmekülgne tagasiside innustab õpilasi oma tugevusi ära kasutama ja uusi oskusi arendama.

Praktilised tööd

Praktilised tööd kunstiõpetuses neljandas klassis hõlmavad mitmesuguseid kunstilisi tegevusi, mis arendavad õpilaste loomingu eneseväljendust ja kunstioskusi. Õpilased tutvuvad erinevate tehnikate ja materjalidega ning loovad kunstiteoseid erinevate teemade ja inspiratsiooniallikate järgi. Näited praktilistest töödest neljandas klassis hõlmavad järgmist:

- **Värvipliatsite ja viltpliatsitega joonistused:** Õpilased katsetavad erinevaid joonistamistehnikaid ja loovad värvilisi joonistusi erinevate motiividega.
- **Akvarelli, guaši ja õlipastellimaalid:** Õpilased õpivad maalimistehnikaid ning loovad värviküllaseid akvarelli- ja guašimaale erinevate teemade ja stiilide järgi.
- **Kollaažid:** Õpilased kasutavad erinevaid materjale, nagu ajalehed, paber, kangas jne, et luua kollaažiteoseid erinevate motiivide ja väljendusviiside abil.
- **Segatehnikas tööd:** Õpilased kombineerivad erinevaid kunstitehnikaid ja materjale, luues mitmekihilisi ja huvitavaid kunstiteoseid.
- **Töölehed:** Õpilased tegelevad erinevate kunstiliste ülesannetega töölehtedel, mis võivad hõlmata joonistamist, värvimist, kollaažide loomist jne.

- **Klasside ja kooliruumide kaunistamine:** Õpilased loovad kunstitöid, et kaunistada kooliruumi või klassiruumi, andes neile isikupära ja värskuse.
- **Osalemine koolinäitustel ja konkurssidel:** Õpilased saavad oma loomingut esitleda koolinäitustel või osaleda kunstikonkurssidel, arendades oma esinemis- ja eneseväljendusoskusi.

Need praktilised tööd aitavad õpilastel arendada oma kunstilist mõtlemist, tehnilisi oskusi ja loovat eneseväljendust, pakkudes neile mitmekesiseid ja lõbusaid võimalusi kunsti avastamiseks.

Paikkonna eripära arvestamine

Ainekava on kohandatud, võttes arvesse Narva piirkonna kultuurilist ja ajaloolist eripära ning kohalikku kunstielu.

Kohaliku kunstipärandi uurimine ja avastamine, sealhulgas kohalike kunstnike tööde uurimine ning kohalike kunstigaleriide ja muuseumide külastamine.

Narva piirkonnas on mitmeid olulisi objekte, mis võivad olla olulised 4. klassi kunstiõpetuse õpetamisel:

Narva linnus

Narva linnus on oluline ajalooline ja arhitektuuriline objekt, mis pakub inspiratsiooni kunstiprojektideks, näiteks joonistamiseks või maalimiseks. Õpilased uurivad linnuse erinevaid detaile ja struktuure ning proovivad neid kunstiliselt jäädvustada.

Narva promenaad

Narva jõgi ja juga on silmapaistvad looduslikud objektid, mis võivad pakkuda inspiratsiooni maalimiseks või joonistamiseks.

Narva kunstigalerii

Kunstigaleriis käik võib olla osa kunstiõpetusest, kus õpilased saavad vaadata erinevaid kunstiteoseid, arutleda nende tähenduse üle ja saada inspiratsiooni oma loominguliste tööde jaoks. Samuti võib see olla osa keelekümblyusest, kus õpilased õpivad kunstisõnavara ja väljendeid kasutama.

5. klassi kunstiõpetuse ainekava

Õppesisu

1. Visuaalne kirjaoskus ja igapäevane visuaalkultuur:

Igapäevane visuaalkultuur

Õpilased uurivad ja mõistavad igapäevaelus esinevaid visuaalseid elemente ja nende tähendust erinevates kontekstides, sealhulgas logod, embleemid, sümbolid, sildid, liiklusmärgid, kaardid, tabelid, infograafika, õpikute illustratsioonid, multifilmid, arvutimängud, mänguasjad, reklaamid linnaruumis ja meedias, riietus, kaupluste vaateaknad ning veebikeskkonnad.

Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted

Baaselemendid

- **Kahemõõtmeline:** punkt, joon, kujund, pind/tekstuur, värv
- **Kolmemõõtmeline:** vorm, pind, värv, ruum, mass, materjal

Kompositsioonipõhimõtted: kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmed, dominant, rõhutused.

Kompositsiooni kirjelduseks: suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal, üleval, all, kõrval, paremal, vasakul, keskel, ääres, lähedal, koos, eraldi, tasakaalus jne.

Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjelduseks: horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline, terav, sujuv, kaarduv, kandiline, nurgeline, ümar, munajas, sile, kare, krobeline jne.

Perspektiiv: värv - e õhuperspektiiv

Liikumise mulje loomine: liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamine, liikumist märkivad jooned koomiksites.

Värviteooria: tertsiaalvärvid, koloriit, värvitemperatuur: soojad ja külmad toonid.

Kunstiliigid: animatsioon, disain, arhitektuur, sisearhitektuur, kalligraafia.

Kunstižanrid: linnavaade, maastikuvaade, interjööri vaade.

Kujutatavus: figuraalne, abstraktne.

2. Kunstitehnikad ja loominguline eneseväljendus:

Õpilased õpivad läbi disainiprotsessi kavandama ja looma kunstitöid ning arendavad oma loomingulist eneseväljendusoskust.

Mõisted: disainiprotsess, kavand, dominant, koloriit

3. Disain ja disainiprotsess:

Õpilased õpivad mõistma disaini olulisust ja rakendama disainiprotsessi erinevates loomingulistes projektides.

Mõisted: tarbija, visuaalne analüüs, tagasiside

Disaini baaselemendid: süvendatud arusaamine funktsionaalsest värvist, vormist ja materjalist.

Otstarve ja funktsionaalsus: funktsionaalsuse ja kasutusmugavuse täpsem analüüs ning nende olulisuse mõistmine disainis.

Disainiliigid: sissejuhatuse tootedisaini ja graafilise disaini mõistetes mänguasjade näitel.

Disainiprotsessi osad: tutvustus disainiprotsessi osadega, nt uurimine ja idee sõnastamine.

Tarbeesemed ja levinumad materjalid: põhjalikum ülevaade looduslikest ja tehismaterjalidest, nende omadustest ja kasutusvaldkondadest.

- **Looduslikud materjalid:** puit, klaas, lina, vill, puuvill, savi.
- **Tehismaterjalid:** plastik, kile.

Kavandamine ja visualiseerimine: detailsem tutvustus kavandamise meetoditele ja visuaalsele esitamisele.

Mõisted: kavand, visand, skits, abijooned

4. Kunstiajalugu, visuaalkultuur ja kunstnikud:

Õpilased uurivad kunstiajalugu, mõistavad erinevate kunstnike panust ning analüüsivad kunstiteoseid ja visuaalkultuuri nähtusi.

Kunstnikud: Jüri Arrak (maalikunst), Ülo Õun (skulptuur), Toomas Vint (maalikunst), Jaan Koort (skulptuur), Kaljo Põllu (graafika)

Mõisted: kunstiajalugu, visuaalne analüüs, tagasiside

5. Kunst ja kultuur ühiskonnas:

Õpilased saavad aru kunsti ja kultuuri rollist ühiskonnas ning arendavad keskkonnasõbralikku ja autoriõigusi austavat suhtumist.

Mõisted: autoriõigused, keskkonnasõbralik, autoriidentiteet

Õpitulemused

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

- Õpilane tuvastab erinevaid kirjasüsteeme ja seostab neid erinevate kultuuridega, hõlmates foneetilist kirja, piltkirja, rooma ja araabia numbreid, gooti kirja ning tänavakunsti stiliseeritud tag'e.
- Õpilane kasutab olulisemaid kunstimõisteid, näiteks kunstnik, arhitekt, skulptor, animaator, looming, maalikunst, animatsioon ja skulptuur, seostades neid ühe konkreetse kunstnikuga.
- Õpilane teab olulisi kunstiga seotud mõisteid, sealhulgas arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst ja abstraktne kunst. Samuti tunneb ta kaadriplaanide tüüpe, näiteks üldplaan, keskplaan, suur plaan ja detail, ning mõistab koloriidi mõistet.
- Õpilane on teadlik kahemõõtmelise kujutamise baaselementidest, sealhulgas tegelased/karakterid, objektid ja taust/keskkond, ning kompositsiooni põhimõtetest, sealhulgas dominant ja koloriit.
- Õpilane teab kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente, sealhulgas suurussuhteid, ruumi teose ümber ja vaadeldavust erinevatest külgedest ning kompositsiooni põhimõtteid.
- Õpilane mõistab keskkonnamõju, võttes aluseks õpitud näiteid.
- Õpilane võrdleb nüüdisaegseid ja ajaloolisi tarbeesemeid, näiteks kohvitermosid ja õlletoope, analüüsides nende erinevusi ja sarnasusi ning funktsionaalsuse arengut.

Plaanimine ja ideede arendamine

- Õpilane loob enne kolmemõõtmelise töö loomist lihtsa visandliku joonise.
- Enne värvide kandmist tööle katsetab õpilane neid eraldi paberil.
- Õpilane rakendab portree loomisel abijooni.
- Õpilane loob kunstitööd, uurides ja analüüsides teemaga seotud allikaid ning kavandades enda ideid ja kombineerides allikatest leitud ja oma ideid omavahel.

Loomine

- Õpilane rakendab kahe- ja kolmemõõtmeliste teoste loomisel kunstitehnikaid ja vahendeid isikupärasel viisil, järgides nende loomisel õpitud töö- ja ohutusvõtteid.
- Õpilane loob teose spontaanselt või pärast uurimistööd ja kavandamist.
- Õpilane kavandab ja loob vabavaraalises programmis neljamõõtmelisi töid õpetaja abiga.
- Õpilane valib kahe õpetaja pakutud kunstitehnika, töövõtte või kompositsiooni põhimõtte vahel ja põhjendab oma eelistust.
- Õpilane rakendab loomisel digivahendeid, näiteks telefoni kaamerat või digijoonistuse rakendusi.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

- Õpilane kirjeldab ja mõtestab visuaalteose olulisemaid tunnuseid vastavalt ülesandele õpitud sõnavara piires.

- Õpilane selgitab oma tööprotsessi, tuues välja töökäigu ning põhjendades oma tehtud valikuid, kasutades õpetaja antud küsimusi.
- Õpilane annab klassikaaslaste teostele tagasisidet, põhjendades oma arvamust.

Hindamine

Kunstiõpetuse tunnis 5. klassis põhineb hindamine riikliku õppekava ja kunsti ainekava sätestatud õpitulemustel ning toetab õpilaste arengut mitmekülgset. Hindamisel arvestatakse õpilaste suutlikkust rakendada õpitut kunstiliseks väljenduseks, nende suhtumist õppimisse ning oskust anda ja vastu võtta tagasisidet.

Kunstiõpetuse hindamismeetodid hõlmavad erinevaid aspekte:

- **Praktilised loomingulised ülesanded:** Õpilaste loodud kunstiteoste hindamine võimaldab hinnata nende oskust rakendada õpitut ning loomingulist eneseväljendust.
- **Suuline või kirjalik eneseväljendus (tööleht):** Hindamisel pööratakse tähelepanu õpilaste võimele väljendada oma mõtteid, ideid ja emotsioone kunstilise protsessi või valminud teose kohta, nii suuliselt kui ka kirjalikult.
- **Kunstiteoste analüüs ja hindamine:** Õpilased analüüsivad ja hindavad kunstiteoseid, keskendudes nende stiilile, tehnikale, sõnumile ja kontekstile.
- **Konstruktívne tagasiside:** Õpilastele antakse mitmekülgset ja konstruktiivset tagasisidet, mis toetab nende oskuste ja eneseteadvuse arengut.

Hindamisel kasutatakse nii sõnalist tagasisidet kui ka numbrilisi hinnanguid, sõltuvalt hindamise eesmärgist ja kokkulepetest. Õpilased kaasatakse hindamisprotsessi, et nad saaksid analüüsida ja hinnata oma õpitulemusi. See aitab paremini mõista oma arengut kunstialastes oskustes ning toetab eneseusu ja iseseisvuse kujunemist.

Mitmekülgne tagasiside innustab õpilasi oma tugevusi ära kasutama ning uusi oskusi arendama.

Praktilised tööd

Praktilised tööd kunstiõpetuses 5. klassis on suunatud õpilaste kunstioskuste süvendamisele ja loomingulise eneseväljenduse arendamisele, järgides ka LAK-õppe metoodikat. Need tegevused võimaldavad õpilastel rakendada õpitut tehnikaid ja ideid mitmekülgsete kunstiliste väljundite loomisel.

Näited praktilistest töödest viiendas klassis:

- **Detailsemad joonistused ja maalid:** Õpilased jätkavad erinevate joonistamis- ja maalimistehnikate uurimist ning loovad detailseid teoseid, sealhulgas portreesid, maastikke või abstraktseid kompositsioone, kasutades akvarelli, guašši, pastelle või pliiatseid.
- **Isikupäraste kunstitööde loomine:** Õpilased loovad teoseid, mis väljendavad nende isiklikke huvisid või arusaamu.

Töölehed

Õpilased täidavad erinevaid kunstilisi töölehti, mis süvendavad arusaama kunstitehnikatest, -materjalidest ja -mõistetest ning arendavad loovust ja väljendusoskust.

Töölehed võivad hõlmata järgmist:

- **Joonistamistehnikate harjutused:**
Harjutatakse erinevaid joonistamistehnikaid, näiteks kontuurjoonistamist, varjutamist ja perspektiivi loomist.
- **Värviteooria ja -praktika:**
Õpitakse tundma värviteooria põhimõtteid ja rakendatakse neid ülesannete kaudu, näiteks värviringide täitmise ja värvikombinatsioonide loomise teel.
- **Kompositsiooni harjutused:**
Luakse kollaaže erinevatest materjalidest ning harjutatakse kompositsiooni paigutust ja kujundite organiseerimist.
- **Maalimistehnikate ja -stiilide proovimine:**
Katsetatakse erinevaid maalimistehnikaid ja -stiile, kasutades näiteks akvarelli-, guaši- või õlivärve, ning ammutatakse inspiratsiooni erinevatest kunstnikest või kunstivooludest.
- **Refleksioon ja eneseanalüüs:**
Õpilased mõtlevad kunstilise protsessi ja valminud tööde üle, kirjeldades oma valikuid, mõtteid ja tundeid ning seostades neid õpitud kontseptsioonidega.

Keeleline suhtlus kunstiprotsessis

Õpilased töötavad paarides või gruppides, arutades oma kunstiprojekte eesti keeles, kirjeldades ideid, jagades tagasisidet ja esitades küsimusi.

Keeleline refleksioon kunstilise protsessi üle

Õpilased peegeldavad oma kunstiprotsessi ja valminud teoseid nii eesti kui ka võõrkeeltes, väljendades kogemusi, emotsioone ja mõtteid.

Osalemine kunstinäitustel ja –konkurssidel

Õpilastel on võimalus eksponeerida oma kunstiteoseid koolis ja väljaspool kooli toimuvatel näitustel ning konkurssidel.

Piirkonna eripära

Piirkonna eripära avastamine võimaldab õpilastel süveneda Narva linna ajalukku, arhitektuuri ja kultuuri, kasutades kunstiõpetuse praktilisi tegevusi ning kunstilist eneseväljendust.

Narva kindlus

Ajalooline kindlus on inspiratsiooniks kunstiprojektidele, mis keskenduvad arhitektuurile ja ajaloole. Õpilased võivad joonistada või maalida kindluse vaateid erinevate kunstitehnikate abil, uurida kindluse ajalugu ja analüüsida selle kultuurilist tähtsust.

Pimeaed

Pimeaed pakub ainulaadset kogemust, mis sobib loominguliste tööde inspiratsiooniks. Õpilased loovad kunstiteoseid, mis kujutavad Pimeaia taimestikku ja maastikku, kasutades mitmekesiseid materjale ja tehnikaid.

Narva bastionid

Ajaloolised bastionid pakuvad huvitavat uurimisainet kunstiõpetuses. Õpilased uurivad bastionide ajalugu ja struktuuri ning loovad kunstiteoseid, mis peegeldavad nende arhitektuurilisi aspekte.

Narva muuseumid ja kunstigalerii

Narva muuseumides leiduvad kunstiteosed, arheoloogilised leiud ja ajaloolised esemed inspireerivad õpilasi kunstiprojektide ja õppematerjalide loomisel. Nad uurivad muuseumide eksponaate ning loovad kunstiteoseid, mis väljendavad nende teemade ja objektidega seotud ideid ja emotsioone.

Narva jõgi ja Sõpruse sild

Narva jõgi ja selle kohal kõrguv Sõpruse sild pakuvad maalilisi vaateid ja huvitavaid kompositsioone kunstiliseks uurimiseks. Õpilased võivad joonistada või maalida jõeäärseid stseene ning kasutada erinevaid tehnikaid vee ja sildade kujutamiseks.

6. klassi kunstõpetuse ainekava

Õppesisu

- **Visuaalkultuuri ilmingud**
 - Reklaam linnaruumis ja meedias.
 - Riietus kui visuaalne väljendusviis.
 - Kaupluste vaateaknad ja e-poe visuaalne esitus.
- **Kunstiajalugu**
 - Varaste kõrgkultuuride ajaloolised kunstiteosed, näiteks koopamaalid, amuletid, püramiidid, templid, skulptuurid ja amfiteatrid.
- **Graafiline disain**
 - Trükigraafika, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia.
 - Stsenograafia ja tekstuur.
- **Kompositsiooni põhimõtted**
 - Rütm ja tsentraalperspektiiv.
 - Värvusperspektiiv ja mass.
 - Dominant, proportsioonid ja kaadriplaanid.
 - Tempo ja puänt.
 - Stiliseerimine.
- **Kujutamise tehnikad**
 - Kahemõõtmeline ja kolmemõõtmeline kujutamine.
 - Baaselementide ja kompositsiooni põhimõtete rakendamine kunstitöös.
- **Disainiprotsess**
 - Probleemi lahenduse leidmine ja osapoolte tuvastamine.
 - Probleemi uurimine ja lähteülesande seadmine.
 - Lahenduspakkumise vormistamine.
- **Kunstilooming**
 - Kahe- ja kolmemõõtmeliste ning digitaalsete teoste loomine.
 - Ideede genereerimine ja teostamise võimaluste kaalumine.
 - Teemade ja materjalide uurimine ning ideede kavandamine.
 - Neljamõõtmeliste tööde loomine ja vabavaraliste programmide kasutamine.
- **Refleksioon ja analüüs**
 - Visuaalteoste kirjeldamine ja mõtestamine vastavalt ülesandele.
 - Kunstikultuuri seoste leidmine teiste valdkondadega.
 - Enda teoste analüüsimine ja tööprotsesside hindamine vastavalt õpetaja juhistele.

Õpitulemused

Osaoskuste kaupa:

- **Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine**
 - Kirjeldab visuaalkultuuri ilminguid, nagu reklaam linnaruumis ja meedias, riietus, kaupluste vaateaknad ja e-poe kujundus.
 - Rakendab eakohaselt teabegraafikat.
 - Teadvustab koos õpetajaga oma digitaalset jalajälge.
 - Tunneb ära ja nimetab varaste kõrgkultuuride ajaloolisi kunstiteoseid, nagu koopamaalid, amuletid, püramiidid, templid, skulptuurid ja amfiteatrid.
 - Tunneb mõisteid, nagu trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia, stsenograafia, tekstuur, rütm, tsentraalperspektiiv, värvusperspektiiv, mass, dominant, proportsioonid, kaadriplaanid, tempo, puánt ja stiliseerimine.
 - Käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult, otsides ise muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajalikku infot.
 - Tunneb kahemõõtmelise ja kolmemõõtmelise kujutamise põhielemente ja kompositsiooni põhimõtteid ning rakendab neid õpetaja juhendamisel.
 - Kasutab 4D kujutamise tehnikaid kunstitöodes, näiteks video ja animatsiooni loomisel.
- **Plaanimine ja ideede arendamine**
 - Tuvastab disainiprotsessis osapooled, keda probleem puudutab.
 - Kasutab erinevaid uurimisviise, et mõista probleemi tagamaid ja seada eesmärgid.
 - Sõnastab probleemi põhjused ning seab lähteülesande ja tegevusplaani.
 - Selgitab välja osapoolte hinnangu lahendusele ja arvestab seda edasistes sammudes.
- **Loomine**
 - Kasutab kahe- ja kolmemõõtmeliste ning digitaalsete teoste loomisel erinevaid kunstitehnikaid.
 - Pakub ise teemasid ja teostamise viise, lähtudes isiklikest huvidest.
 - Loob teoseid, uurides ja analüüsides teemapõhiseid materjale ning kombineerides erinevaid ideid.
 - Kasutab vabavaralisi programme neljamõõtmeliste tööde loomisel.
- **Refleksioon, analüüs ja kriitika**
 - Kirjeldab ja mõtestab visuaalteoseid vastavalt ülesandele ja õpitud sõnavarale.
 - Leiab kunstikultuuri seoseid teiste valdkondadega ning analüüsib stiliseeritud kujundeid ja sümboleid.
 - Analüüsib oma teoseid ja tööprotsesse õpetaja juhiste põhjal, tuues esile omavahelised seosed ja tehtud järeldused.

Hindamine

6. klassi kunstiõpetuse hindamisel lähtutakse riiklikus õppekavas ja kunsti ainekavas sätestatud õpitulemustest ning kooli kehtestatud hindamisjuhistest. Hindamise eesmärk on suunata ja julgustada õpilasi õppima ning säilitada nende huvi kunsti vastu. Hindamismeetodid on mitmekesised ning hõlmavad suulist ja kirjalikku tagasisidet, praktiliste tööde analüüsi, enesehindamist ja kaaslastelt saadud tagasisidet.

Hindamise käigus antakse õpilastele põhjalikku tagasisidet nende töökultuuri, individuaalse arengu ja kunstialaste oskuste kohta. See aitab kujundada positiivset minapilti ja realistlikku enesehinnangut ning innustab õpilasi oma tugevusi kasutama ja uusi oskusi arendama. Hindamine pakub ka võimalusi õpilaste edusammude esiletoomiseks ning õppimisprotsessi analüüsimiseks ja reflekteerimiseks.

Hindamisel võetakse arvesse oskusi, mida on õpetatud ja mille saavutamiseks eesmärgid seatud. Rakendatakse diagnostilist, kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist ning kasutatakse nii sõnalisi

hinnanguid kui ka numbrilisi hindeid. Hindamise aluseks on õppe eesmärgid, ning õpitulemusi hinnatakse erinevate meetodite ja vormide abil.

Lisaks õpitulemuste hindamisele keskendutakse ka loovuse, huvi ja isikliku sideme arendamisele ning sallivuse kujundamisele kunstiõppes. Hindamise lõpus antakse kokkuvõtlik hinnang, mis arvestab õppimist kui tervikut ja püstitatud õpitulemusi. Hindamiskriteeriumid töötatakse välja õpetaja ja õpilaste koostöös, tuginedes kooli kehtestatud hindamisjuhiste.

Praktilised tööd

6. klassi kunstiõpetuses tegelevad õpilased mitmekülgsede praktiliste töödega, mis hõlmavad erinevaid kunstivorme ja -tehnikaid. Need tegevused arendavad loomingulist eneseväljendust ja kunstialaseid oskusi.

Maalimine ja joonistamine

- Portreede joonistamine pliiatsi või söe abil.
- Loodusvaadete maalimine akvarellide või guaššidega.
- Abstraktsete kunstiteoste loomine erinevate värvide ja tekstuuridega.
- Kunstikompositsioonide kavandamine töölehtedel, kus õpilased planeerivad ja skitseerivad oma ideid enne teostust.

Kujundamine ja disainimine

- Plakatite kujundamine erinevate sõnumite ja teemade esitamiseks.
- Logode loomine etteantud ettevõtte või ürituse jaoks.
- Moodboard'ide koostamine, mis kajastavad inspiratsiooniallikaid ja stiilisuundi.
- Disainiprojektide planeerimine ja kavandamine töölehtedele enne digitaalset või füüsilist teostamist.

Ruumiline kunst

- Savivormide voolimine ja keraamiliste esemete valmistamine.
- Skulptuuride loomine taaskasutatavatest materjalidest, nagu papp, paber või plastpudelid.
- Ruumiliste installatsioonide loomine, mis sisaldavad interaktiivseid komponente.

Graafiline disain

- Graafiliste romaanide või koomiksiste loomine.
- Trükiste kujundamine, näiteks ajakirjade kaaned või illustratsioonid.

Fotograafia ja visuaalkunst

- Fotode jäädvustamine looduses või linnamiljööös.
- Fotomontaažide loomine, mis ühendavad erinevaid pilte ja visuaalseid elemente.
- Kunstiliste eneseportreede loomine, kasutades erinevaid väljendusvõimalusi ja kompositsioone.

Töölehed

- Töölehtede täitmine, mis hõlmavad värvusõpetust, kompositsiooni ja perspektiivi harjutusi, erinevaid kunstitehnikaid, tuntud kunstnike uurimist ning vormi- ja materjaliõpetust.
- Töölehtede abil katsetatakse erinevaid kunstitehnikaid, analüüsitakse kunstivorme ja -materjale ning tutvutakse kuulsate kunstnike loominguga.
- Praktilised töölehed portree sketšidega ning juhised varjude ja proportsioonide kujutamiseks.

Linnaruumi avastamine kunsti kaudu

- Õpilased uurivad, kuidas kunst mõjutab ja kujundab linnaruumi, ning analüüsivad avalikku kunsti, nagu skulptuurid, seinamaalingud ja mälestusmärgid.

Kohalike kunstnike uurimine

- Narva kunstnike loomingu ja nende panuse uurimine linna kunstimaastikule. See hõlmab nii ajalooliste kui ka kaasaegsete kunstnike tööde analüüsi ja tõlgendamist.

Piirkonna eripära arvestamine

Paul Kerese monument

Paul Kerese monument pakub suurepäraselt võimalust uurida portreeskulptuuri ja inimfiguuri kujutamist. Õpilased saavad analüüsida kaju anatoomilisi detaile, näoilmeid ja žestide kasutamist ning proovida neid jäädvustada kas joonistades või skulptuuri vormides.

Rootsi lõvi

Rootsi lõvi Narva linnuses on suurepärase objekt loomaanatomia ja skulptuuritehnikate uurimiseks. Õpilased saavad katsetada loomafiguuri joonistamist või maalimist, keskendudes lõvi dünaamilisele poosile ja tekstuurilistele detailidele.

Narva Vanalinna Põhikooli hoone

Narva Vanalinna Põhikooli hoone on inspireeriv objekt arhitektuuri ja perspektiivi uurimiseks. Õpilased saavad analüüsida hoone erinevaid vaateid ning luua arhitektuurijooniseid või maale, rakendades erinevaid perspektiivitehnikaid.

Narva raekoja hoone

Narva raekoda pakub võimaluse uurida arhitektuurilisi detaile ja vorme. Õpilased saavad analüüsida hoone geomeetrilisi kujundeid, kaunistusi ja fassaadi ning jäädvustada neid joonistamise või maalimise kaudu.

Narva kolledži hoone

Narva kolledži kaasaegne hoone pakub huvitavat kontrasti ajalooliste objektidega ning võimalust uurida tänapäevase arhitektuuri jooni ja vorme. Õpilased saavad analüüsida hoone kaasaegset disaini ning jäädvustada seda joonistades või maalides, kasutades tänapäevaseid tehnikaid ja materjale.

7. klassi kunstiõpetuse ainekava

Õppesisu

I. Visuaalne kirjaoskus

Igapäevane visuaalkultuur

- Digitaalsed keskkonnad: meediaportaalid, digitaalsed arhiivid, sotsiaalmeedia platvormid.
- Ideoloogilised sümbolid erinevates kultuurides.
- Nüüdisaegsed märgid ja sümbolid.

Kujutamise baaselemendid ja kompositsioon

- **Kahemõõtmeline:** punkt, joon, kujund, pind/tekstuur, värv.
- **Kolmemõõtmeline:** joon, vorm, pind, värv, ruum, mass, materjal, dimensionaalsus (reljeef, skulptuur, maakunst).

- **Kompositsioonipõhimõtted:** kontrast, liikumine, rütm, proportsioon, tasakaal, ühtsus, mõõtmed, dominant, rõhutus.
- **Kirjeldused kompositsioonis:** suurem, väiksem, ühesuurused, ees, taga, lähemal, kaugemal jne.
- **Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjeldused:** horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne, sirge, kõver, laineline jne.
- **Perspektiiv:** tsentraalperspektiiv, värvus- ehk õhuperspektiiv.
- **Värviteooria:** koloriit, värvinimetused, värvitemperatuur (soojad ja külmad toonid).
- **Ruumi illusiooni loomine:** kattumine, teravus, suurus.
- **Liikumise mulje loomine:** liikuvad poosid, liikumise faaside kujutamine, liikumist märkivad jooned.

Kunstiliigid ja -žanrid

- **Kunstiliigid:** joonistus, maal, kollaaž, skulptuur, foto, animatsioon, disain, arhitektuur jne.
- **Kunstižanrid:** portree, natüürmort, linnavaade, maastikuvaade, interjöörivaade jne.
- **Kujutavus:** figuralne, abstraktne.

II. Kunstitehnikad ja loominguine eneseväljendus

Kunstitehnikad ja stiilid

- Maalimine, joonistamine, kollaaž, grataaž, frotaaž, mosaiik, monotüüpia, foto, origami, modelleerimine, makett, lavakujundus, kõrgtrükk, akvarell, trükigraafika, digitaalsed joonistus-, foto-, video- ja animatsioonitehnikad jne.
- Erinevate kunstitehnikate ja stiilide tutvustamine ning rakendamine praktilistes töodes.

Loominguine eneseväljendus ja narratiivi loomine

- Eneseväljendusoskuste arendamine erinevate kunstitehnikate kaudu.
- Narratiivi loomine: karakterid, tegevuspaigad, sissejuhatus, teema arendus, kulminatsioon ja lahendus.
- Õpilaste julgustamine oma ideede ja emotsioonide visuaalseks väljendamiseks.

Etikett

- Näitusetööde nimesiltide koostamine: autori nimi, klass, teose nimi, tehnika, mõõtmed, aasta, juhendav õpetaja.
- Kunstinäituste etiketi põhimõtete tutvustamine ja praktiline harjutamine.

III. Disain ja disainiprotsess

Disaini baaselemendid

- Funktsionaalse värvuse, vormi ja materjali mõju analüüs.
- Disaini otstarve, funktsionaalsus ja kasutusmugavus kunstiloomingus.

Disaini liigid

- Tootedisain ja graafiline disain ning nende praktiline rakendamine.

Disainiprotsessi etapid

- **Uurimine ja probleemi sõnastamine:** disainiprobleemide märkamise ja info kogumise oskuste arendamine.

- **Kavandamine ja lahenduste pakkumine:** ideede visualiseerimine ja lahenduste pakkumine.

Tarbeesemed ja levinumad materjalid

- Looduslike ja tehismaterjalide kasutamine kunstiprojektides.
- Kavandite, visandite ja moodboardide koostamine.

IV. Kunstiajalugu, visuaalkultuur ja kunstnikud

Kunstiajaloo ülevaade

- Erinevate ajastute ja kultuuride kunst: keskaja arhitektuur, islami kunst, viikingite kunst, renessanss, barokk, klassitsism, realism ja modernism.
- Olulised arhitektuurilised stiilid ja kunstiteosed, nende mõju ja tähendus.

Visuaalkultuur

- Erinevate kultuuride visuaalne pärand ja selle mõju kaasaegsele kunstile.
- Ornament, metallitöö, vitraažid ja käsikirjad.

Kunstnike tutvustamine

- Olulised kunstnikud, nagu Leonardo da Vinci, Michelangelo, impressionistid ja postimpressionistid.
- Õpilastele ülesanded konkreetsete kunstnike loomingu uurimiseks ja analüüsimiseks.

V. Kunst ja kultuur ühiskonnas

7. klassi kunstiõpetuse raames keskendutakse kunstile ja kultuurile ühiskonnas, tutvustades õpilastele kunsti ja kultuuriga seotud elukutseid, jätkusuutliku mõtteviisi olulisust ning kunstielu ja autoriõigustega seotud teemasid.

Kunsti ja kultuuriga seotud elukutsed

Õpilastele tutvustatakse erinevaid kunstiga seotud elukutseid, nagu konservaator, kuraator, kujundaja ja toimetaja. Selgitatakse nende ametite rolli kunstimaailmas ning seda, kuidas nad panustavad kunsti säilitamisse, esitlemisse ja kujundamisse.

Jätkusuutlik mõtteviis

Õpetatakse keskkonnamõju teadvustamist kunstivaldkonnas, rõhutades säästlikkuse tähtsust. Tutvustatakse digitaalse jalajälje ja digiprügi vähendamise meetodeid. Samuti rõhutatakse töövahendite säästliku kasutamise ja hooldamise olulisust, et toetada keskkonnasõbralikku lähenemist kunstilisele tegevusele.

Teabe otsimine ja infokeskkonnad

Tutvustatakse kunstiinfo leidmise viise, sealhulgas muuseumide ja galeriide kodulehti ning kunstieluga seotud sündmusi ja programme. Õpilased õpivad leidma ja hindama usaldusväärset teavet kunstiteemadel ning osalema kunsti- ja kultuurivaldkonna ettevõtmistes.

Autorsus ja autoriõigused

Selgitatakse autoriõiguste tähtsust kunstis ning õpetatakse korrektset viitamist ja kujutiste kasutamise eetikat. Rõhutatakse autoriõiguste austamise olulisust nii isiklikus kunstiloomingus kui ka teiste loodud tööde kasutamisel ja jagamisel.

Õpitulemused

Väljaselgitamine, teadmine ja mõistmine

- Mõistab digitaalsete keskkondade toimimist ning hindab nende turvalisust ja eakohasust.
- Oskab internetist leida infot kunstnike, kunstiteoste ja ajastute kohta ning kasutada täpsustatud pildiotsingut.
- Tutvustab erinevaid disainivaldkondi ja nende esindajate tegevust.
- Tuvastab visuaalkultuuri levinumaid värvikasutustavasid, näiteks hooaegadega seotud värve moedisainis.

Plaanimine ja ideede arendamine

- Kasutab ideede leidmiseks ja laiendamiseks erinevaid meetodeid, näiteks ajurünnakut ja juhuslikku sisendit.
- Koostab töö kavandamisel kirjalikke ja visuaalseid märkmeid ning pakub välja mitmeid lahendusvõimalusi.
- Märkab ja kirjeldab ümbritsevaid probleemolukordi ning uurib nende tagamaid.

Loomine

- Loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid, rõhutades oma individuaalsust ja huvisid.
- Kavandab ja arendab oma ideid enne teose loomist ning kombineerib erinevaid lahendusi tervikliku tulemuse saavutamiseks.
- Valib loomeprotsessis teadlikult sobivaid materjale, tehnikaid ja kompositsioonipõhimõtteid ning määrab oma tööle eksponeerimiskoha.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

- Analüüsib tarbeesemete funktsionaalsust, ökoloogilisust ja esteetilisust.
- Kirjeldab oma teose sisu, kasutatud meediumit ja vormi ning selgitab valitud töömeetodi ja sõnumi võimalikke alternatiive.

Hindamine

Hindamine kunstiõpetuses 7. klassis toimub mitmekesiste hindamisviiside abil, võttes arvesse õpilaste teadmiste ja oskuste arengut ning nende suutlikkust rakendada õpitut praktilistes kunstilistes tegevustes. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, kunsti ainekavas esitatud õpitulemused ning kooli kehtestatud hindamisjuhised.

Diagnostiline hindamine

Selgitatakse välja õpilaste eelteadmised ja oskused ning kaardistatakse nende individuaalne arengutase. Diagnostilise hindamise abil tuvastatakse ka võimalikud ainealased väärarusaamad ja eriomased õpiraskused, et planeerida edasist õppimist ja õpetamist vastavalt õpilaste vajadustele.

Kujundav hindamine

Toetab õpilase eneseusku ja innustab teda oma võimeid arendama. Selle käigus saab õpilane suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kujundav hindamine keskendub loovuse arengule, huvi ja aktiivse osavõtu toetamisele, isikliku sideme loomisele ainega ning sallivuse arengule ja silmaringi avardamisele.

Kokkuvõttev hindamine

Toimub üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, võttes arvesse kogu õppeprotsessi ja taotletavatest õpitulemustest saavutatut. Hindamisel hinnatakse õpilaste kunstiliste tööde sisu, tehnilist

oskusteavet ja loovust, arvestades, et hinnatel võib olla sõltuvalt töö mahust erinev kaal. Hindamiskriteeriumid loob õpetaja õpilasi kaasates kooli kehtestatud hindamisjuhiste põhjal. Hindamise eesmärk on anda õpilastele tagasisidet nende kunstialaste teadmiste ja oskuste arengu kohta ning toetada nende individuaalset kasvu ja enesekindlust kunstilises eneseväljenduses.

Numbriline hindamine

Kasutatakse vastavalt Narva Vanalinna Põhikooli hindamisjuhendile, mis põhineb õpilaste kunstialaste teadmiste ja oskuste ning loovuse hindamisel. Hindamise käigus antakse õpilastele hindeid vastavalt nende kunstiliste tööde sisule, tehnilisele oskusteabele ja loovusele. Hinnete määramisel võetakse arvesse töö mahukust, kvaliteeti ja vastavust õpilaste individuaalsetele võimetele. Hindamiskriteeriumid ja hinnete skaala on kehtestatud kooli poolt ning need tagavad õiglase ja läbipaistva hindamise protsessi. Hindamise eesmärk on anda õpilastele tagasisidet nende kunstialaste teadmiste ja oskuste arengu kohta ning toetada nende individuaalset kasvu ja enesekindlust kunstilises eneseväljenduses.

Praktilised tööd

Kunstiõpetuses 7. klassis on praktilised tööd suunatud õpilaste kunstiliste oskuste arendamisele ja nende võimele rakendada õpitut erinevates kunstilistes väljendusvormides. Tööd võimaldavad õpilastel väljendada oma loovust, arendada tehnilisi oskusi ning mõista kunsti kui väljendusvahendi mitmekesisust ja ajaloolist konteksti.

Kujutava kunsti tehnikad

- **Joonistamine:** Harjutused punkti, joone, kujundi ja pinnaga, kasutades pliiatsit, süsi, pastell- ja värvipliiatseid.
- **Maalimine:** Akvarelli- ja guašimaalidega maalimise katsetamine erinevatel pindadel.
- **Kollaaž:** Lõikamine, kleepimine ja kombineerimine erinevate materjalidega, luues visuaalseid kompositsioone.
- **Skulptuur:** Modelleerimine savist, vahast või muudest vormitavatest materjalidest, luues kolmemõõtmelisi teoseid.

Disain ja loominguline eneseväljendus

- **Moodboardi koostamine:** Õpilased valivad ja kombineerivad pilte, värve ja tekste, et visualiseerida oma loomingulisi ideid.
- **Tarbeesemete disain:** Õpilased loovad kavandeid ja prototüüpe funktsionaalsetest esemetest, nagu plakatid, trükised või väikesed tarbeesemed.
- **Narratiivide illustreerimine:** Õpilased visualiseerivad oma isiklike lugusid või kujundavad illustratsioone erinevatele kirjandusteostele.

Kunstiajaloo ja visuaalkultuuri analüüs

- **Kunstnike uurimine:** Õpilased valivad kunstniku või kunstiliigi ning analüüsivad tema või selle mõju kunstimaailmale.
- **Kunstiteose analüüs:** Õpilased uurivad ja analüüsivad erinevaid kunstiteoseid, tuues välja nende kompositsiooni, kasutatud tehnikad ja kultuurilised mõjud.

Disainiprotsessi rakendamine

- **Probleemi lahendamine:** Õpilased sõnastavad disainiprobleemi ja töötavad välja lahendusi erinevate visuaalsete abivahendite abil.
- **Kavandite loomine:** Õpilased teostavad kavandite ja skitside loomise erinevate disainiprojektide jaoks, kasutades erinevaid tehnikaid ja materjale.

Kunsti ja kultuuri ühiskonnas

- **Kunstiga seotud elukutsed:** Õpilased uurivad erinevaid kunstiga seotud ametialasid ning tutvustavad nende rolli ja tähtsust kunstimaailmas.
- **Keskkonna- ja autoriõiguste teadlikkus:** Õpilased analüüsivad kunsti keskkonnamõju ja autoriõiguste tähtsust ning arendavad teadlikkust vastutustundliku tarbimise ja autoriõiguste austamise kohta.

Piirkonna eripära arvestamine

Narva muuseum ja Narva Kunstigalerii

Õpilased külastavad Narva muuseumi ja kunstigaleriid, et tutvuda kohaliku kunsti ja kultuuriga ning saada inspiratsiooni oma loomeprojektide jaoks.

Narva Kunstiresidentuur

Õpilased võivad osaleda Narva Kunstiresidentuuri programmides ja üritustel, mis võimaldavad neil suhelda kunstnikega ning saada aimu kaasaegsest kunstist ja loomingulistest protsessidest.

Tartu Ülikooli Narva Kolledž

Õpilased külastavad Narva Kolledžis toimuvaid kunstinäitusi ja -üritusi, et laiendada oma arusaama kunstist ning saada inspiratsiooni ja teadmisi erinevate kunstistiilide ja -tehnikate kohta.

A-Art Galerii

Õpilased võivad külastada A-Art Galeriid, et tutvuda kaasaegse kunstiga ning saada inspiratsiooni ja teadmisi kunstimaailmas toimuvast.

Ajaloolised hooned Narvas

Õpilased uurivad ja joonistavad Narva ajaloolisi hooned, nagu Narva Vanalinna Põhikooli hoone, Narva Raekoja hoone, Narva loss ja Aleksandri kirik, et mõista nende ajaloolist ja arhitektuurilist tähtsust ning tutvuda monumentaalse kunstiga.

Monumendid ja mälestussambad

Õpilased uurivad ja joonistavad Narva mälestussambaid, nagu Paul Kerese monument, A. Puškini monument ja Rootsi Lõvi, et mõista nende ajaloolist taustaja sümbolismi ning tutvuda monumentaalse skulptuuriga.

Kaasaegne kunst - seinamaalid, graffiti

Õpilased uurivad ja analüüsivad Narvas leiduvaid seinamaale ja graffiteid, et mõista tänavakunsti rolli ja tähendust ning saada inspiratsiooni oma loomingulisteks projektideks.

8. klassi kunstiõpetuse ainekava

Õppesisu

I Visuaalne kirjaoskus

Igapäevane visuaalkultuur

- Analüüsitakse digitaalsete keskkondade, nagu meediaportaaleid, digitaalsed arhiivid ja sotsiaalmeedia platvormid, visuaalkultuuri mõju.
- Õpitakse mõistma ideoloogilisi sümboleid erinevates kultuurides.
- Tõlgendatakse nüüdisaegseid märke ja sümboleid.

Kujutamise baaselemendid ja kompositsioon

- Rakendatakse kahemõõtmelisi (punkt, joon, kujund, pind/tekstuur, värv) ja kolmemõõtmelisi (joon, vorm, pind, värv, ruum, mass, materjal, dimensionaalsus) kujutamise elemente.
- Mõistetakse ja kasutatakse kompositsioonipõhimõtteid (kontrast, liikumine, rütm, proportsioon jne).
- Omandatakse kompositsiooni kirjeldamiseks vajalikke termineid.
- Õpitakse perspektiivi ja värviteooria põhitõdesid ning nende rakendamist ruumiillusiooni ja liikumise mulje loomiseks.

Neljamõõtmelise teose baaselemendid

- Mõistetakse ja rakendatakse kaadriplaanide kasutamist (üldplaan, keskplaan, suur plaan, detail) ning nende rolli ruumilise narratiivi loomisel.
- Õpitakse neljamõõtmelise teose elemente (montaaž, heli, valgus, narratiiv, tegevuspaik, tegelased) ja nende kasutamist kunstiloomes.

Kunstiliigid ja -žanrid

Tutvutakse erinevate kunstitehnikate ja -stiilidega ning nende rakendamise võimalustega praktilistes kunstiprojektides. Arendatakse õpilaste loomingulist eneseväljendusoskust.

II Kunstitehnikad ja loominguline eneseväljendus

Kunstitehnikad ja stiilid.

- Tutvustatakse erinevaid kunstitehnikaid ja -stiile ning nende rakendamist praktilistes kunstiprojektides. Arendatakse õpilaste loomingulist eneseväljendust erinevate kunstitehnikate abil.

Kasutatavad tehnikad

- Maalimine, joonistamine, kollaaž, grataaž, frotaaž, mosaiik, monotüüpia, fotograafia, origami, modelleerimine, makettide loomine.
- Lavakujundus, kõrgtrükk, akvarell, trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kalligraafia, stsenograafia.
- Digitaalsed joonistus-, foto-, video- ja animatsioonitehnikad (sh GIF-animatsioon).

Narratiivi loomine

Õpetatakse narratiivi loomist kunstiteostes, keskendudes karakteritele, tegevuspaikadele, tegelastele ning loo struktuurile ja arengule.

III Disain ja disainiprotsess

Disaini baaselemendid

- Funktsionaalne värv, vorm ja materjal, eriti tarbeesmete, graafilise disaini ja visuaalkultuuri kontekstis.
- Massi mõiste ja selle roll disainis.

Otstarve, funktsionaalsus, kasutusmugavus

Betoneeritakse disaini eesmärgi, funktsionaalsuse ja kasutusmugavuse olulisust ning nende mõju disaini kvaliteedile.

Disaini liigid

Tutvustatakse tootedisaini ja graafilise disaini põhialuseid ning nende rakendamist praktilistes disainiprojektides.

Disainiprotsessi osad

Osapoolte rolli ja tarbija tähtsuse selgitamine disainiprotsessis.

Probleemi märkamise ja sõnastamise, info kogumise, lähteülesande koostamise ja võimaluste sõnastamise ning kavandamise ja lahenduspakkumise protsesside tutvustamine.

Tarbeesemed ja levinumad materjalid

Looduslike ja tehismaterjalide tutvustamine ning nende kasutamine disainiprojektides, eriti nende seoses tarbeesemete loomisega.

Kavandamine

Erinevate kavandamisvõtete (kavand, visand, skits, krokii) tutvustamine ja nende rakendamine disainiprojektides.

Moodboardi, mõistekaardi, plakati, Venni diagrammi, värvikaardi ja muude visuaalsete abivahendite kasutamine ideede esitlemiseks ja kavandite koostamiseks.

Idee sõnastamine

Stsenariumide ja storyboardide kasutamine ideede visualiseerimiseks ja disainilahenduste selgitamiseks.

Visuaalne lihtsustamine

Keskendumine visuaalse info efektiivsele esitamisele ja lihtsustamisele, eriti seoses disainilahenduste ja kavanditega.

IV Kunstiajalugu, visuaalkultuur ja kunstnikud

Selle osa õppesisu hõlmab erinevaid ajastuid ja kunstistiile, alustades keskaja arhitektuurist ja liikudes läbi erinevate kultuuride ja ajastute kuni tänapäevase nüüdiskunstiini. Siin on kunstiajaloo ja visuaalkultuuri peamised teemad ning kunstnikud, kes on nende perioodide ja stiilide esindajad:

Keskaja arhitektuur Euroopas ja Eestis

Tutvustatakse gooti ja romaani kirikuarhitektuuri ning linnusearhitektuuri koos ehitusplastika, vitraažide ja illumineeritud käsikirjadega.

Islami kunst

Käsitletakse mošearhitektuuri, käsikirju ja ornamente.

Viikingite kunst ja arhitektuur

Rõhutatakse viikingite ornamentikat ja metallitööd.

Renessansskunst Itaalias

Tutvustatakse kõrgrenessansi kunstnikke nagu Leonardo da Vinci, Raffael ja Michelangelo.

Barokk-kunst Euroopa õukondades

Keskendutakse barokkstiilis loodud kunstile ja arhitektuurile.

Klassitsism

Vaadeldakse valitsushoonete arhitektuuri Euroopas ja Ameerikas klassitsistlikus stiilis.

Realism maalikunstis

Tutvustatakse realismi mõju maalikunstile.

Modernism 19. sajandi lõpu maalil

Käsitletakse impressionismi, postimpressionismi, sümbolismi ja juugendi mõjusid kunstimaailmale.

Maailmanäitused ja tehnoloogia areng

Tutvustatakse kunstirolli maailmanäitustel ning tehnoloogia mõju kunstile.

Nüüdiskunst

Arutletakse aktuaalsete teemade ja kohalike näituste või loodud teoste üle, mis esindavad kaasaegset kunsti.

V Kunst ja kultuur ühiskonnas

See õppesisu osa keskendub kunsti ja kultuuri rollile ühiskonnas ning seotud teemadele, mis on olulised kaasaegses maailmas:

Kunsti ja kultuuriga seotud elukutsed

Tutvustatakse erinevaid ametialasid, mis on seotud kunsti ja kultuuriga, näiteks konservaatori, kuraatori, kujundaja ja toimetaja ametid ning nende roll kunsti valdkonnas.

Jätkusuutlik mõtteviis

Rõhutatakse keskkonnamõju teadvustamise tähtsust kunsti valdkonnas ning säästliku mõtteviisi olulisust. Arutletakse digitaalse jalajälje ja digiprügi teemadel ning õpetatakse töövahendite säästlikku kasutamist ja hooldamist.

Teabe otsimine ja infokeskkonnad

Õpilastele tutvustatakse erinevaid kunstiinfo leidmise viise, sealhulgas muuseumide ja galeriide kodulehti ning kunstieluga seotud sündmusi ja programme. Õpetatakse, kuidas leida ja hinnata usaldusväärset teavet kunsti kohta ning osaleda kunstimaailma erinevates ettevõtmistes.

Kunstielu

Tutvustatakse muuseumi haridusprogramme, kunstinäitusi, näitusi, kunstnikuvestlusi ja kohtumisi ning nende olulisust kunstielus. Õpilased saavad aru kunsti rollist ühiskonnas ning sellest, kuidas kunst aitab kaasa kultuuri arengule ja inimeste vaimsele rikastumisele.

Autorsus ja autoriõigused

Õpilastele selgitatakse autoriõiguste tähtsust kunstis ning õpetatakse korrektset viitamist ja kujutiste kasutamise eetikat. Betoneeritakse autoriõiguste austamise tähtsust kunstilises loomingu ning teiste loodud tööde kasutamisel ja jagamisel.

Õpitulemused

Õpilane:

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

- Kasutab mitmekesiseid infoallikaid, sealhulgas sõnastikke, entsüklopeediaid ja digitaalseid andmebaase.
- Otsib teadlikult vajalikku informatsiooni erinevatest allikatest ning esitab detailseid ja tähtsaid punkte.

Plaanimine ja ideede arendamine

- Leiab ideid eneserefleksiooni kaudu ja rakendab õpetaja abiga ideede genereerimise meetodeid.
- Loob storyboardi, et visualiseerida oma teose arengut ning seada lähteülesanne ja tegevusplaan.

Loomine

- Loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka teadlikult uurides ja kavandades.
- Laiendab ideid kavandamise protsessis, katsetab erinevaid tehnilisi võimalusi ning valib materjale ja tehnikaid teadlikult oma sõnumi või idee toetamiseks.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

- Analüüsib oma teost struktuuri, vormi, sümbolismi ja konteksti osas.
- Analüüsib ruumilist keskkonda funktsionaalsuse, ökoloogilisuse ja esteetilisuse seisukohast.
- Põhjendab oma töö sisulisi, uurimuslike või loomingulisi otsuseid ning aktsepteerib enamasti eriarvamusi, kuulates kaasõppijate seisukohti ja andes toetavat tagasisidet.

Hindamine

Diagnostiline hindamine

Diagnostiline hindamine kunstiõpetuse tunnis 8. klassis keskendub õpilaste eelteadmiste ja oskuste taseme hindamisele, sealhulgas nende kunstialaste teadmiste, tehniliste oskuste ja loomingulise väljendusoskuse määramisele.

Hindamisel tuvastatakse õpilaste tugevused, nõrkused ja eriomased õpiraskused, et kavandada edasist õppimist ja õpetamist vastavalt nende individuaalsetele vajadustele.

Kujundav hindamine

Kujundav hindamine kunstiõpetuse tunnis 8. klassis toetab õpilaste õpimotivatsiooni ja arendab nende õpioskusi, keskendudes loovuse, huvi kunsti vastu ja isikupärase väljenduslaadi arendamisele.

Hindamise käigus antakse õpilastele suulist ja kirjalikku tagasisidet nende õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta.

Kokkuvõttev hindamine

Kokkuvõttev hindamine kunstiõpetuse tunnis 8. klassis toimub üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpus, lähtudes õppest kui tervikust ja taotletavatest õpitulemustest.

Hindamise käigus arvestatakse õpilaste tööde kogumit ning hindamiskriteeriumeid, mis on loodud õpilasi kaasates kooli kehtestatud hindamisjuhiste alusel.

Numbriline hindamine

Numbrilise hindamise kunstiõpetuse tunnis 8. klassis kasutamine kunstiõpetuse tunnis hõlmab erinevaid hindamisvorme ja -ülesandeid, mis võimaldavad hinnata õpilaste teadmisi, oskusi ja loomingulist väljendust.

Hinnete määramisel arvestatakse õpilaste tööde vormistust, sisu, tehnilist teostust, koostööd ning vastavust õpilaste individuaalsetele eesmärkidele ja õpitulemustele.

Praktilised tööd

Praktilised tööd 8. klassi kunstiõpetuse tunnis hõlmavad mitmeid erinevaid tegevusi, mis aitavad õpilastel arendada oma kunstilisi oskusi ja mõista kunsti rolli ühiskonnas:

- Õpilased analüüsivad igapäevast visuaalkultuuri, uurides digitaalsete keskkondade mõju ja tõlgendades ideoloogilisi sümboleid.
- Joonistamise ja maalimise käigus rakendavad nad kujutamise baaselemente ja kompositsioonipõhimõtteid, sealhulgas perspektiivi ja värviteooriat.
- Neljamõõtmelise teose loomisel kasutavad õpilased kaadriplaane ja mõistavad erinevate elementide rolli ruumilise narratiivi loomisel.
- kunstiliikide ja -žanrite uurimise käigus katsetavad nad erinevaid tehnikaid, nagu joonistamine, maalimine, kollaaž jne, ning mõistavad kujutatavuse erinevusi.
- Disainiprojektides rakendavad nad funktsionaalset värvimist, vormi ja materjali ning arvestavad disaini eesmärgi ja kasutusmugavusega.
- Kunstiajaloo ja visuaalkultuuri uurimise käigus jälgendavad nad kunstnike loomingut ja analüüsivad erinevate ajastute ja kunstistiilide mõjusid.
- Lisaks tutvuvad nad kunsti ja kultuuriga seotud elukutsetega ning osalevad aktiivselt kunstimaailma sündmustes ja programmides, arendades seeläbi oma arusaama ja oskusi kunsti valdkonnas.

Piirkonna eripära arvestamine

Narva muuseum ja Narva Kunstigalerii

Õpilased külastavad Narva muuseumi ja kunstigaleriid, et avastada kohaliku kunsti ja kultuuri rikkust ning saada inspiratsiooni oma loomeprojektide jaoks.

Narva Kunstiresidentuur

Õpilased osalevad Narva Kunstiresidentuuri programmides ja üritustel, mis võimaldavad neil suhelda kunstnikega ning saada aimu kaasaegsest kunstist ja loomingulistest protsessidest.

Tartu Ülikooli Narva Kolledž

Õpilased külastavad Narva Kolledžis toimuvaid kunstinäitusi ja -üritusi, et avardada oma arusaama kunstist ning saada inspiratsiooni ja teadmisi erinevate kunstistiilide ja -tehnikate kohta.

A-Art Galerii

Õpilased külastavad A-Art Galeriid, et tutvuda kaasaegse kunstiga ning saada inspiratsiooni ja teadmisi kunstimaailmas toimuvast.

Ajaloolised hooned Narvas

Õpilased uurivad ja joonistavad Narva ajaloolisi hooned, nagu Narva Vanalinna Põhikooli hoone, Narva Raekoja hoone, Narva loss ja Aleksandri kirik, et mõista nende ajaloolist ja arhitektuurilist tähtsust ning tutvuda monumentaalse kunstiga.

Monumendid ja mälestussambad

Õpilased uurivad ja joonistavad Narva mälestussambaid, nagu Paul Kerese monument, A. Puškini monument ja Rootsi Lõvi, et mõista nende ajaloolist taustaja sümbolismi ning tutvuda monumentaalse skulptuuriga.

Kaasaegne kunst - seinamaalid, graffiti

Õpilased uurivad ja analüüsivad Narvas leiduvaid seinamaale ja graffiteid, et mõista tänavakunsti rolli ja tähendust ning saada inspiratsiooni oma loomingulisteks projektideks.

9. klassi kunstiõpetuse ainekava

Õppesisu

I Visuaalne kirjaoskus

Igapäevane visuaalkultuur

Õpilased süvenevad digitaalsetesse keskkondadesse, analüüsides nende mõju ja ideoloogiliste sümbolite tõlgendamist. Nad uurivad meediaportaale, digitaalseid arhiive ja sotsiaalmeediaplatvorme, et mõista visuaalkultuuri mõjusid.

Kujutamise baaselemendid ja kompositsioon

Õpilased rakendavad kahemõõtmelisi ja kolmemõõtmelisi kujutamise elemente ning kasutavad kompositsioonipõhimõtteid, et luua tasakaalus ja dünaamilisi kunstiteoseid. Nad omandavad perspektiivi ja värviteooria mõistmise ning kasutavad neid ruumiillusiooni ja liikumise mulje loomisel.

II Kunstitehnikad ja loominguline eneseväljendus

Kunstitehnikad ja stiilid

Õpilased tutvustatakse erinevaid kunstitehnikaid ja stiile ning rakendavad neid loomingulistes projektides. See hõlmab maalimist, joonistamist, kollaaži, skulptuuri, fotograafiat, origamit ja palju muud.

Narratiivi loomine

Õpilased õpivad narratiivi loomist kunstiteostes, keskendudes karakteritele, tegevuspaikadele ja loo struktuurile. Neil arendatakse oskusi lugude jutustamiseks oma kunstiteostes erinevate tehnikate abil.

III Disain ja disainiprotsess

Disaini baaselemendid

Õpilased uurivad disaini funktsionaalset värvi, vormi ja materjali ning õpivad, kuidas neid elemente kasutada tarbeesemete, graafilise disaini ja visuaalkultuuri kontekstis.

Otstarve, funktsionaalsus, kasutusmugavus

Õpilased mõistavad disaini eesmärki, funktsionaalsust ja kasutusmugavust ning kuidas need mõjutavad disaini kvaliteeti. Neile tutvustatakse disainiprotsessi ja selle osi, alates probleemi märkamisest kuni lahenduste kavandamiseni.

IV Kunstiajalugu, visuaalkultuur ja kunstnikud

Kunstiajaloo perioodid ja kunstnikud

Õpilased uurivad erinevaid kunstiajaloo perioode, alates antiikajast kuni tänapäevani, ja tutvuvad oluliste kunstnike ja nende töödega.

Peamised kunstiliigid ja žanrid

Õpilased saavad teadmisi erinevatest kunstiliikidest ja žanritest ning nende eripäradest. See hõlmab joonistust, maalikunsti, skulptuuri, fotograafiat ja palju muud.

Kunsti ja kultuuriga seotud elukutsed

Õpilased saavad ülevaate erinevatest kunsti- ja kultuurialastest elukutsetest ning nende rollist kunstivaldkonnas. Samuti rõhutatakse keskkonnamõju teadvustamise tähtsust kunsti valdkonnas.

Teabe otsimine ja kunstielu

Õpilastele tutvustatakse erinevaid kunstiinfo leidmise viise ning neid julgustatakse osalema kunstimaailma erinevates ettevõtmistes, näitustel ja üritustel. Arutletakse kunsti rolli ühiskonnas ja kultuuri arengus.

Õpitulemused

Õpilane:

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

- Seostab erinevaid ideoloogilisi sümboleid vastava ajastuga ja teab nende tähendust.
- Arutleb erinevate nii kaasaegsete kui ajalooliste ideoloogiliste sümboolite rolli üle tänapäeval.
- Seostab kunstnikku ja kunstiteost selle loomiskeskonnaga, leides ja tõendades oma tähelepanekuid.
- Leiab kunstiteose omadused, mis väljendavad nii loomise keskkonda kui kunstniku ideid.
- Külastab iseseisvalt kunstinäitust või -sündmust ning käitub seal reeglite kohaselt.

Plaanimine ja ideede arendamine

- Rakendab teiste autorite teoseid oma töö lähtepunktina.
- Rakendab keerulisemaid ideede laiendamise ja arendamise meetodeid õpetaja abiga.
- Kasutab ideede selekteerimise meetodeid, näiteks sõelumist küsimuste abil ja plusside-miinuste analüüsi.
- Sõnastab oma teose kontseptsiooni.
- Kasutab mitmekesiseid kavandamise meetodeid, sealhulgas visandeid, skeeme, makette ja tööetappide kirjeldusi.

Loomine

- Loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ja teadlikult uurides ja kavandades.
- Valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikaid ning rakendab neid teadlikult.
- Pakub välja ekspositsiooni või näitusepinna koha kooliruumis ning põhjendab valikut ja visiooni.
- Loob näituse kaasteksti ja esitluse viisi.
- Tekitab kahemõõtmelises teoses ruumiillusiooni ja rakendab kolmemõõtmelises teoses valgust ja materjali sõnumi edastamiseks.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

- Mõtestab disaininäiteid funktsionaalsuse, ökoloogilisuse ja esteetilisuse aspektist.
- Põhjendab oma töö sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid ja eksponeerimise valikuid.
- Kirjeldab, analüüsib, tõlgendab ja hindab kunstiteoseid, sealhulgas nende ainet, meediumi, vormi ja konteksti.
- Uurib teose loomise konteksti, sealhulgas sotsiaalset konteksti, ajaloolist tausta ja põhjuslikku keskkonda, milles kunstiteos loodi.

Hindamine

Õpilaste hindamine kunstiõpetuse 9. klassis toimub mitmetasandiliselt, võttes arvesse põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatud, kunsti ainekavas esitatud õpitulemusi ning Narva Vanalinna Põhikooli kehtestatud hindamisjuhiseid.

Diagnostiline hindamine

Kasutatakse õpilaste eelteadmiste ja oskuste taseme määramiseks ning õppeprotsessi planeerimiseks. See hõlmab näiteks enesehinnangu küsimustikke, esialgseid loomingulisi ülesandeid ja diskussioone, mis aitavad õpetajal mõista õpilaste individuaalseid vajadusi ja tugevusi.

Kujundav hindamine

Toetab õpilaste arengut ja õppimist ning annab tagasisidet nende loovatele töödele ja protsessidele, võttes arvesse kunsti ainekavas esitatud õpitulemusi. See hõlmab individuaalset juhendamist, tagasiside andmist loomingulistele projektidele, portfoolio hindamist ning vestlusi ja grupiarutelusid, kus arutletakse õppimise üle.

Kokkuvõttev hindamine

Toimub õppeperioodi lõpus ja aitab kokku võtta õpilaste õpitulemused ning nende arengu kunstiõpetuses, võttes arvesse põhikooli riikliku õppekava üldosas ja kunsti ainekavas esitatud eesmärgid ning Narva Vanalinna Põhikooli hindamisjuhiseid. See hõlmab loominguliste projektide lõpphindamist, portfoolio analüüsi, kirjalikke refleksioone ja suulisi esitlusi, kus õpilased esitlevad oma töid ja analüüsivad õpitud kontseptsioone.

Numbriline hindamine

Hindamine toimub vastavalt Narva Vanalinna Põhikooli kehtestatud hindamisjuhistele skaalal 1 kuni 5, võttes arvesse kunstiõpetuse eripärasid ning õpilaste saavutusi kunsti valdkonnas. Hindamisel arvestatakse tööde tehnilist oskust, loovust, kontseptuaalset tugevust ja üldist edasiminekut vastavalt kindlatele kriteeriumidele.

Praktilised tööd

Praktiliste tööde osa on kunstiõpetuse 9. klassis oluline. Õpilased rakendavad omandatud teadmisi ja oskusi loovate projektide kaudu, mis toetavad õppekava eesmärgid ning õpitulemuste saavutamist. Tööde käigus kasutatakse mitmesuguseid kunstitehnikaid ja väljendusvorme, mis aitavad õpilastel arendada oma loovust ja eneseväljendust.

Maalimine ja joonistamine

Õpilased harjutavad traditsioonilisi maali- ja joonistamistehnikaid, kasutades erinevaid töövahendeid, nagu pintslid, pliiatsid ja markerid. Tööde teemad hõlmavad portreesid, natüürmorte ning abstraktseid kompositsioone, mis aitavad arendada kompositsioonioskusi ja värvitaju.

Kolmemõõtmelised tööd

Kolmemõõtmeliste tööde käigus loovad õpilased kunstiteoseid erinevatest materjalidest. Need võivad olla skulptuurid, installatsioonid, maketid ja muud ruumilised teosed, kus keskendutakse vormi, ruumi ja struktuuri uurimisele.

Graafiline disain

Õpilased õpivad graafilise disaini põhialuseid, sealhulgas tüpograafiat, kujunduselemente ja värviteooriat. Praktilistes töödes kujundatakse plakateid, brošüüre, visiitkaarte ning muid trükimaterjale, kasutades digitaalseid tööriistu ja tarkvara.

Fotograafia ja digitaalne kunst

Fotograafias omandatakse põhiteadmisi ja katsetatakse erinevaid fototehnikaid ning kompositsiooni elemente. Lisaks tegelevad õpilased digitaalse kunsti ja graafikaga, luues näiteks digitaalseid joonistusi, fotomontaaže, animatsioone ja muud digitaalset sisu.

Kunstiprojektid piirkondliku kultuuripärandi ja kaasaegse kunsti kontekstis

Õpilased osalevad projektides, mis keskenduvad piirkondliku kultuuripärandi uurimisele ja kaasaegse kunsti mõtestamisele. Nad külastavad kohalikke muuseume, galeriisid ja kunstinäitusi, osalevad kunstiresidentuurides ning loovad teoseid, mis kajastavad nende isiklikke kogemusi ja identiteeti.

Kunstinäitused ja esitlused

Õpilased korraldavad kunstinäitusi ja esitlusi, kus tutvustavad oma töid kaasõpilastele, õpetajatele, vanematele ja kogukonnale. See arendab esitlusoskusi, võimaldab saada tagasisidet ning jagada oma loomingut.

Piirkonna eripära arvestamine

Kunstiõpetuse ainekava rõhutab piirkondliku eripära arvestamist. Õpilased uurivad kodukoha kunstilist ja kultuurilist pärandit ning seovad selle laiemalt kunstimaailmaga. Eesmärk on avardada arusaama kohalikust kunstist ja kaasaegsest kunstielust.

Narva Kunstiresidentuur

Õpilased tutvuvad Narva Kunstiresidentuuri tegevuse ja programmidega ning osalevad residentide korraldatud üritustel ja loengutel. Kohtumised kunstnikega pakuvad ülevaadet kaasaegsest kunstist ja loomeprotsessidest.

Ajaloolised hooned Narvas

Õpilased uurivad ja joonistavad Narva ajaloolisi hooned, nagu Narva Vanalinna Põhikooli hoone, Raekoda, loss ja Aleksandri kirik. See aitab mõista nende ajaloolist ja arhitektuurilist tähtsust ning tutvuda monumentaalse kunstiga.

Monumendid ja mälestussambad

Õpilased joonistavad Narva mälestussambaid, nagu Paul Kerese, A. Puškini ja Rootsi Lõvi monumente. Tööde kaudu analüüsitakse nende ajaloolist tausta, sümbolismi ja monumentaalset skulptuuri.

Kaasaegne kunst: seinamaalid ja graffiti

Õpilased uurivad Narvas leiduvaid seinamaale ja graffiteid, et mõista tänavakunsti rolli ja tähendust ning ammutada inspiratsiooni oma projektideks.

Muuseumikülastused

- *Eesti Kunstimuuseum*: Õpilased tutvuvad Eesti kunsti ajalooga ja kunstniku loomeprotsessiga.
- *Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum*: Tutvutakse disaini ja tarbekunsti ajalooga, leides inspiratsiooni traditsioonilistest käsitöetehnikatest ja kaasaegsetest lahendustest.
- *Eesti Kaasaegse Kunsti Muuseum*: Uuritakse kaasaegset kunsti ning osaletakse haridusprogrammides, mis avardavad arusaama erinevatest kunstisuundadest ja -kontseptsioonidest.

2.2. Muusika

2.2.1. Õppeaine kirjeldus

Nädalatundide jagunemine kooliastmete sees:

Kooliaste	1.kl	2.kl	3.kl	4-kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl
I kooliaste	2	2	2						
II kooliaste				2	1	1			
III kooliaste							1	1	1

Muusikal on olnud oluline roll laste ja noorte vaimse, moraalse ja esteetilise kasvatamise juures, olles universaalne suhtlusvahend. Muusikaõpetus püüab luua süsteemi muusika teadmiste, -oskuste ja -kogemuste arendamiseks ning üldhariduskoolides on eesmärgiks tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning toetada harmoonilise ja loova isiksuse kujunemist.

Muusikaõpetus tugineb Eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidele ja põhimõtetele, mis ammutavad inspiratsiooni Zoltán Kodály meetodist, Carl Orffi pedagoogikast ning kaasaegsest pedagoogikast. Muusikategevus rikastab emotsionaalset maailma, kujundab esteetilisi hoiakuid ja kultuurilisi tõekspidamisi ning loob võimalusi muusika oskuste arendamiseks ning elukestva muusikaharrastuse toetamiseks.

Muusikaõpetuse kaudu tutvustatakse õpilastele nii Eesti kui ka maailma muusikakultuuri, mis aitab kujundada nende sotsiaal-kultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset.

Muusikaõpetuses tähtsustatakse:

- 1) ühislaulmist kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist väljendust ja edasikandjat;
- 2) loomingulist eneseväljendust;
- 3) õpilase loova ja kriitilise mõtlemise arengu toetamist;
- 4) õpilase isiklikku suhet muusikaga ning muusikalise suhtlemise rolli vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena;
- 5) muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilisesteeetiliste väärtushinnangute kujunemisel;
- 6) õppija huvi ja isikupära.

Muusika õppeaine sisuks on musitseerimine (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus ning õppekäigud.

Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine,
- 2) pillimäng,
- 3) muusikaline liikumine,
- 4) omalooming,
- 5) muusika kuulamine.

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on muusikaline eneseväljendus, millega arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks.

Musitseerimine on keskne tegevus muusikateadmiste ja -oskuste omandamiseks ning loova ja harmoonilise isiksuse kujunemiseks. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja

koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, hoolivust, paindlikkust ja tundetarkust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni. Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega, mille käigus luuakse võimalused muusikalise eneseväljenduse ja esinemisjulguse kujunemiseks ning arenemiseks. Omaloomingulises tegevuses rakendatakse ja kinnistatakse muusikateadmisi ja -oskusi.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusikaloos tutvustatakse muusika väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete ning omandatakse kultuuriloolisi teadmisi.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat elementaarset noodikirja lugemise oskust, mida omandatakse musitseerides ja mis loob eeldused muusika teadlikumaks mõistmiseks.

Muusika võimaldab osaleda kultuuris mitmel viisil ja kujundada elukestvat harrastust. Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikamaitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja maailma kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Muusikaõpetuse lahutamatu osa on kooli kontserdieluse osalemine, et õpilased omandaksid kogemusi nii esineja, kuulaja kui ka korraldajana. Muusikaõpetust kavandades ja korraldades leitakse tunnivälise loometegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, kontsertide jm esinemiste kavandamine, töötoad jms)

Muusika õpetamiseks on vaja:

- 1) muusikategevusteks (sh rühmatöök ja liikumiseks) sobivat teisaldatava mööbliga piisavalt ventileeritavat ruumi;
- 2) mitmesuguseid vahendeid: klaver, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- 3) musitseerimiseks vajalikke pille: Orffi instrumentaarium (rütmilise- ja plaatpillid)
- 4) tehovahendeid kontakt- ja digiõppe korraldamiseks: fono- ja videoteek, kohased voogedastusplatvormid
- 5) salvestatud muusika esitamise vahendid (arvuti + kõlarid); muusika õppimiseks ja loomiseks sobivad rakendused (äpid), nt noodistusprogramm, salvestusprogramm jt; videoprojektor.

2.2.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
<p>Õpilane:</p> <p>1) tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalise liikumise ning muusika kuulamisest;</p> <p>2) saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist;</p> <p>2) teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes – laulmisest, pillimängust, omaloomingust ja</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;</p> <p>2) teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel;</p> <p>3) osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris,</p>

<p>ning pillimänguuskused;</p> <p>3) kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust;</p> <p>4) mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid;</p> <p>5) rakendab omandatud muusikateadmisi ja – oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust (helivältused, rütmid ja pausid:</p> <p>2- ja 3-osaline taktimõõt; JO- ja RA-astmerida, JO-võti; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).</p>	<p>muusikalises liikumises;</p> <p>3) kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle;</p> <p>4) osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi otsides;</p> <p>5) suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loomingusse, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid;</p> <p>6) mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu;</p> <p>7) märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse;</p> <p>8) leiab muusikainfot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas;</p> <p>9) väärtustab loojat ja loomingut ning on teadlik autoriõigusest;</p> <p>10) väärtustab teadmisi ja oskusi muusikategevustes, rakendades muusikalist kirjaoskust (helivältused, rütmifiguurid ja pausid: taktimõõt 4/4, C ja eeltakt; duur-, moll-helilaad, helistikud C-a, G-e, F-d; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).</p>	<p>ansambelis);</p> <p>4) arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel;</p> <p>5) tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid;</p> <p>6) väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel;</p> <p>7) teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust;</p> <p>8) tegutseb eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse;</p> <p>9) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;</p> <p>10) teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad helivältused, rütmifiguurid ja pausid: kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud; bassivõti repertuaarist tulenevalt; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele;</p> <p>11) mõistab, kuidas huvi muusika vastu ning muusikaoskused võimaldavad kujundada sellest elukestva harrastuse või elukutse.</p>
---	--	---

2.2.3. Õpitulemused

I kooliaste

I kooliastmes on kesksel kohal laulmine ja pillimäng. Lauldakse nii ühehäälselt a cappella kui ka saatena, rühmas ja individuaalselt.

Pillimängus omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.

Tähtsal kohal on muusikaline liikumine: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilise-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu.

Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust. Õpilaste esinemisoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Rahvustraditsioonide edasikandumisel tähtsustub õpilaste osavõtt laulupidudest, st võimalikult paljude õpilaste kaasamine mudilaskoori.

Et saavutada õpilaste mitmekülgset kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, korraldatakse õppekäike muusikaga seotud üritustele (nt kontserdid, teatrietendused jm) nii koolis kui ka väljaspool kooli, suunatakse õpilast leidma ja hindama internetis leiduvat muusikat.

Muusikaliste tegevuste kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära. Õppimises ja õpetamises pööratakse tähelepanu hariduslike erivajadustega (sh andekate) õpilaste võimete arendamisele, kus on olulisel kohal digivahendite kasutamine.

Musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming.

1) Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris;
- 2) väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, kaanoneid, eesti ja teiste rahvaste laule;
- 4) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tuppa“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“ („Juba linnukesed...“), „Uhti, uhti, uhkesti“, „Emakesele“ (M. Härma), „Rongisõit“ (G. Ernesaks);
- 5) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle;
- 6) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes.

2) Pillimäng

Õpilane:

- 1) rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates ostinato'des ja/või kaasmängudes;
- 2) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus.

3) Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;
- 2) kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid;
- 3) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 4) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel.

4) Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
- 2) loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) improviseerib astme mudelitele tuginedes;
- 4) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- 5) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel;
- 6) väljendab muusika meeleolu kunstitöodes;
- 7) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus.

5) Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- 2) kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
- 3) eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka);
- 4) otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.

1. klassi ainekava

Õppesisu

Osaoskused:

1) Laulmine

- **Repertuaar**

Lauldakse eakohaseid laste-, mängu ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast I kooliastme ühislausele (Eesti hümn, „Kevadel“, „Mu koduke“). Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt).

- **Laulmine ja laulutehnika**

Lauldakse a cappella ja saatega nii kooris (kogu klassiga), ansamblis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse kuulma ja kuulama nii ennast kui ka teisi. Tutvutakse

laulupidude traditsiooniga ja kaasatakse õpilasi koolikoori. Tekitatakse harjumus lauldes hoida loomulikku kehahoidu (sirge selg, püstine pea, avatud suu). Õpilasi suunatakse laulma julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga.

- **Interpretatsioon**

Mõtestatakse lauldava laulu sõnu, väljendamaks selle sisu ja meeleolu läbi erineva dünaamika (piano, forte, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane).

2) Muusikaline kirjaoskus

Tutvutakse laulu õppimist toetava muusikateooriaga, sh mõistetega: viis, rütm, meetrum, löök, takt, taktijoon, lõpujoon, taktimõõt (2-osaline ja 3-osaline taktimõõt), noot (noodipea ja noodivars). Tutvutakse rütmide, rütmifiguuride ja pausiga (TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus) ning teadvustatakse neid laulmisel.

- **Noodist laulmine**

Õpitakse lugema noodist laulusõnu ning järgima rütmi ja meloodia liikumist. Õpitakse uusi laule noodist SO, MI ja RA astmetega. Tutvutakse erinevate noodimärkidega (kordusmärgid, esimene ja teine lõpp). Juhitakse tähelepanu laulu autoritele (helilooja ja luuletaja).

- **Vorm**

Kirjeldatakse õpitavate laulude vormi läbi mõistete salm, refrään, eelmäng ja vahemäng. Relatiivsed astmed ja astmemudelid: SO, MI, RA. Mudellaulud. Tutvutakse relatiivsete astmete ja nende käemärkidega. Kinnistatakse eri tessituurides eelkõige SO, MI ja RA astmetel põhinevaid astmemudeleid. Astmed paigutatakse astmetrepile või -redelile ja noodijoonestikule.

Mõisted: meetrum, löök, takt, taktijoon, taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, noot, viis, eelmäng, vahemäng, salm, refrään, esimene ja teine lõpp, regilaul, helilooja, luuletaja, koor, dirigent, piano (vaikselt), forte (valjult), valjenedes, vaibudes.

3) Pillimäng

Musitseerimisel kasutatakse teadlikult rütme, rütmifiguure ja pausi (TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus). Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris (kogu klassiga), ansambelis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse kuulma ja kuulama nii enda kui ka teiste pillimängu.

- **Kehapill**

Tutvutakse kehapilli ning selle erinevate helide ja mänguvõimalustega. Rakendatakse kehapilli lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Rakendatakse rütmipille lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.

- **Plaatpillid**

Tutvutakse oma koolis olevate plaatpillidega (ksülofon, kellamäng, metallofon, kõlaplaadid). Õpitakse plaatpilli pulkade õiget käeshoidmist ja õigeid mänguvõtteid.

- **Rütmipillid**

Tutvutakse oma koolis olevate rütmipillidega (kõlapulgad, triangel, võrutrumm, kõlatoru, marakad, rütmimunad, kuljused, tamburiin, kastanjetid, agoogo, guiro, jt.). Õpitakse rütmipillidel õigeid mänguvõtteid.

Mõisted: meetrum, löök, takt, taktijoon, taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, noot, viis, eelmäng, vahemäng, salm, refrään, esimene ja teine lõpp, helilooja, dirigent, piano (vaikselt), forte (valjult), valjenedes, vaibudes, kehapill, rütmipillid, plaatpillid.

4) Muusikaline liikumine

Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos (kogu klassiga), gruppides (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse liikuma ja tunnetama nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvutakse liikumise kaudu rütmide, rütmifiguuride ja pausidega (TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus) Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu.

- **Eesti laulu- ja ringmängud**

Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes nende sisu ja pärimuslike traditsioonidega. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Harjutatakse ühistegevustes liikumist paaris, ühiselt ringjoonel (sõõris), vooris ja viirus.

Mõisted: ringjoon (sõõr), voor, viirg, päripäeva ja vastupäeva, parem, vasak.

5) Muusikaline omalooming

Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis (näiteks pinginaabriga) ja/või kõik koos (kogu klassiga). Muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) kasutatakse omaloomingus nii eraldi kui ka omavahel lõimitult.

- **Laulmine**

Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides. Improviseeritakse õpitud astmemudelitele (SO, MI, RA) tuginedes.

- **Pillimäng**

Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, rütmijärgnevusi ja ostinato'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Omaloomingut luues kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.

- **Liikumine**

Väljendatakse muusikapala karaktereid improviseeritud liikumise kaudu. Laulu meeolule luuakse sobivad liigutused.

Mõisted: meetrum, tempo, löök, takt, taktijoon, taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, noot, viis, eelmäng, vahemäng, laul, muusikapala, salm, refrään, regilaul, liisusalm, helilooja, luuletaja, koor, dirigent, piano (vaikselt), valjult (forte), valjenedes, vaibudes.

6) Muusika kuulamine

Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta eakohaselt arvamust suuliselt või muul looval viisil.

- **Autorid**

Tutvutakse laulu või muusikapala autorite ametitega (helilooja ja luuletaja). Uue repertuaari õppimisel juhitakse tähelepanu autoritele.

- **Eesti rahvamuusika**

Tutvutakse eesti rahvalaulude ja rahvapillidega.

- **Vokaalmuusika ja instrumentaalmuusika**

Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala).

- **Muusika väljendusvahendid**

Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.

- **Kontsert**

Tutvutakse kontserdikülastaja hea käitumise tavadega. Mõisted: laul, muusikapala, meetrum, tempo, helilooja, luuletaja, kontsert ja publik, koor, orkester, dirigent, piano (vaikselt), forte (valjult), valjenedes ja vaibudes, kõrged ja madalad helikõrgused.

Õpitulemused

Õpilane:

- on harjunud laulma sirge selja, püstise pea ja avatud suuga julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga kooris (kogu klassiga), ansambelis ja/või üksi; võtab osa ühislaulmisest;
- väljendab laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; pöörab tähelepanu lauldava laulu sõnadele;
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast I kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Kevadel“ („Juba linnukesed...“), „Mu koduke“ (A. Kiis);
- on tutvunud laulupidude traditsiooniga;
- on tutvunud muusikalise kirjaoskusega ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivas tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI ja RA; teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi laulmisel;
- mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid ostinato'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi;
- on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel;
- väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;
- tajub ja tunnetab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid: rütme, rütmifiguure ja pausi, erinevaid temposid;
- tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge;
- rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
- loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi;
- improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel.
- on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI ja RA ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi;
- avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara;
- kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit;
- Eristab kuulmise teel vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala);
- on tutvunud eesti rahvapillidega ja kirjeldab neid.

Hindamine:

Hindamine toimub läbi õpetajapoolse suulise ja märgilise hinnangu. Õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse õppeprotsessi hindamise vältel järgmistele aspektidele:

- aktiivset osavõttu muusika tegevustest;
- õpilase arengut üksi ja/või rühmas tegutsedes;
- laulu esituse rütmilist täpsust ja võimetekohast intoneerimist, laulusõnade omandamist ja diktsiooni, väljendusrikkust, püüdlikkust ja õiget kehahoidu;

- muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ning rakendamist lauldes;
- õpilase esinemist kooliüritustel.

Praktilised tööd:

Kooli- ja linna üritustel osalemine (laulmine, pillimäng soolo ja kooris, ansamblis)

Paikkonna eripära arvestamine: Osalemine üritustel EV100 pargis/ Narva promenaadil /Pimeaias, Äkkeküla, Vaba Lava, Narva Laste Loomemaja, Narva Muuseum jne. Võimalusel osaleda koolivälistel muusikaalastel konkurssidel.

2. klassi ainekava

Õppesisu

Osaoskused:

1) Laulmine

- **Repertuaar.**
Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast I kooliastme ühislause: Eesti hümn, „Mu koduke”, „Tiliseb, tiliseb aisakell”, „Rongisõit”. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvutakse laulu autoritega (helilooja ja luuletaja).
- **Laulmine ja laulutehnika.**
Kinnistatakse harjumust hoida laulmisel loomulikku kehahoidu (sirge selg, püstine pea, avatud suu). Tutvutakse laulmisele omaste hingamise põhimõtetega. Lauldakse julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga. Lauldakse a cappella ja saatega nii kooris (kogu klassiga), ansamblis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvutakse laulupidude traditsiooniga.

2) Muusikaline kirjaoskus.

Tutvutakse laulu õppimist toetava muusikateooriaga, sh mõistetega: viis, rütm, meetrum, löök, takt, taktijoon, lõpujoon, taktimõõt (2-osaline ja 3-osaline taktimõõt), noot (noodipea ja noodivars). Tutvutakse rütmide, rütmifiguuride ja pausiga (TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus) ning teadvustatakse neid laulmisel.

- **Noodist laulmine.**
Õpitakse lugema noodist laulusõnu ning järgima rütmi ja meloodia liikumist. Õpitakse uusi laule noodist SO, MI ja RA astmetega. Tutvutakse erinevate noodimärkidega (kordusmärgid, esimene ja teine lõpp). Juhitakse tähelepanu laulu autoritele (helilooja ja luuletaja).
- **Vorm.**
Kirjeldatakse õpitavate laulude vormi läbi mõistete salm, refrään, eelmäng ja vahemäng.
- **Relatiivsed astmed ja astmemudelid:**
SO, MI, RA. Mudellaulud. Tutvutakse relatiivsete astmete ja nende käemärkidega. Kinnistatakse eri tessituurides eelkõige SO, MI ja RA astmetel põhinevaid astmemudeleid. Astmed paigutatakse astmetrepile või -redelile ja noodijoonestikule. Mõisted: meetrum, löök, takt, taktijoon, taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, noot, viis, eelmäng, vahemäng, salm, refrään, esimene ja teine lõpp, regilaul, helilooja, luuletaja, koor, dirigent, piano (vaikselt), forte (valjult), valjenedes, vaibudes.

3) Pillimäng

Musitseerimisel kasutatakse teadlikult rütme, rütmifiguure ja pausi (TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus) Plaatpillidel musitseerides toetutakse pentatoonikale. Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris (kogu klassiga), ansambelis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu.

- **Kehapill**

Kehapilli rakendatakse lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Rütmi pillid. Musitseeritakse oma koolis olevatel rütmi pillidel (kõlapulgad, triangel, võrutrumm, kõlatoru, marakad, rütmimunad, kuljused, tamburiin, taldrük, kastanjetid, agoogo, guiro, džembe, bongod, conga jt), kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmi pillile lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.

- **Plaatpillid**

Musitseeritakse oma koolis olevatel plaatpillidel (ksülofon, kellamäng, metallofon, kõlaplaadid), kasutades õigeid mänguvõtteid Rakendatakse plaatpille lihtsamates ostinatodes, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Plaatpillidel musitseerides toetutakse pentatoonikale.

Mõisted: meetrum, löök, takt, taktijoon, taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, noot, viis, eelmäng, vahemäng, salm, refrään, esimene ja teine lõpp, helilooja, dirigent, piano (vaikselt), forte (valjult), valjenedes, vaibudes, kehapill, rütmi pillid, plaatpillid.

4) Muusikaline liikumine

Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos (kogu klassiga), gruppides (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvutakse liikumise kaudu rütmide, rütmifiguuride ja pausiga (TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus). Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu.

- **Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud**

Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Tantsitakse ühiselt eesti rahvatantse (labajalg ja reinlender), kasutades tantsude põhisamme. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus.

5) Muusikaline omalooming

Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis (näiteks pinginaabriga) ja/või kõik koos (kogu klassiga). Muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) kasutatakse omaloomingus nii eraldi kui ka omavahel lõimitult.

- **Laulmine**

Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides. Improviseeritakse tuginedes pentatoonilistele astmetele (SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RAI ja (alumine) SOI).

- **Pillimäng**

Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, rütmijärgnevusi ja ostinato'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Omaloomingut luues kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi ning pentatoonikat.

- **Liikumine**

Improviseeritud liikumise kaudu väljendatakse muusikapala karakterit. Luuakse laulu meeleoluga sobivad liigutused.

Mõisted: laul, muusikapala, viis (meloodia), salm, refrään, meetrum, tempo, löök, takt, taktijoon, 2- ja 3-osaline taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, regilaul, liisusalm, helilooja, luuletaja, solist, eeslaulja, ansambel, koor, dirigent, piano (vaikselt), valjult (forte), valjenedes, vaibudes.

6) Muusika kuulamine

Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta eakohaselt arvamust suuliselt või muul looval viisil.

- **Autorid.**

Tutvutakse laulu või muusikapala autorite ametitega (helilooja ja luuletaja). Uue repertuaari õppimisel juhitakse tähelepanu autoritele.

- **Eesti rahvamuusika.**

Tutvutakse eesti rahvalaulude ja rahvapillidega.

- **Vokaalmuusika ja instrumentaalmuusika.**

Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala).

- **Muusika väljendusvahendid.**

Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara. Kontsert. Tutvutakse kontserdikülastaja hea käitumise tavadega.

Mõisted: laul, muusikapala, meetrum, tempo, helilooja, luuletaja, kontsert ja publik, koor, orkester, dirigent, piano (vaikselt), forte (valjult), valjenedes ja vaibudes, kõrged ja madalad helikõrgused.

Õpitulemused

Õpilane:

- oskab lauldes hoida loomulikku kehahoidu; on tutvunud laulmisele omaste hindamise põhimõtetega; laulab vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris;
- väljendab laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; loeb iseseisvalt noodist laulusõnu;
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast I kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), „Rongisõit“ (G. Ernesaks);
- on tutvunud laulupidude traditsiooniga;
- Interpretatsioon. Mõtestab lauldava laulu sõnu, väljendamaks selle sisu ja meeleolu läbi erineva dünaamika (piano, forte, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane).
- Muusikaline kirjaoskus: Õpilane mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivad tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RAI ja (alumine) SOI (pentatoonika); kinnistab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi. Täiendab juba õpitud laulu õppimist toetavat muusikateooriat, sh kinnistades mõisteid: viis (meloodia), rütm, meetrum, löök, takt, taktijoon, lõpujoon, taktimõõt (2-osaline ja 3-osaline taktimõõt), noot (noodipea ja noodivars). Kinnistab rütme, rütmifiguure ja pausi (TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus) ning teadvustab neid laulmisel.
- mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid ostinato'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; mängib ja improviseerib plaatpillidel meloodiat, toetudes pentatoonikale;

- mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel.
- väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;
- tajub ja tunnetab liikumise kaudu rütme, rütmifiguure ja pausi; tunnetab muusika erinevaid temposid ja väljendab dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu; arvestab liikudes enda ja teiste asukohaga ruumis;
- tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge ning labajalavalssi ja reilendrit.
- rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
- loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi;
- improviseerib pentatoonika astmetele tuginedes;
- loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel.
- mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI, RA, LE, JO,(alumine) RAI ja (alumine) SOI (pentatoonika) ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.
- avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara;
- kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit;
- eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala);
- eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.

Hindamine:

Hindamine toimub läbi õpetajapoolse suulise ja märgilise hinnangu. Õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse õppeprotsessi hindamise vältel järgmistele aspektidele:

- aktiivset osavõttu muusika tegevustest;
- õpilase arengut üksi ja/või rühmas tegutsedes;
- laulu esituse rütmilist täpsust ja võimetekohast intoneerimist, laulusõnade omandamist ja diktsiooni, väljendusrikkust, püüdlikkust ja õiget kehahoidu.
- muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ning rakendamist lauldes;
- õpilase esinemist kooliüritustel.

Praktilised tööd: Häälemängud (eakohased hääleharjutused, hingamisharjutused jne). Eakohaste laste-, mängu- ja mudellaulude, regilaulude, eesti- ja teiste rahvaste laulude laulmine ühiselt, ansambelis ja üksi. Laulmine ja improviseerimine õpitud astmemudelitel. Kooli- ja linna üritustel osalemine (laulmine, pillimäng- soolo ja kooris, ansambelis).

Paikkonna eripära arvestamine: Osalemine üritustel EV100 pargis/ Narva promenaadil /Pimeaias, Äkkeküla, Vaba Lava, Narva Laste Loomemaja, Narva Muuseum jne. Võimalusel osaleda koolivälistel muusikaalastel konkurssidel.

3. klassi ainekava

Õppesisu

1) Laulmine

- **Repertuaar.**
Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast I kooliastme ühislause: Eesti hümn, „Lapsed tuppä”, „Uhti, uhti uhkesti”.

„Teele, teele, kurekesed”, „Emakesele” (M. Härma). Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvustatakse laulu autoreid.

- **Laulmine ja laulutehnika**

Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Lauldakse a cappella ja saatega nii kooris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuuldakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvutakse laulupidude traditsiooniga.

- **Interpretatsioon.**

Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat (piano, forte, crescendo, diminuendo) ja tempo (kiire, aeglane).

2) Muusikaline kirjaoskus

Täiendatakse juba õpitud laulu õppimist toetavat muusikateooriat. Kinnistatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pause (TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, veerandpaus) ning õpitakse uusi rütme, rütmifiguure ja pause (TI-RI-TI-RI, TAI-RI, poolpaus, tervetaktpaus) ning teadvustatakse neid laulmisel. Seostatakse noodipikkuste silpnimetusi noodivältustega (TA = veerandnoot jne).

- **Noodist laulmine.**

Loetakse ladusalt noodist laulusõnu ning järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Õpitakse lihtsamaid laule noodist kasutades kõiki õpitud astmeid. Laulmisel arvestatakse tuttavate ja uute noodimärkidega (sidekaar, pidekaar, süsteem).

- **Vorm.**

Teadvustatakse õpitavate laulude vormi läbi mõistete salm, refrään, eelmäng ja vahemäng. Tutvutakse kaanoni laulmise põhimõtetega ja esitatakse neid.

- **Relatiivsed astmed ja astmemudelid.**

Mudellaulud. Kinnistatakse tuttavaid astmemudeleid koos käemärkidega. Tutvustatakse uusi astmeid (NA, DI). Kinnistatakse eri tessituurides kõiki põhiasastmeid. Astmed paigutatakse astmetrepile või -redelile ja JO-võtme abil noodijoonestikule. Tutvutakse JO- ja RA-astmeridaga.

Mõisted: meetrum, takt, taktijoon, taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, eelmäng, vahemäng, salm, refrään, volt, sidekaar, pidekaar, fermaat, latern, segno, süsteem, kaanon, regilaul, helilooja, luuletaja, eeslaulja ja koor, dirigent, dünaamika, piano, forte, crescendo, diminuendo, noodivältused (veerandnoot, veerandpaus, poolnoot, poolpaus jne), pooltoon, tervetoon, põhiheli, JO-astmerida, RA-astmerida, improvisatsioon, žanr, marss, valss, polka.

3) Pillimäng

Musitseerimisel kasutatakse teadlikult rütme, rütmifiguure ja pause (TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TI-RI-TI-RI, TAI-RI, veerandpaus, poolpaus, tervetaktpaus). Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuuldakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu.

- **Kehapill**

Rakendatakse kehapilli lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des, kasutades õpitud rütme.

- **Rütmi- ja plaatpillid**

Musitseeritakse oma koolis olevatel rütmipillidel (kõlapulgad, triangel, võrutrumm, kõlatoru, marakad, rütmimunad, kuljused, tamburiin, taldrik, kastanjetid, agoogo, guiro, džembe, bongod, conga jt), kasutades õigeid mänguvõtteid.

Mõisted: meetrum, löök, takt, taktijoon, taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, noot, viis, eelmäng, vahemäng, salm, refrään, esimene ja teine lõpp, helilooja, dirigent, piano (vaikselt), forte (valjult), crescendo (valjenedes), diminuendo (vaibudes), kehapill, rütmipillid, plaatpillid, pidekaar, sidekaar, fermaat, latern, segno, kaanon, noodivältused.

4) Muusikaline liikumine

Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvustatakse liikumise kaudu rütme, rütmifiguure ja pause (TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TI-RI-TI-RI, TAI-RI, veerandpaus, poolpaus, tervetaktpaus). Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Liigutakse marsisammul erinevates tempodes.

- **Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud.**

Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus. Tutvutakse valsi ja polka põhisammudega.

Mõisted: ringjoon (sõõr), voor, viirg, päripäeva ja vastupäeva, parem, vasak, labajalavalss (labajalg), reilender, marss, valss, polka.

5) Muusikaline omalooming.

Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis ja/või kõik koos. Muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) kasutatakse omaloomingus nii eraldi kui ka omavahel lõimitult.

- **Laulmine.**

Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides.

- **Pillimäng.**

Luuakse rütmilis-meloodilisi improviseerimisi, rütmijärgnevusi ja ostinato'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi.

- **Liikumine.**

Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu. Luuakse laulu meelega sobivad liigutused.

Mõisted: laul, muusikapala, salm, refrään, meetrum, tempo, takt, taktijoon, 2- ja 3- osaline taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, pidekaar, sidekaar, süsteem, kaanon, regilaul, liisusalm, helilooja, luuletaja, solist, eeslaulja, ansambel, duo, duett, koor, dirigent, piano, forte, crescendo, diminuendo.

6) Muusika kuulamine.

Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või muul looval viisil.

- **Autorid.**
Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega (helilooja ja luuletaja). Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks G. Ernesaks, M. Härma, W. A. Mozart, P. Tšaikovski jne.
- **Eesti rahvamuusika.**
Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldot. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldatakse neid.
- **Vokaalmuusika ja instrumentaalmuusika.**
Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala). Tutvutakse erinevate esituskoosseisudega (solist, duo, duett, ansambel, koor, orkester). Eristatakse kuuldeliselt muusikažanre (marss, valss, polka).
- **Kontsert.**
Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid.
- **Muusika väljendusvahendid.**
Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.

Mõisted: laul, muusikapala, salm, refrään, meetrum, takt, taktijoon, 2- ja 3- osaline taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, pidekaar, sidekaar, süsteem, tempo, regilaul, liisusalm, helilooja, luuletaja, vokaalmuusika, instrumentaalmuusika, solist, eeslaulja, ansambel, duo, duett, koor, dirigent, piano, forte, crescendo, diminuendo, žanr, marss, valss, polka, eesti rahvamuusika.

Õpitulemused

Õpilane:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris;
- väljendab laudes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast I kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), lastelaulud „Lapsed, tuppa“, „Teele, tee, kurekesed“, „Uhti, uhti, uhkesti“, „Emakesele“ (M. Härma);
- on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle;
- mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda laudes;
- rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates ostinato'des ja/või kaasmängudes;
- musitseerib väikekandlil või plokkflöödil esmaseid mänguvõtteid kasutades;
- mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus;
- väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;
- kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel;
- rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
- loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel;
- väljendab muusika meeleolu kunstitöodes;
- mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus.

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
- eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka);
- otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.

Hindamine

Hindamine toimub läbi õpetajapoolse suulise ja märgilise hinnangu. Õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse õppeprotsessi hindamise vältel järgmistele aspektidele:

- aktiivset osavõttu muusika tegevustest;
- õpilase arengut üksi ja/või rühmas tegutsedes;
- laulu esituse rütmilist täpsust ja võimetekohast intoneerimist, laulusõnade omandamist ja diktsiooni, väljendusrikkust, püüdlikkust ja õiget kehahoidu.
- muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ning rakendamist laudes;
- õpilase esinemist kooliüritustel.

Praktilised tööd

Kooli- ja linna üritustel osalemine (laulmine, pillimäng soolo ja kooris, ansamblis)

Paikkonna eripära arvestamine

Osalemine üritustel EV100 pargis/ Narva promenaadil /Pimeaias, Äkkeküla, Vaba Lava, Narva Laste Loomemaja, Narva Muuseum jne. Võimalusel osaleda koolivälistel muusikaalastel konkurssidel.

II kooliaste

II kooliastme õpilasele omast teadmishimu ja aktiivsust rakendatakse kõigis muusikalistes tegevustes. Selles vanuses muutub oluliseks töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ja rakendamisel erinevates tegevustes. Olulised tegevused on laulmine ja pillimäng. Klassitunnis laudakse a cappella ning saatega ühe- ja kahehäälselt.

Süvendatakse pillimänguoskusi erinevates pillikoosseisudes ning omandatakse kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi lihtsamad mänguvõtted. Tutvutakse ka digivahendite kasutamise võimalustega muusikaõppes.

Liikumistegevuses on pöhirõhk eesti rahvatantsudel ja teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise kaudu.

Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse muusikalise omaloomingu kaudu. Muusikat kuulates kujundatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtsustatakse muusika oskussõnade kasutamist muusikapalade analüüsimisel ning oma arvamuse põhjendamist vestlustes. Kujuneb kriitiline suhtumine internetis leiduvasse muusikasse.

Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, sh muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse tegevuste kaudu, kasutades muuhulgas erinevaid digivahendeid ja -keskkondi.

Õpilaste eneseväljendusoskust arendatakse nii muusikatundides kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm).

Et saada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel, sealhulgas virtuaalsetel, ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ja eripära.

Õppes pööratakse tähelepanu hariduslike erivajadustega (sh andekate) õpilaste võimete arendamisele.

Musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming.

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

1. Laulab hääle isikupära arvestades puhta intonatsiooni, loomuliku kehahoiu, õige hingamise, selge diktsiooni ja väljendusrikkusega.
2. Esitab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.
3. Väärtustab ühislaulmist ja laulab peast kooliastme ühislause:
 - „Eesti hümn“ (F. Pacius),
 - „Eesti lipp“ (E. Võrk),
 - „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann),
 - „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul),
 - „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul),
 - „Püha öö“ (F. Gruber),
 - „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter).
4. Osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut nii suuliselt kui ka kirjalikult.
5. Kasutab laulmisel muusikalist kirjaoskust ja relatiivseid astmeid laulu õppimisel.

Pillimäng

Õpilane:

1. Süvendab I kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes).
2. Seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildiga klaviatuuril ja/või õpitaval muusikainstrumentil.
3. Rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

1. Tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas.
2. Väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale omaseid karaktereid ning lihtsamaid tantse.
3. Rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

1. Julgeb loomeideedega katsetada ja eksida; otsib lahendusi püsivalt ja järjekindlalt.

2. Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas.
3. Improviseerib astmemudelitele tuginedes.
4. Loob muusikale lihtsaid tekste (nt regivärsse või laulusõnu).
5. Koostab muusikateadmisi ja -oskusi rakendades lihtsa instrumentaalpala üksi ja/või rühmas ning esitab seda.

Muusika kuulamine

Õpilane:

1. Kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat, kasutades muusika oskussõnavara ja kirjaoskust.
2. Tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse; teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi.
3. Uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste tegevust ning tutvustab neid kaaslastele.
4. Võrdleb ja eristab hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore, dirigente ja tuntumaid Eesti koore.
5. Tunneb kuulmise järgi sümfooniaorkestri pillirühmi.
6. Analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi nii suuliselt kui ka kirjalikult; hindab kuulatud ja nähtut ning jagab kogemusi kaaslatega.
7. Rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.

4. klassi ainekava

Õppesisu

1) Laulmine

Korratakse ja kinnistatakse I kooliastmes omandatud oskusi ja teadmisi.

- **Repertuaar.**
Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast II kooliastme ühislause: Eesti hümn, „Mu isamaa armas”, „Püha öö”. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvutakse laulu autoritega.
- **Laulmine ja laulutehnika.**
Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Pööratakse tähelepanu meloodia puhtale intoneerimisele, arvestades hääle isikupära ja sobivat tessituuri. Lauldakse a cappella ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Jätkatakse tutvumist laulupeo traditsiooniga, kaasatakse õpilasi koolikoori.
- **Interpretatsioon.**
Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeoleolu, kasutades erinevat dünaamikat (piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo) ja tempot (kiire, aeglane).

2) Muusikaline kirjaoskus

Kinnistatakse laulu õppimist toetavat muusikateooriat. Õpitakse uusi rütme, rütmifiguure ja pause (TI, kaheksandikpaus, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, tervenoot, tervepaus) ning teadvustatakse neid

laulmisel. Noodipikkuste silpnimetused kinnistatakse noodivältustega (TA = veerandnoot jne). Selgitatakse taktimõõdu kahe numbri tähendust. Tutvutakse 4-osalise taktimõõdu (C) ja eeltaktiga.

- **Relatiivsed astmed ja astmemudelid.**
Mudellaulud. Kinnistatakse ja korratakse tuttavaid astmeid koos käemärkidega. Seostatakse JO- ja RA-astmerida duur- ja moll-helilaadi ja kolmkõladega. Eristatakse helilaade kõlaliselt (duur ja moll). Kinnistatakse astmemudeleid mudellaulude abil.
- **Absoluutsed helikõrgused.**
Tutvutakse noodinimetustega (c-d-e jne). Paigutatakse noodid noodijoonestikule viiulivõtme abil. Õpitakse lihtsamaid laule tähtnimetustega.
- **Noodist laulmine.**
Loetakse ladusalt noodist laulusõnu ning järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Lauldakse noodist uusi laule astme ja tähtnimetustega. Laulmisel arvestatakse õpitud noodimärkidega.
- **Vorm.**
Teadvustatakse õpitavate laulude vormi läbi õpitud mõistete. Lauldakse kaanoneid. Tutvutakse 1-, 2- ja 3-osalise lihtvormiga. Mõisted: korratakse ja kinnistatakse I kooliastmes õpitud mõisteid. Uued mõisted: eeltakt, dünaamika, mezzopiano, mezzoforte, 4-osaline taktimõõt, noodivältused (kaheksandiknoot, kaheksandikpaus, tervenoot, tervepaus jne), duur- ja moll helilaad ja kolmkõlad, viiulivõti, tähtnimetused, 1-, 2-, 3-osaline vorm.

3) Pillimäng

Musitseerimisel kasutatakse teadlikult uusi rütme, rütmifiguure ja pause (TI, kaheksandikpaus, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, TI-TA-I, tervenoot, tervepaus) . Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu. Noodist mängimisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.

- **Kehapill.**
Rakendatakse kehapilli ostinatodes, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.
- **Rütmipillid.**
Mängitakse oma koolis olevatel rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.
- **Plaatpillid.**
Mängitakse oma koolis olevate plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Esitatakse plaatpillidel meloodiaid toetudes absoluutsele noodisüsteemile.
- **Klaviatuur.**
Seostatakse absoluutseid helikõrgusi (tähtnimetusi) kindlate asukohtadega klaviatuuril ja mängitakse lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril (klaveril, süntesaatoril, erinevatel digitaalsetel rakendustel jne).

Mõisted: korratakse ja kinnistatakse I kooliastmes õpitud mõisteid. Uued mõisted: eeltakt, dünaamika, mezzopiano, mezzoforte, 4-osaline taktimõõt, noodivältused (kaheksandiknoot, kaheksandikpaus, tervenoot, tervepaus jne), duur- ja moll helilaad ja kolmkõlad, viiulivõti, tähtnimetused, 1-, 2-, 3-osaline vorm, klaviatuur.

4) Muusikaline liikumine

Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvutakse liikumise kaudu rütmide, rütmifiguuride ja pausidega (TI, kaheksandikpaus, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, tervenoot, tervepaus) . Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (1-, 2-, 3-osaline lihtvorm).

- **Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud.**

Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga.

Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus. Tantsitakse valssi ja polkat, kasutades põhisamme.

Mõisted: korratakse ja kinnistatakse I kooliastmes õpitud mõisteid. Uued mõisted: eeltakt, dünaamika, mezzopiano, mezzoforte, 4-osaline taktimõõt, noodivältused (kaheksandiknoot, kaheksandikpaus, tervenoot, tervepaus jne), duur- ja moll helilaad ja kolmkõlad, tähtnimetused, 1-, 2-, 3-osaline vorm, klaviatuur.

5) Muusika kuulamine

Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või muul looval viisil.

- **Autorid.**

Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega. Otsitakse õpetaja suunamisel erinevatest infoallikatest autorite kohta teadmisi ning jagatakse neid klassikaaslastega. Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega.

- **Eesti rahvamuusika.**

Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldut. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille (hiu kannel, kannel, löõtpill, torupill, sarved, viled, parmupill jt) ning kirjeldatakse neid.

- **Vokaal- ja instrumentaalmuusika.**

Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat ja esituskoosseise. Kuulatakse ja võrreldakse hääle- ja kooriliike. Kuulatakse erinevaid pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid) ja eristatakse pillirühmi kõla ja välimuse järgi.

- **Kontsert.**

Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult. Tutvutakse Eesti ooperiteatritega (Rahvusoper Estonia ja teater Vanemuine).

- **Muusika väljendusvahendid.**

Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.

Mõisted: korratakse ja kinnistatakse I kooliastmes õpitud mõisteid. Uued mõisted: eeltakt, dünaamika, mezzopiano, mezzoforte, noodivältused (kaheksandiknoot, kaheksandikpaus, tervenoot, tervepaus jne), duur- ja moll helilaad ja kolmkõlad, tähtnimetused, 1-, 2-, 3-osaline vorm, klaviatuur, rahvapillid, klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid, lastehääled, naishääled, meeshääled, mudilaskoor, poistekoor, lastekoor, naiskoor, meeskoor, segakoor, ühendkoor.

Õpitulemused

Õpilane:

- suunab lauldes meloodiat endale sobivas tessituuris võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;
- laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
- väärtustab ühislaulmist, laulab peast II kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Püha öö“ (F. Gruber);
- osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib eakohaselt kogetut suuliselt;
- rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid;
- jätkab I kooliastmes omandatud pillimänguoskuste arendamisega ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);
- musitseerib plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; rakendab pillimängus digivõimalusi;
- seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumentiga;
- rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes;
- tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas;
- väljendab liikumise kaudu eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse;
- rakendab liikumises muusika teadmisi;
- kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat, kasutades õpitud muusika oskussõnavara;
- tunneb ja eristab eesti rahvapille;
- otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet;
- kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; oskab nimetada oma koolis ja/või kodukohas tegutsevaid koore ja nende dirigente;
- eristab kuuldelselt pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid);
- analüüsib külalastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult; jagab kogemusi kaaslastega;
- laulab endale sobivas tessituuris ja hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;
- laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
- väärtustab ühislaulmist, laulab II kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kui kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul);
- osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
- rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust. Kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid, sidudes neid absoluutse noodisüsteemiga;
- süvendab varasemalt omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);
- musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; rakendab pillimängus digivõimalusi;
- seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumentiga;
- rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes;
- tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas;

- väljendab liikumise kaudu Eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning tantsib lihtsamaid tantse;
- rakendab liikumises muusikateadmisi;
- kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat, kasutades õpitud muusika oskussõnavara;
- tunneb ja eristab eesti rahvapille;
- otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet;
- kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; oskab nimetada oma koolis ja/või kodukohas tegutsevaid koore ja nende dirigente;
- eristab kuuldelselt pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid);
- analüüsib külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult; jagab kogemusi kaaslastega.

Hindamine

Muusikaõpetuses väärtustatakse harjutamist. Õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse kujundava hindamise rakendamist järgmistele aspektidele:

1. loovuse arengu toetamine (probleemide märkamine, mõtete voolavus ja paindlikkus, originaalsus, probleemilahendamisoskused, refleksioon);
2. huvi ja aktiivse osavõtu toetamine nii õppes kui ka kunsti- ja kultuurielust;
3. isikliku sideme loomine ainega ja isikupärase väljenduslaadi otsimine;
4. sallivuse arengu ja silmaringi avardamine.

Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära. Hinnatakse üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, lähtudes õppes kui tervikust ja taotletavatest õpitulemustest. Hindamiskriteeriumid loob õpetaja, kaasates õpilasi ja lähtudes kooli kehtestatud hindamisjuhistest.

Praktilised tööd: Kooli- ja linnaüritustel osalemine (laulmine, pillimäng soolo ja kooris, ansambelis).

Paikkonna eripära arvestamine: Osalemine üritustel EV100 pargis, Narva promenaadil, Pimeaias, Äkkekülas, Vaba Lavas, Narva Laste Loomemajas, Narva Muuseumis jne. Võimalusel osaleda koolivälistel muusikalastel konkurssidel.

5. klassi ainekava

Õppesisu

Osaoskused:

1) Laulmine

Korratakse ja kinnistatakse 4. klassis omandatud oskusi ja teadmisi.

- **Repertuaar**
Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, eristades neid üksteisest. Jätkatakse ühe- ja kahehäälselsete laulude, kaanonite ning teiste rahvaste laulude laulmist. Õpitakse laulma peast II kooliastme ühislause: "Koolitee", Eesti hümn, "Laul Põhjamaast", "Maailm heliseb". Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvustatakse laulu autoreid.

- **Laulmine ja laulutehnika**
Lauldakse a cappella ja saatega nii kooris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Järgitakse meloodia õiget intoneerimist, arvestades hääle isikupära ja sobiva tessituuriga.
- **Interpretatsioon**
Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat (piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo) ja tempot (kiire, aeglane). Tutvustatakse erinevaid itaaliakeelseid tempotermineid, näiteks ritenuto, accelerando, largo, andante, moderato, allegro jne.
- **Muusikaline kirjaoskus**
Täiendatakse juba õpitud laulu õppimist toetavat muusikateooriat. Kinnistatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Noodipikkuste silpnimetused kinnistatakse noodivältustega (TA-veerandnoot jne). Kinnistatakse taktimõõdu kahe numbriga tähendust. Relatiivsed astmed ja astmemudelid. Kinnistatakse ja korratakse tuttavaid astmeid koos käemärkidega. Eristatakse helilaade kõlaliselt (duur ja moll). Seostatakse duur- ja moll-helilaadi helistikuga (paralleelhelistikud C-a, G-e, F-d). Absoluutsed helikõrgused. Kinnistatakse tähtnimetusi (c-d-e jne). Paigutatakse noodid noodijoonestikule viiulivõtme abil. Tutvustatakse erinevaid alteratsioonimärke: diees, bemoll, bekarr. Õpitakse lihtsamaid laule tähtnimetustega.
- **Noodist laulmine**
Lauldes järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Lauldakse noodist uusi laule astme- ja tähtnimetustega (helistike määramine). Laulmisel arvestatakse õpitud noodimärkidega.
- **Vorm**
Teadvustatakse õpitavate laulude vormi ja kinnistatakse 1-, 2- ja 3-osalise lihtvormi. Jätkatakse kaanonite laulmist. Tutvutatakse skertso žanriga.

Mõisted:

Korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid.

Uued mõisted: tempo, metronoom, meloodia, helistik, toonika, paralleelhelistik, diees, bemoll, bekarr, folkloor, vanem rahvalaul ehk regilaul, uuem rahvalaul, regivärss, algriim, lõppriim, regilaulu liigid, muusikal.

2) Pillimäng

Musitseerimisel kasutatakse teadlikult õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris, ansambelis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu. Noodist mängimisel toetatakse absoluutsele noodisüsteemile.

- **Kehapill**
Rakendatakse kehapilli ostinatodes, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.
- **Rütmipillid**
Mängitakse oma koolis olevatel rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtmeid. Rakendatakse rütmipille ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.
- **Plaatpillid**
Mängitakse oma koolis olevate plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtmeid. Rakendatakse plaatpille ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Esitatakse plaatpillidel meloodiaid toetudes absoluutsele noodisüsteemile.

- **Klaviatuur**

Paigutatakse absoluutseid helikõrgusi (tähtnimetusi) klaviatuurile (klaver, erinevad rakendused) ja mängitakse õpitud helistikke ja lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril.

Mõisted:

Korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid.

Uued mõisted: tempo, metronoom, meloodia, helistik, toonika, paralleelhelistik, diees, bemoll, bekarr, folkloor, vanem rahvalaul ehk regilaul, uuem rahvalaul.

3) Muusikaline liikumine

Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Tajutakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (1-, 2-, 3-osaline lihtvorm).

- **Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud**

Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus. Tantsitakse erinevaid rahvatantse, kasutades nende põhisamme.

Mõisted:

Korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid.

Uued mõisted: tempo, metronoom, meloodia, folkloor, rahvatants, sõõrtantsud, voortantsud, polka, labajalavalss, reilender, ingliska, kadrill.

4) Muusikaline omalooming

Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse iseseisvalt rütmilis-meloodilisi improvisatsioone. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.

- **Laulmine**

Luuakse erinevaid muusikast lähtuvaid tekste.

- **Pillimäng**

Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja ostinatosid ning esitatakse neid üksi või rühmas. Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Pillil esitatakse omaloomingut, kasutades õpitud mänguvõtteid.

- **Liikumine**

Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu. Luuakse rütmimängudele uusi liigutusi.

- **Digivahendid**

Katsetatakse omaloomingus erinevate rakendustega.

Mõisted

Korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid.

Uued mõisted: tempo, metronoom, meloodia, helistik, toonika, paralleelhelistik, diees, bemoll, bekarr, folkloor, vanem rahvalaul ehk regilaul, uuem rahvalaul, regivärss, algriim, lõppriim, regilaulu liigid.

5) Muusika kuulamine

Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või muul looval viisil.

- **Autorid**
Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega. Otsitakse õpetaja suunamisel erinevatest infoallikatest autorite kohta teadmisi ning jagatakse neid klassikaaslastega. Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega.
- **Eesti rahvamuusika**
Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldut. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille (hiu kannel, kannel, lõõtspill, torupill, sarved, viled, parmupill jt) ning kirjeldatakse neid. Tutvutakse rahvalaulu liikidega ja erinevate rahvatantsudega. Kuulatakse erinevaid pärimusmuusika töötusi.
- **Vokaal- ja instrumentaalmuusika**
Eristatakse kuulduliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat ning erinevaid esituskoosseise. Kuulatakse ja võrreldakse hääle- ja kooriliike. Tutvustatakse kodukoha ja Eesti erinevaid koore ja dirigente. Tutvustatakse erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi.
- **Kontsert**
Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult.
- **Muusika väljendusvahendid**
Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara.

Mõisted

Korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid.

Uued mõisted: muusika väljendusvahendid, tempo, meloodia, rütm, tämber, metronoom, kulminatsioon, laulupidu, dirigent, kooriliigid, orkestriliigid, folkloor, vanem rahvalaul ehk regilaul, uuem rahvalaul, regivärss, algriim, lõppriim, regilaulu liigid.

Õpitulemused

Õpilane:

- **Laulmine**
 - Laulab endale sobivas tessituuris ja hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu ja hingamisega.
 - Laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.
 - Väärtustab ühislaulmist ning laulab II kooliastme ühislaulu nagu "Koolitee", "Eesti hümn" (F. Pacius), "Laul Põhjamaast", "Maailm heliseb", "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rahvalaul).
 - Osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilauljana või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult.
 - Rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutades relatiivseid astmeid ja seostades neid absoluutse noodisüsteemiga.

- **Pillimäng**
 - Süvendab varasemalt omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, valdavalt kaasmängudes.
 - Musitseerib pillil või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid.
 - Rakendab pillimängus digivõimalusi.
 - Seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga.
 - Rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.
- **Muusikaline liikumine**
 - Tunneb, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas.
 - Väljendab liikumise kaudu Eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning tantsib lihtsamaid tantse.
 - Rakendab liikumises muusikateadmisi.

Hindamine

Muusikaõpetuses väärtustatakse harjutamist ja õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse järgmistele aspektidele:

- **Loovuse arengu toetamine**
Toetatakse probleemide märkamist, mõtete voolavust, paindlikkust, originaalsust, probleemilahendamisoskusi ja refleksiooni.
- **Huvide arendamine**
Õpilaste aktiivse osavõtu toetus õpetusest ja kultuurielust, samuti isikliku sideme loomine ainega ja isikupärase väljenduslaadi otsimine.
- **Sallivuse areng**
Arendatakse sallivust ja silmaringi avardumist muusika erinevates žanrites ja kultuurides.

Praktilised tööd

- **Hääleharjutused ja häälemängud**
Eakohaste ühislaulude, eesti- ja teiste rahvaste laulude laulmine. Laulmine ja improviseerimine õpitud astmemudelitel. Kaanonite laulmine ja helistike laulmine tähtnimetustega.
- **Muusikaline improvisatsioon ja pillimäng**
Rütmi improviseerimine kehapillil ja rütmipillidel. Rütmi ja meloodia esitamine või improviseerimine plaatpillidel. Keha-, rütmi- ja plaatpillidel ostinato'de, kaas-, eel- ja vahemängude mängimine.
- **Liikumine ja muusika väljendamine**
Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu ja muusika sisu ning karakteri väljendamine liikumise kaudu üksi või rühmas. Erinevate liikumisimprovisatsioonide loomine ja ühise liikumiskompositsiooni koostamine õpetajaga.
- **Osalemine üritustel ja loov tegevus**
Osalemine kooliürituste tegevustes, näiteks laulmine, pillimäng soolo ja kooris, ansamblis. Kooli- ja linnaüritustel osalemine (näiteks EV100 pargis, Narva promenaadil, Vaba Lava jt). Osalemine koolivälistel muusikalastel konkurssidel ja esitlused/publikatsioonid pillide, hääleliikide või autorite kohta.
- **Muusikaline loovus ja õpikogemus**

Loovliikumise kaudu muusika meeleolu väljendamine, omaloomingu rikastamine digitaalseid rakendusi kasutades, kunstiteoste loomine kuulatud muusika põhjal.

6. klassi ainekava:

Õppesisu ja osaoskused

1) Laulmine ja laulutehnika

- **Repertuaar**

Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.

- Ühislaulude repertuaar: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Mu isamaa armas“ (rahvalik laul), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter).
- Arvestatakse eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid.

- **Laulmine ja laulutehnika**

- Lauldakse hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt.
- Lauldakse a cappella ja saatega kooris, ansamblis või üksi.
- Osaletakse laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilauljana või kuulajana ning analüüsitakse kogetut suuliselt ja kirjalikult.

- **Interpretatsioon**

- Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot. Kinnistatakse erinevaid itaaliakeelseid tempotermineid (nt *allegro*, *andante*).

- **Muusikaline kirjaoskus**

- Rakendatakse lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutatakse relatiivseid astmeid ja absoluutseid helikõrgusi.
- Noodist lauldes järgitakse rütmi ja meloodia liikumist ning arvestatakse õpitud noodikirja märkidega.
- Kinnistatakse õpitud helistikke (C-e, G-e, F-d), seostades neid duur- ja moll-helilaadiga.
- Selgitatakse õpitavate laulude vormi.

2) Pillimäng

- **Pillimänguoskused:**

- Musitseerimisel kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pause.
- Noodist mängides kinnistatakse absoluutset noodisüsteemi.

- **Kehapill:**

- Rakendatakse kehapilli ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme.

- **Rütmipillid:**

- Mängitakse kooli rütmipillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid.
- Rakendatakse rütmipille ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes.

- **Plaatpillid:**

- Mängitakse kooli plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid.
- Rakendatakse plaatpille ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes.

- Esitatakse plaatpillidel meloodiaid, kinnistades absoluutset noodisüsteemi.
- **Klaviatuur:**
Paigutatakse absoluutne helikõrgused klaviatuurile (klaver, rakendused) ja mängitakse õpitud helistikke ja lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril.

3) Muusikaline liikumine

- **Liikumistegevused:**
 - Liikumistegevusi viiakse läbi üheskoos, gruppides või üksi, tunnetades nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis.
 - Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Tajutakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ning helikõrguste muutusi liikumise kaudu.
- **Liikumiskompositsioon:**
 - Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, et väljendada muusikapala vormi.
- **Rahvatantsud ja ringmängud:**
 - Õpitakse Eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga.
 - Tutvutakse valikuliselt teiste maade rahvatantsudega, kasutades nende põhisamme.

Mõisted:

Korratakse ja kinnistatakse kõiki eelnevalt õpitud mõisteid nii laulu, pillimängu kui ka liikumise osas.

Õpitulemused

1) Laulmine:

- Õpilane laulab hääle isikupära arvestades, puhaste intonatsioonide, loomuliku kehahoiu, õige hingamise ja selge diktsiooniga, väljendusrikkalt.
- Laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälsid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.
- Väärtustab ühislaulmist ja laulab peast II kooliastme ühislauke, sealhulgas:
 - „Eesti hümn“ (F. Pacius),
 - „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann),
 - „Mu isamaa armas“ (rahvalik laul),
 - „Eesti lipp“ (E. Võrk),
 - „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter).
- Osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilauljana või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult.
- Rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.

2) Pillimäng:

- Süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskusi, mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes).
- Musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades meloodiapillil.
- Rakendab pillimängus digivõimalusi.
- Seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumentiga.
- Rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

3) Muusikaline liikumine:

- Tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas.
- Väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse.
- Rakendab liikumises muusikateadmisi.

Hindamine

Muusikaõpetuses on hindamisel keskendunud järgmistele aspektidele:

1. **Loovuse arendamine:**
Toetatakse probleemide märkamist, mõtete voolavust ja paindlikkust, originaalsust, probleemilahendamisoskusi, refleksiooni.
2. **Aktiivne osavõtt ja huvi:**
Toetatakse huvi õppes ja kunsti- ning kultuurielus aktiivse osavõtu üle.
3. **Isikliku sideme loomine ainega:**
Õpilane otsib oma isikupärast väljenduslaadi, arendades oma muusikalist identiteeti.
4. **Sallivuse areng:**
Arendatakse sallivust ja silmaringi avardumist erinevate kultuuride ja muusikaliste traditsioonide osas.

Praktilised tööd

- Loomuliku kehahoiu ja laulmisele omaste hingamisõhimõtete kinnistamine.
- Eakohaste ühislaulude, eesti- ja teiste rahvaste laulude laulmine.
- Laulmine ja improviseerimine õpitud astmemudelitel. Kaanonite laulmine.
- Helistike laulmine tähtnimetustega.
- 4. ja 5. klassi ühislaulude kordamine.
- Osalemine koolikoori tegevuses.
- Rütmi improviseerimine kehapillil ja rütmipillidel.
- Rütmi ja meloodia esitamine või improviseerimine plaatpillidel.
- Keha-, rütmi- ja plaatpillidel ostinato'de, kaas-, eel- ja/või vahemängude mängimine.
- Lihtsamate meloodiate esitamine klahvpillidel või erinevatel digitaalsetel rakendustel.
- Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Muusika sisu ja karakteri väljendamine liikumise kaudu üksi või rühmas.
- Erinevate liikumisimprovisatsioonide loomine.
- Õpetajaga ühise liikumiskompositsiooni loomine, milles väljendatakse muusikapala ülesehitust (vormi).
- Eesti laulu- ja ringmängude mängimine.
- Teiste maade lihtsamate põhisammude või lihtsamate tantsude tantsimine.

Paikkonna eripära arvestamine:

- Osalemine üritustel Narvas (näiteks EV100 pargis, Narva promenaadil, Pimeaias, Äkkekülal, Vaba Lavas, Narva Laste Loomemajas, Narva Muuseumis jne).
- Võimalusel osalemine koolivälistel muusikaalastel konkurssidel ja projektides.

III kooliaste

III kooliastmes on tähelepanu keskmes iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning õpilaste muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ja -meetodeid.

Klassitunnis lauldakse nii ühe- kui ka mitmehäälselt, koolikooris aga kahe- või kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi ja avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarrilise akordimänguvõtteid. Kuna selles vanuseastmes on suur huvi pop- ja rokkmuusika vastu, tuleks koolis pakkuda ansambli mängu harrastamise võimalusi.

Laulmine, pillimäng ja digitaalsed noodigraafikaprogrammid pakuvad muusikalise omaloomingu ja loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi- kui ka rühmatööna. Muusikat kuulates tähtsustub kuuldu muusika põhjal oma arvamuse kujundamine ning selle argumenteeritud põhjendamine nii suuliselt kui ka kirjalikult.

Toetudes muusika oskussõnavarale, kujuneb kriitiline suhtumine internetis leiduvasse muusikasse. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, sh muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu, kasutades muuhulgas erinevaid digivahendeid ja -keskkondi. Nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm) toetatakse õpilaste isikupärast esinemisoskust.

Rahvustraditsioonide edasikandumisel on tähtis õpilaste osavõtt laulupidudest – võimalikult paljude õpilaste kaasamine koolikoordesse. Et omandada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ja avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel, sealhulgas virtuaalsetel.

Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ja eripära. Õppides pööratakse tähelepanu hariduslike erivajadustega (sh andekate) õpilaste võimete arendamisele. Musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming.

1) Laulmine

Õpilane:

- laulab ühe- ja/või mitmehäälselt laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;
- laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
- väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Mul meeles veel“ (R. Valgre), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär);
- on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
- kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.

2) Pillimäng

Õpilane:

- mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus;
- musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades;
- uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansambelisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut;
- süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.

3) Muusikaline omalooming

Õpilane:

- loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;
- katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades;
- loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);
- analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;
- rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

4) Muusikaline liikumine

Õpilane:

- võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu;
- tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;
- leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm);
- rakendab liikumises muusikateadmisi.

5) Muusika kuulamine

Õpilane:

- uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;
- võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;
- võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;
- analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;
- uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigeerijaid, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;
- rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;
- teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi;
- seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;
- järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.

7. klassi ainekava

Õppesisu

Osaoskused:

1) Laulmine

- **Repertuaar**
Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid, samuti eesti ja teiste rahvaste laule. Tutvutakse vaimuliku rahvalauluga. Õpitakse laulma peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Mul meeles veel“ (R. Valgre), „Majake mere ääres“ (Ü.

Vinter). Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid.

- **Laulmine ja laulutehnika**

Lauldakse a cappella ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili. Järgida tuleb häälehoiu häälemurdeperioodil.

2) Muusikaline kirjaoskus

Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad:

- helivältsed, rütmifiguurid ja pausid, uued rütmid sünkoop ja triool;
- kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt;
- ühe võtmemärgiga helistikud C–a, G–e, F–d ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud D–h;
- rondo ja variatsioonivorm;
- muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.

Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid.

Uued mõisted: häälemurre, rondo, variatsioon, (eesti) vaimulik rahvalaul, sünkoop, triool.

3) Pillimäng

Pillimängu praktiseeritakse ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega, õpetaja ja/või õpilaste valikul, kasutades muusikalist kirjaoskust. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes. Tutvutakse valikuliselt maailma rahvaste (Araabia, juudi, Austraalia, Hiina, Jaapani, India, Indoneesia) muusika ja filmimuusikaga läbi pillimängu.

Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid.

Uued mõisted: akustiline kitarr, ukulele, akord, arranžeerimine, duo, improvisatsioon.

4) Muusikaline liikumine

Liikumistegevusi viiakse läbi üheskoos, gruppides või üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, et väljendada muusikapala vormi (3-osaline lihtvorm, rondo). Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid. Liikumises väljendatakse valikuliselt erinevate maailma rahvaste muusikale iseloomulikke karaktereid. Võimaluse korral õpitakse rahvatantse ja erinevaid tantsustiile.

Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid.

5) Muusikaline omalooming

Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult rakendades õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.

- **Laulmine**
Luuakse lihtsaid meloodiaid ja erinevaid muusikast lähtuvaid tekste.
- **Pillimäng**
Luuakse rütmilisi-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja ostinatosid ning esitatakse neid üksi või rühmas.
- **Liikumine**
Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist vastavalt õpetaja teadmistele ja oskustele.
- **Digivahendid**
Katsetatakse omaloomingus erinevate rakendustega, nt Ableton Live, BandLab, GarageBand, Muscore, Noteflight, Loop Station jt.

Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid.

Uued mõisted: Laulu-, tantsu- või instrumentaalkompositsiooni loomine filmi-videostseeni illustreerimiseks või inspireeritult maailma rahvaste muusikast. Videote-filmide helindamine.

6) Muusika kuulamine

- **Autorid ja interpreedid**
Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja (eelkõige eesti) interpretidega, valikuliselt erinevate heliloojatega (nt eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega).
- **Muusikainstrumendid**
Eristatakse kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille. Tutvutakse kammeransamblike koosseisudega (klaveritrio, keelpillikvartett jt).
- **Maailma rahvaste muusika**
- Kuulatakse ning õpitakse valikuliselt tundma Araabia, juudi, Austraalia, Hiina, Jaapani, India, Indoneesia muusikat. Luuakse seos Eesti muusikas idamaade kultuuriga (nt Grünberg, Vähi jt).
- **Vaimulik muusika**
Tutvutakse kirjaliku ja suulise traditsiooni vahealas kujunenud eesti vaimuliku rahvalaulu ja heliloojatega, kes on oma loomingu kasutanud vaimulikke rahvaviise (Kreek jt), ning heliloojatega, kes on loonud vaimulikku muusikat (Pärt, Tulve, Tüür jt).
- **Kontsert**
Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavadid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult, kasutades eakohast muusikaalast oskussõnavara.

Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisted, nt helilooja, dirigent, ansambel, keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, muusikavorm, AB, ABA (2- ja 3-osaline lihtvorm).

Uued mõisted: interpret, instrumentaalmuusika, kammermuusika, rondo, variatsioon, vaimulik muusika, eesti vaimulik rahvalaul, filmimuusika, soundtrack.

Õpitulemused

Õpilane:

- laulab ühe- ja/või mitmehäälsid laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;
- laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;

- väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Mul meeles veel“ (R. Valgre), „Majake mere ääres“ (Ü. Vinter);
- on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilauljana ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
- kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält tuleb hoida;
- mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, rakendab digivõimalusi pillimängus;
- musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel, kasutades esmaseid mänguvõtteid;
- uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut;
- süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes;
- võrdleb eri maade rahvamuusika iseloomu ja väljendab seda liikumise kaudu;
- tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;
- leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt maailma rahvaste muusika, filmimuusika jm);
- rakendab liikumises muusikateadmisi;
- loob ja esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;
- katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades;
- loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);
- analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;
- rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust;
- avastab seoseid kodukoha ja/või eesti rahvamuusika ning nende tänapäevaste tõlgendustega, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;
- võrdleb ja eristab eesti ja teiste rahvaste (Araabia, juudi, Austraalia, Hiina, Jaapani, India, Indoneesia) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;
- võrdleb ja eristab eri muusikastiile, instrumentaalmuusika esituskoosseise, leiab oma eelistused ning argumenteerib valikuid;
- analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;
- uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;
- rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;
- tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega;
- seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;
- järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.

Hindamine

Muusikaõpetuses väärtustatakse harjutamist ning õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse järgmistele aspektidele:

1. Loovuse arengu toetamine:

- Probleemide märkamine
- Mõtete voolavus ja paindlikkus

- Originaalsus
 - Probleemilahendamisoskused
 - Refleksioon
2. **Huvi ja aktiivse osavõtu toetamine:**
 - Õppest ja kunsti- ning kultuurielust aktiivne osavõtt
 3. **Isikliku sideme loomine ainega:**
 - Isikupärase väljenduslaadi otsimine
 4. **Sallivuse areng ja silmaringi avardumine**

Praktilised tööd:

- **Osalemine kooli- ja linnaüritustel:** Laulmine, pillimäng soolo, kooris, ansamblis.
- **Laulmine:** Ea- ja teemakohased ühe- ja/või kahehäälsed laulud, kaanonid, eesti ja teiste rahvaste laulud, ühiselt, kooris, ansamblis ja/või üksi a cappella ja/või saatega, kasutades muusikalist kirjaoskust.
- **Ühislaulude kordamine:** II kooliastme ühislugude kordamine.
- **Koolikooris osalemine.**
- **Meetrumi tunnetamine ja hoidmine** pillimängus.
- **Rütmi improviseerimine** kehapillil ja rütmipillidel: rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimuse-vastuse motiivid, triooli ja süngoobi mängimine.
- **Keha-, rütmi- ja plaatpillidel:** Ostinato'de, kaas-, eel- ja/või vahemängude mängimine.
- **Digivõimaluste katsetamine pillimängus** ja muusina loomisel (nt luupide loomine rakendusega Loop Station).
- **Muusikavormi väljendamine** loovliikumise või improviseerimise kaudu üksi või rühmas.
- **Liikumisimproviseerimise loomine.**
- **Valikuliselt maailma rahvaste tantsude õppimine:** põhisammud.
- **Projektülesanne:** Filmi-videostseeni illustreerimiseks tantsukompositsiooni loomine.
- **Muusikapalade ja rütmilis-meloodiliste improviseerimise loomine** akustiliselt ja/või digitaalselt (nt Ableton Live, BandLab, GarageBand, Musescore, Noteflight jt).
- **Projektülesanded:** Muusikapala loomine rakendusega Loop Station või stompide loomine (muusika tegemine erinevate (olme)esemetega).
- **Laulutekstide loomine.**
- **Laulu-, tantsu- või instrumentaalkompositsiooni loomine** filmi-videostseeni illustreerimiseks või inspireeritult maailma rahvaste muusikast.
- **Videote-filmide helindamine.**
- **Paaris- või rühmatöö:** Postri/esitluse koostamine valitud teema kohta.
- **Erinevate pillide ja pillirühmade kõla eristamine:** iseloomustamine ja võrdlemine, oma arvamuse põhjendamine.
- **Araabia, juutide, Austraalia, Hiina, Jaapani, India, Indoneesia muusika kuulamine:** iseloomustamine, võrdlemine, oma arvamuse põhjendamine ja seoste leidmine eesti muusikaga.
- **Kuulamistestid.**
- **Projektülesanne:** Oma video loomine ja helindamine infotehnoloogia vahendeid kasutades paaris- või rühmatööna.
- **Projektülesanne:** Filmilõikude helindamine erinevate IT vahendite abil, oma arvamuse põhjendamine.
- **Õppekäigud muusikaga seotud paikadesse:** teatrid, kontserdisaalid, kirikud, muuseumid jt.
- **Arvamuse avaldamine/arvustuse kirjutamine:** Muusikaürituse (kontsert, muusikalavastus) või õppekäikude kohta, rahvaste muusika, heliloojate ja interpretide kohta.

- **Paikkonna eripära arvestamine:** Osalemine üritustel EV100 pargis, Narva promenaadil, Pimeaias, Äkkekülas, Vaba Lava, Narva Laste Loomemajas, Narva Muuseumis jne.
- **Koolivälised muusikaalased konkursid ja projektid:** Võimalusel osalemine.

8. klassi ainekava

Õppesisu

Osaoskused:

1) Laulmine

- **Repertuaar**

Õpilased laulavad ühe-, kahe- ja paiguti kolmehääelseid laule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Tutvustatakse vaimulikke rahvalaule.

Repertuaar hõlmab järgmisi laule:

- „Eesti hümn“ (F. Pacius)
- „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort)
- „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks)
- „Mul meeles veel“ (R. Valgre)
- „Majake mere ääres“ (Ü. Vinter)

Repertuaar valitakse arvestades ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Samuti tutvustatakse laulude autoreid.

- **Laulmine ja laulutehnika**

Lauldakse a cappella ja saatega kooris, ansamblis ning üksi. Õpilased kuulavad ennast ja teisi, et arendada kuulamisvõimet. Lauldakse puhta intonatsiooni ja väljendusrikkusega, arvestades laulmise stiili. Häälehoidu käsitletakse ka häälemurdeperioodil.

2) Muusikaline kirjaoskus

- Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud teadmisi ja lisanduvad uued.
- Õpitakse helivältusi, rütmifiguure, pauside täpsustamist ning uusi rütme, nagu süntkoop ja triool.
- Õpitakse erinevaid muusikalisi vorme, näiteks rondo ja variatsioonivorm.
- Uued mõisted: intervall, akord, bassivõti, pentatoonika.

3) Pillimäng

- Pillimäng ühismusitseerimisel ja omaloomingu esitamisel koolis olemasolevate pillidega.
- Õpilased süvendavad oma pillimänguoskusi ja avardavad musitseerimisvõimalusi eri pillikoosseisudes.
- Tutvustatakse valikuliselt maailma rahvaste muusikat (nt Hispaania, Ladina-Ameerika, Põhja-Ameerika) läbi pillimängu.
- Õpitakse ansamblimängu, et toetada õpilaste huvi pop- ja rokkmuusika vastu.

4) Muusikaline liikumine

- Liikumistegevused toimuvad üheskoos, gruppides ja üksi, eesmärgiga tunnetada enda ja teiste kohalolekut ruumis.
- Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu, rütmide, rütmifiguuride ja pauside kinnistamine liikumise kaudu.

- Kujundatakse liikumiskompositsioone, et väljendada muusikapala vormi, nagu 3-osaline lihtvorm ja rondo.
- Õpitakse maailma rahvaste tantse ja erinevaid tantsustiile (nt Ladina-Ameerika tantsud, rock, hip-hop).
- Uued mõisted: Ladina-Ameerika tantsud, rock- ja popmuusika stiilid.

5) Muusikaline omalooming

Muusikaline omalooming keskendub loovusele, katsetamisele ja uute muusikaliste ideede väljendamisele läbi erinevate oskuste, nagu laulmine, pillimäng ja liikumine. Omaloomingu arendamisel kasutatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi, sh noodistamist absoluutse noodisüsteemi järgi.

- **Laulmine**
Õpilased loovad lihtsaid meloodiaid ja kirjutavad muusikast lähtuvaid tekste. Loomeprotsessis keskendutakse sellele, kuidas luua isikupäraseid ja originaalseid laule.
- **Pillimäng**
Õpilased loovad rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja ostinatosid, mida esitavad üksi või grupis. Omaloomingu loomisel rakendatakse muusikalise kirjaoskuse teadmisi, et arendada esitusoskusi ja loovust pillimängus.
- **Liikumine**
Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist, kus liikumine ja muusika saavad üheks tervikuks. Õpilased töötavad liikumise kaudu, et esitada muusikalist ideed visuaalselt ja rütmiliselt.
- **Digivahendid**
Omaloomingus katsetatakse erinevaid digirakendusi nagu Ableton Live, BandLab, GarageBand, Muscore, Noteflight, Loop Station jt. Digivahendite kasutamine avardab loovuse võimalusi ja aitab õpilastel luua uusi helimaailmu.

6) Muusika kuulamine

- **Autorid ja artistid**
Õpitakse tundma laulu või muusikapala autoreid ja tutvutakse eesti artistide ja heliloojate töödega.
Õpilased uurivad, kuidas autorite ja artistide loomingul on seotud laulu või muusikapala stiilide ja traditsioonidega.
- **Heli ja selle omadused. Elektrofonid. Arvutimuusika**
Õpitakse tundma heli omadusi ning eristama akustilisi ja elektroonilisi muusikainstrumente. Tutvustatakse arvutimuusika loomise võimalusi ja seda, kuidas elektroonilised instrumendid võivad luua uusi helimaailmu.
- **Muusikatööstus**
Õpilased tutvuvad helisalvestuse ja muusikatehnika arengulooga. Õpitakse tundma autorikaitse seadust ja autoriõigusega seotud kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel, sh internetis.
- **Maailma rahvaste muusika**
Kuulatakse ja eristatakse Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika rahvaste muusikat, tutvustades nende kultuuriliste eripärade kaudu muusika mitmekesisustumist.
- **Rock- ja popmuusika süünd ja areng. Levimuusika Eestis**

Kuulatakse rock- ja popmuusika stiile, võrreldakse nende arengut ning luuakse seoseid Eesti levimuusika arenguga.

- **Kontsert**

Õpilased kordavad kontserdikülastaja head käitumist ja arendavad oskust kirjeldada kuulatud kontserte ja muusikalavastusi. Kirjalikult või suuliselt kajastatakse kontsertide muljeid, kasutades eakohast muusikaalast sõnavara.

Mõisted

Korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisted, sealhulgas: heli, kaja, akustika, elektrofon, akustiline ja elektrooniline muusikainstrument, arvutimuusika, levimuusika, muusikatööstus, artist, produtsent, mäenedžer, autoriõigus, rock-muusika, popmuusika, kantri, rock n roll, soul, funk, heavy rock jpt.

Õpitulemused

Õpilane:

- Laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut.
- Laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.
- Väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislauke, näiteks: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Mul meeles veel“ (R. Valgre), „Majake mere ääres“ (Ü. Vinter).
- On laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult.
- Kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii ükski kui ka rühmas laudes, tunneb oma hääleparaati ja teab, et häält on vaja hoida.
- Mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, rakendab digivõimalusi pillimängus.
- Musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades.
- Uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut.
- Süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.
- Võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu.
- Tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu.
- Leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, hip-hop, rahvaste muusika jm).
- Rakendab liikumises muusikateadmisi.
- Loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm.
- Katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades.
- Loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm).
- Analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu.
- Rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.
- Uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust.
- Võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest.
- Võrdleb ja eristab rokk- ja popmuusika stiile ning esituskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut.

- Analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega.
- Uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi.
- Rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi.
- Rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.
- Tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega.
- Seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga.
- Järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskondades.

Hindamine

Muusikaõpetuses väärtustatakse harjutamist. Õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse kujundava hindamise vältel järgmistele aspektidele:

- Loovuse arengu toetamine (probleemide märkamine, mõtete voolavus ja paindlikkus, originaalsus, probleemilahendamisoskused, refleksioon).
- Huvi ja aktiivse osavõtu toetamine õppes, kunstist ja kultuurielust.
- Isikliku sideme loomine ainega ja isikupärase väljenduslaadi otsimine.
- Sallivuse arengu ja silmaringi avardamine.

Praktilised tööd:

- Osalemine kooli- ja linnaüritustel ning regionaalsetel üritustel (laulmine, pillimäng soolo ja kooris, ansamblis).
- Ea- ja teemakohaste ühe- ja/või kahehäälsel laulude ning kaanonite ja eesti ja teiste rahvaste laulude laulmine ühiselt, kooris, ansamblis ja/või üksi a cappella ja/või saatega, kasutades muusikalist kirjaoskust.
- II kooliastme ühislaulude kordamine.
- Osalemine koolikoori tegevuses.
- Meetrumi tunnetamine ja hoidmine pillimängus.
- Rütmi improviseerimine kehapillil ja rütmipillidel.
- Rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimuse-vastuse motiivid, triooli ja süngoobi mängimine.
- Keha-, rütmi- ja plaatpillidel ostinato'de, kaas-, eel- ja/või vahemängude mängimine.
- Digivõimaluste katsetamine pillimängus ja muusika loomisel, nt luupide loomine rakendusega Loop Station.
- Muusikavormi väljendamine loovliikumise või improviseerimise kaudu üksi või rühmas.
- Erinevate liikumisimproviseerimise loomine.
- Valikuliselt Ladina-Ameerika tantsude põhisammude õppimine.
- Projektülesanne: rock- ja/või popmuusika stiilis tantsukompositsiooni loomine.
- Muusikapalade / rütmilis-meloodiliste improviseerimise loomine akustiliselt ja/või digitaalselt (nt programmis Ableton Live, BandLab, GarageBand, Musescore, Noteflight jt), rakendades muusikalist kirjaoskust.
- Projektülesanded, nt muusikapala loomine rakendusega Loop Station või stoppide (muusika tegemine erinevate (olme)esemetega) loomine.
- Laulutekstide loomine.
- Rock- ja/või popmuusika stiilis tantsukompositsiooni loomine.

- Laulu-, tantsu- või instrumentaalkompositsiooni loomine inspireeritult maailma rahvaste muusikast.
- Paaris- või rühmatöö - postri / esitluse koostamine valitud teema kohta.
- Eesti, Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika muusika eristamine, iseloomustamine, võrdlemine nii üksi, paaris kui rühmatööna, oma arvamuse põhjendamine.
- Rock- ja popmuusika stiilide eristamine, iseloomustamine, võrdlemine nii üksi, paaris kui rühmatööna, oma arvamuse põhjendamine.
- Muusika kuulamistestid.
- Muusikapala loomine digitaalselt (nt programmis Ableton Live, BandLab, Musescore, Noteflight, GarageBand, Loop Station jt).
- Õppekäigud muusikaga seotud paikadesse: teatrid, kontserdisaalid, kirikud, muuseumid, sh kodukohaga seotud kultuuriväärtuslikud ehitised, asutused jt.
- Arvamuse avaldamine / arvustuse kirjutamine muusikaürituse (kontsert, muusikalavastus), õppekäikude või õpitud rahvaste muusika, heliloojate ja artistide kohta.
- Paikkonna eripära arvestamine: osalemine üritustel EV100 pargis, Narva promenaadil, Pimeaias, Äkkekülas, Vaba Lavast, Narva Laste Loomemajas, Narva Muuseumis jne. Võimalusel osaleda koolivälistel muusikaalastel konkurssidel ja projektides.

9. klassi ainekava

Õppesisu

Osaoskused:

1) Laulmine

- **Repertuaar.**

Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Tutvutakse vaimuliku rahvalauluga.

Lauldakse peast kooliastme ühislaule:

- „Eesti hümn“ (F. Pacius),
- „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks),
- „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort),
- „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen),
- „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter),
- „Saaremaa valss“ (R. Valgre),
- „Mul meeles veel“ (R. Valgre),
- „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär).

Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid.

- **Laulmine ja laulutehnika**

Lauldakse a cappella ja saatena kooris, ansambelis ja üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi.

Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori.

Lauldakse loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt. Arvestatakse esitatava muusikapala stiili ja järgitakse häälehoidu häälemurdeperioodil.

2) Muusikaline kirjaoskus

- Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi:
 - Helivältsused, rütmifiguurid ja pausid, uued rütmid süntkoop ja triool.
 - Kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt.
 - Ühe võtmemärgiga helistikud C–a, G–e, F–d ja kahe võtmemärgiga helistikud D–h.
 - Rondo ja variatsioonivorm.
 - Muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.

Mõisted: Korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid.

3) Pillimäng

- Pillimäng ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega, kasutades muusikalist kirjaoskust.
- Süvendatakse pillimänguuskusi ja avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes.
- Pop- ja rokkmuusika ning džässmuusika huvi toetamine koolis ansamblimängu harrastamise võimalustega.
- Tutvutakse maailma rahvaste muusikaga läbi pillimängu.

4) Muusikaline liikumine

- Liikumistegevused viiakse läbi üheskoos, gruppides ja üksi, tunnetades enda ja teiste kohalolekut ruumis.
- Liikumise kaudu kinnistatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pause.
- Kujundatakse liikumiskompositsioone muusikapala vormi (3-osaline lihtvorm, rondo) väljendamiseks.
- Õpitakse maailma rahvaste tantsusid ja erinevaid tantsustiile, väljendades muusikale iseloomulikke karaktereid.

5) Muusikaline omalooming

Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine).

Katsetatakse loomeideedega, rakendades õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi.

Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi.

- **Laulmine:** Luuakse lihtsaid meloodiaid ja erinevaid tekste.
- **Pillimäng:** Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja ostinatosid.
- **Liikumine:** Kasutatakse liikumist muusikaloo illustreerimiseks vastavalt õpetaja oskustele.
- **Digivahendid:** Katsetatakse erinevate rakendustega (nt Ableton Live, BandLab, GarageBand, Muscore, Noteflight, Loop Station jt).

6) Muusika kuulamine

- **Autorid**
Tutvutakse laulu ja muusikapala autorite ning (eelkõige eesti) artistidega.
- **Orkester**
Tutvutakse orkestri kujunemise, liikide ja koosseisudega, õpitakse tundma sümfooniaorkestri koosseisu.

- **Hääl**
Tutvutakse hääleorganitega, hääle tekkimise protsessiga, häälemurde ja hääle hoidmise viisidega.
- **Maailma rahvaste muusika**
Kuulatakse ja õpitakse tundma Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika muusikat.
- **Muusikateater**
Õpitakse tundma ooperi, opereti, muusikali ja balleti kujunemist, kuulatakse olulisemate heliloojate loomingut.
- **Džässmuusika**
Tutvutakse džässmuusika põhijoonte ja stiilidega, kuulatakse olulisemate džässmuusika heliloojate teoseid.
- **Filmimuusika**
Kuulatakse olulisemate filmimuusikaheliloojate teoseid.
- **Kontsert**
Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavadid, kirjeldatakse kuulatud kontserte ja muusikalavastusi.

Mõisted

Sümfooniaorkester, kammerorkester, puhkpilliorkester, rahvapilliorkester, džässorkester, dirigent, partituur, instrumentaalkontsert, sopran, koloratuursopran, metsosopran, alt, tenor, kontratenor, bariton, bass, libreto, lavastaja, aaria, retsitatiiv, koreograaf, improvisatsioon, bluus, gospel, spirituaal, ragtime, sving.

Õpitulemused

Õpilane:

- laulab ühe- ja/või mitmehälseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimises ja põhjendab oma valikut;
- laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
- väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Mul meeles veel“ (R. Valgre), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär);
- on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilauljana ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
- kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii ükski kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääle omadusi ja teab, et häält on vaja hoida;
- võrdleb eri maade (Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika) rahvamuusika iseloomu ja väljendab seda liikumise kaudu;
- tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;
- leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rock, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm);
- rakendab muusikalisi teadmisi liikumises;
- loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;
- katsetab loomeideedega, sh kasutades digitaalseid keskkondi;
- loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);
- analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;

- rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust;
- uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;
- võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;
- võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;
- analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;
- uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;
- rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;
- teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi;
- seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;
- järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskondades.

Hindamine:

Muusikaõpetuses väärtustatakse harjutamist. Õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse kujundava hindamise vältel järgmistele aspektidele:

- 1) loovuse arengu toetamine (probleemide märkamine, mõtete voolavus ja paindlikkus, originaalsus, probleemilahendamisoskused, refleksioon);
- 2) huvi ja nii õppest kui ka kunsti- ja kultuurielust aktiivse osavõtu toetamine;
- 3) isikliku sideme loomine ainega ja isikupärase väljenduslaadi otsimine;
- 4) sallivuse areng ja silmaringi avardumine.

Praktilised tööd:

- Kooli- ja linna, regionaalse üritustel osalemine (laulmine, pillimäng soolo ja kooris, ansamblis);
- Eakohaste- ja teemakohaste ühe- ja/või kahehäälsete laulude ja kaanonite ning eesti ja teiste rahvaste laulude laulmine ühiselt, kooris, ansamblis ja/või üksi a cappella ja/või saatena kasutades muusikalist kirjaoskust;
- II kooliastme ühislaulude kordamine;
- Osalemine koolikoori tegevuses;
- Meetrumi tunnetamine ja hoidmine pillimängus;
- Rütmi improviseerimine kehapillil ja rütmipillidel;
- Rütmimängud–rütmirondo, rütmikett, rütmilismeloodilised küsimuse-vastuse motiivid, triooli ja sünkooibi mängimine;
- Keha-, rütmi- ja plaatpillidel ostinato'de, kaas-, eel- ja/või vahemängude mängimine;
- Digivõimaluste katsetamine pillimängus ja muusina loomisel, nt luupide loomine rakendusega Loop Station;
- Muusikavormi väljendamine loovliikumise või improvisatsiooni kaudu üksi või rühmas;
- Erinevate liikumisimprovisatsioonide loomine;
- Valikuliselt balleti põhipositsioonide õppimine;
- Projektülesanne - džässmuusika stiilis tantsukompositsiooni loomine;
- Muusikapalade / rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide loomine akustiliselt ja/või digitaalselt (nt programmis Ableton Live, BandLab, GarageBand, Musescore, Noteflight jt) rakendades muusikalist kirjaoskust;

- Projektülesanded, nt muusikapala loomine rakendusega Loop Station või stoppide (muusika tegemine erinevate (olme)esemetega) loomine;
- Laulutekstide loomine;
- Džässmuusika stiilis tantsukompositsiooni loomine;
- Laulu-, tantsu või instrumentaalkompositsiooni loomine inspireeritult maailma rahvaste muusikast;
- Paaris- või rühmatöö - postri/esitluse koostamine valitud teema kohta. Eesti, Prantsusmaa, Itaalia ja Aafrika muusika eristamine, iseloomustamine, võrdlemine nii üksi, paaris kui rühmatööna, oma arvamuse põhjendamine;
- Džässmuusika stiilide eristamine, iseloomustamine, võrdlemine nii üksi, paaris kui rühmatööna, oma arvamuse põhjendamine;
- Muusika kuulamistestid;
- Muusikapala loomine digitaalselt (nt programmis Ableton Live, BandLab, Musescore, Noteflight, Garage Band, Loop Station jt);
- Õppekäigud muusikaga seotud paikadesse: teatrid, kontserdisaalid, kirikud, muuseumid, sh kodukohaga seotud kultuuriväärtuslikud ehitised, asutused jt;
- Arvamuse avaldamine / arvustuse kirjutamine muusikaürituse (kontsert, muusikalavastus), õppekäikude või õpitud rahvaste muusika, heliloojate ja interpreetide kohta.

Paikkonna eripära arvestamine:

Osalemine üritustel EV100 pargis/ Narva promenaadil /Pimeaias, Äkkeküla, Vaba Lava, Narva Laste Loomemaja, Narva Muuseum jne. Võimalusel osaleda koolivälistel muusikaalastel konkurssidel ja projektidel.